

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

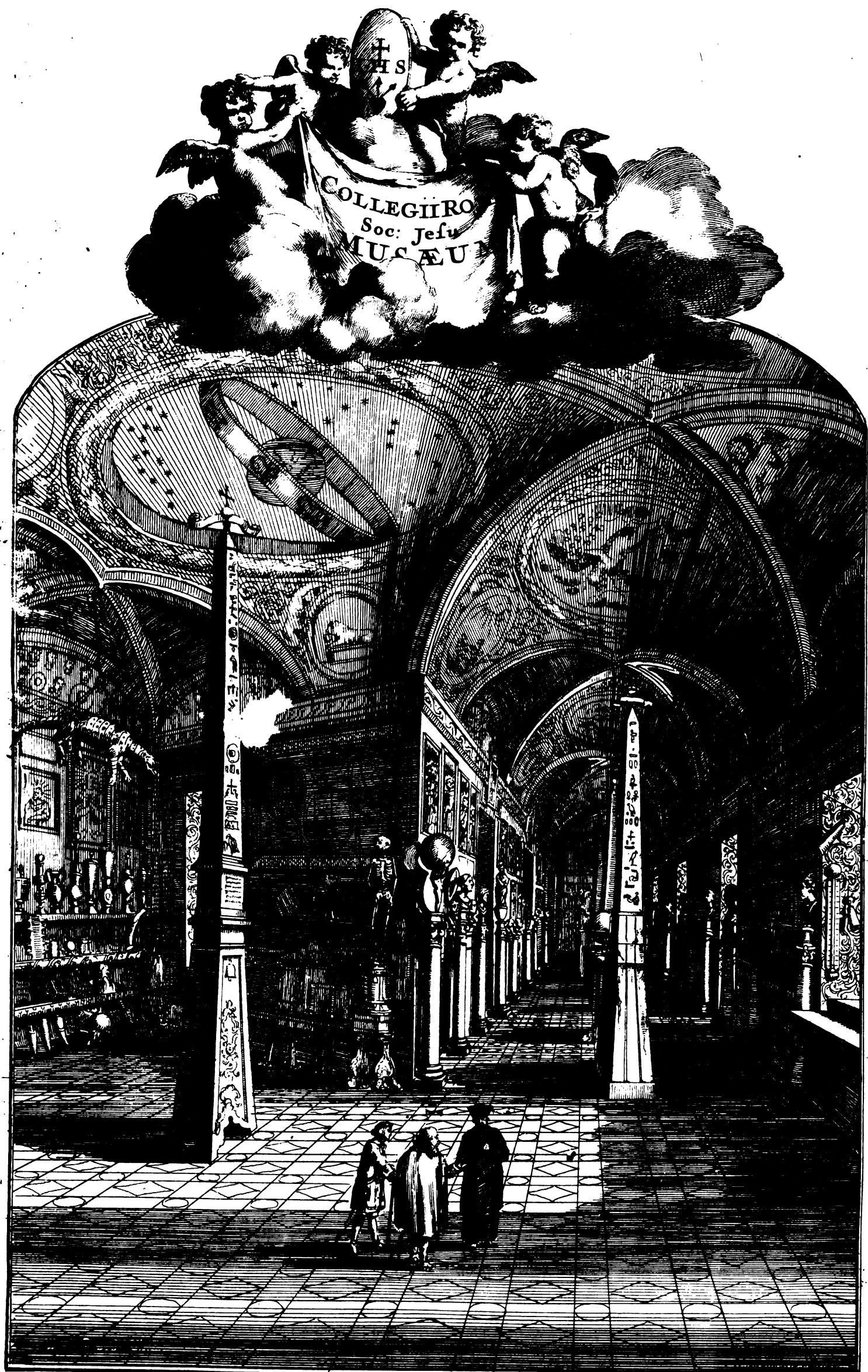
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

Hist 3081

date 3/25/6

W

Kircheriana Domus naturæ artisq; theatrum
Par cui vix alibi cernere posse datur.

AMSTELODAMI.
Ex officina Janssonio - Waelbergiana Anno MDCLXXVIII.

ROMANI COLLEGII
SOCIETATUS JESU
M U S Æ U M
CELEBERRIMUM,

Cujus magnum Antiquariæ rei , sta-
tuarum imaginum, picturarumque partem

Ex Legato

ALPHONSI DONINI , S.P.Q.R.

A Secretis, munificâ Liberalitate relictum.

P. ATHANASIUS KIRCHERUS Soc. JESU,
novis & raris inventis locupletatum , compluriumque Princi-
pum curiosis donariis magno rerum apparatu instruxit ;

*Innumeris insuper rebus ditatum, ad plurimorum, maximè
exterorum , curiositatisque doctrinæ avidorum instantiam urgentesque preces
novis compluribusque machinis , tum peregrinis ex Indiis allatis
rebus publicæ luci votisque exponit*

G E O R G I U S de S E P I B U S Valeius,

Authoris in Machinis concinnandis Executor.

A M S T E L O D A M I ,

Ex Officina J A N S S O N I O - W A E S B E R G I A N A .

ANNO c I o I o c LXXVIII. Cum Privilegiis.

*Kircheri Tempe fœcundo germine culta,
Quam verno sepfit vimine de Sepibus.*

Sic alludit J.S. KESTLERUS.

Frustrà vel Pictor, re! Vates dixerit, HIC EST:
Et vultum, et nomen terra fecit Antipodium.

Jacobus Albanus Ghibbesim. M.D.
in Rom: Sapientia Elog: Prof.

Illusterrimo & Excellentissimo DOMINO,
D. JOANNI, S.R.I.
COMITI de CLARY,
& ALDRINGEN,
DOMINO meo semper Colendissimo.
ATHANASIUS KIRCHERUS Soc. JESU.
S. D.

Um jam dudum ad propagandum Magnæ
Deiparæ in Monte Eustachiano cultum
anxio animo , ad quinque Sacella Cam-
pestria , in devotionem peregrinorum ex-
struenda , agitarer ; nec expensæ ad ope-
ris executionem mihi suppeterent ; ecce Excellentia
Vestra meam de Concepto Opere assecuta intentio-
nem , (utique inspiratione ejus , de cuius honore a-
gebatur) etiam non rogata , insolitâ , & non expe-
ctatâ liberalitate , succurrere , non est dignata , meque
ad pii operis executionem prosequendum instimulari
non destitit ; Te enim in expensis qualibuscumque tan-
dem faciendis , minimè defuturum , mihi spopondisti.
Quod & absque ulla procrastinatione , per Tuum in
Urbe Negotiatorem præstitisti. Ne itaque tanto , & a-
deò Magnifico Fautori , quovis modo ingratus videri
possem , nec aliud de præsenti occurreret , nisi Opuscu-
lum , cui titulus : *Musæum Collegii Romani Societatis JESU*
à me exstructum , & à *Georgio de Sepibus* , Musæi Custo-
de , & meo in Machinis elaborandis Opifice , integra

D E D I C A T I O.

fide , m^{eo} jussu descriptum. Ego id Glorioſo Nominis
Tui ſplendori , in debitæ gratitudinis pignus, meique ad
Excellentia^e Vestræ , inviolabilis amoris affectum ſerè
posteritati confeſtandum , dicandum , confeſcandum-
que censui & ſpero Excellentiam Veftram , eo id af-
fectu acceptaturam , quo id Author perpetuę obſervan-
tię tefſerā devictus obtulit. Meum porrò erit , DEUM
OPT. MAX. ejusque Sanctissimam Matrem pro ſalute , &
proſperitate Domus Tuę incessanter orare , ut mille be-
nedictionibus utriusque replearis. Vale Sacri Imperii
Comes , Singulare Bohemici Regni Decus , ac Orna-
mentum.

Rome 25. Jan. 1678.

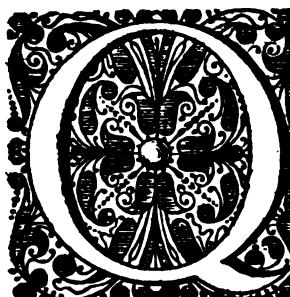

CU.

CURIOSO LECTORI

S. P. D.

GEORGIUS de SEPIBUS.

Vemadmodum instabilis rerum humanarum vicissitudo nihil nobis firmum, solidum & constans pollicetur, ita quoque more suo omnia vix orta cum tempore fallacibus fortunæ rotis subiecta paulatim in nihilum reducit, quod non duntaxat in politicarum administrationum statibus, sed & in divitiarum ingentium coacervatione, fabricarum insolenti fastu, & Martialis potentiae granditate fieri, Historiae nos docent, & quotidiana experientia nobis luculenter demonstrat. Hæc ubi solet Kircherus attente considerans, & exiguam hanc Musæi sui non exiguo studio & labore undique conquisitam supellecitem, parem fortunæ vicem subire posse, pensiculatius trutinans, identidem illud ruminare solebat: Et quæ parasti cuius erunt? & paucorum siquidem annorum experientia ex quinque nobilissimis celeberrimisque Romanæ Urbis Musæis, videlicet Equitis Qualdi, Angelomi, Menedri, Stephanoni, Joannis Baptistæ Romani Ordin. D. August. cattior factus didicit. Hæc enim, quæ pretiosarum rerum reconditoria, quæ possessores eorum tūm ad advenarum, virorumque literatorum usum; tum ad æternæ urbis ornamentum tanta cura, sollicitudine, nec non tantis sumptibus erexerant; mox iis communi fato sublatis hæredes eorum nullum antiquitatum, rarissimarumque rerum, quibus instruebantur, rationem habentes, omnem congeriem in publicis locis subhaftatam, lucri, pecuniarumque avidiores, nunc has nunc illas res pro lubitu emptorum selectim vendiderunt. Atque ne idem Authori nostro contingeret, ne, & quæ tanto studio & labore ad divini nominis gloriam, & reip. literariae emolumentum, congesserat, non subito una cum obitu ejus, pro varietate temporum interirent; effati hujus documento (quæ conservari vis, provide mature) omnia quæ in dicto Musæo, vel à 40 annorum decursu observatione digna, vel quæ naturalium rerum arcana, vel artificiosarum machinarum antiquitatumque eruditionem concernebant, unquam demonstrata fuerant, ordine descripto prælo committerentur; ut ex eorundem hoc præfensi elenco rerum contentarum notitia seræ posteritati constaret: cum vero is innumeris aliis literariis occupationibus tunc temporis quâ componendis, quâ imprimendis libris distentus manum applicare non posset; mihi ceu omnium rerum in Musæo comprehensarum conscio executionis munus offerre non est dignatus: ego sane uti non ab Authore solummodo excitatus, sed & exterorum, qui dum Musæum viserent, ad illius periochen quandam describendam instantibus precibus non semel sollicitatus, postulatis tandem cessi. Artis itaque & Naturæ ergasterium, disciplinarum Mathematicum gazophylacium, philosophiae practicæ epitomen, Musæum Kircherianum hisce, ea fide & sinceritatis candore, quo me virum Germanum decet, pandere exordior. Vale benevole lector, & meo labore interim fruaris.

IN-

INDEX CONTENTORUM

IN HOC LIBRO.

P A R S P R I M A.

C A P U T I.	
C ompendium, quo <i>Musei Romaniani</i> Descriptio, rerum præcipuarum series, & ordo exponitur. <i>Fol. i</i>	IV. De variis Picturis, & Effigiebus. 6.
II. Laquearis formalis, & mystica Descriptio. 4	V. Idolorum vetusta Heroum simulacra ære, marmori, faxisque incisa. 7
III. Larvarum marmorearum, fitiliumque Vasorum Descriptio. 5	VI. Varia peregrinarum linguarum, ac Regnorum Monumenta. 8
	VII. De Obeliscis Ægyptiorum. 10

P A R S S E C U N D A.

CAP. I. Officina Vitriaria. 13	Mensurarum ex antiquis <i>Romanorum</i> Monumentis transsumpta. 22
II. Officina Veterum, ac modernarum Lucernarum, seu Lampadum. 15	VI. Apparatus Rerum Peregrinorum ex omnibus orbis pelagis collectus. 23
III. De Instrumentis Mathematicis. 16	VII. Optica, Catoptrica, Dioptrica Experimenta. 35
IV. De Magnete, & Magneticis Machinis, & Operationibus. 18	VIII. Mundi Subterranei Fructus. 41
V. Ars Colibistica Ponderum &	IX. Hermetica Experimenta. 45

P A R S T E R T I A.

CAP. I. Numismata. 48	V. De mobili perpetuo. 56
II. De Musicis Instrumentis. 50	VI. De Lusu Globulorum 58
III. De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psichroscopiis. 52	VII. De Oraculo Delphico. 60
IV. De Horologiis. 54	VIII. De Patris <i>Athanasi Kircheri</i> operibus. 61

MU-

M U S Æ U M COLLEGII ROMANI SOCIETATIS J E S U.

P A R S P R I M A.

C A P U T P R I M U M.

*Compendium quo Musæi Romani Descriptio, rerumque
præcipuarum series exponitur.*

Cap. I.

Stium plenum majestatis cancellis hinc atque inde tum affabré excisis, tum intus promotorum benevolentia ectypis condecoratum splendescit, quæ *Alexandri VII. Clementis IX. & Clementis X. P. O. M.* inter Obelisco rum coronam ejusdem Sanctiss. Pontificis pro tempore regnantis effigiem sacris symbolis appositè exprimunt. Atque inter ornatissimam aram pretiosis artis & naturæ curiositatibus exornatam ingredientium oculis se si stunt, cuius tergum organum omnis generis avium concentum imitans, ac sonoro Ægyptiorum tintinnabulorum clangore tripudians, atque mechanico motu, & automato tympano instrumentum advenis festivè alludit.

Ad dexteram latus Bibliothecium solius authoris operibus refectum conspicitur, inter quæ Authoris manuscripta *Avicennæ Latina, Hebraica, Arabica interpretatio*: una cum libro *simplicium*, in quo rariores, de quibus Avicenna agit, herbarum species ad vivum naturæ exemplar expressæ videntur. Fulciunt hæc diversæ artis combinatoriæ cistulæ, in quibus Musurgica, Arithmeticæ, Geometricæ nova inventa, Authoris nec dum comperta ingenii sui raræ, sed claræ tesserae ad curiosorum exercitium continentur.

Ad sinistrum latus pulpitum versatile 12 Romanorum Imperatorum copiosis numismatibus pretiosum, & arte

singulari conspicuum, tapete ex In-Pars I. dica palea texto coopertum. Quod sequitur lapidariæ artis, & sculptoriæ refertissima mensa, cui Salvatoris Christi effigies inter florum corymbos plena majestate, & juvenili gracilitate, *Guidoreni* penicilli autographum, in admirationem & venerationem advenas rapit. Cui supponuntur sculptoriæ artis specimina, à celeberrimo Architecto, & Sculptore, *Bernino* Equite, in lusu pueri cicadæ capiendæ elaborata.

Ad fenestram unde spacium hoc lucem capit, quæ undique raris ac variis picturis conspicua, sympatheticæ materialiæ species, soli authori nota, aquæ subere fulta innatans, horoscopium, lucis dominum sequi visitur; magnum naturæ opus.

Hucusque intra vestibula introductus curiosus advena, jam totius Musæi seriem (in classes totidem capitibus deductæ artis & naturæ arcana) recensabo. Quæ hinc inde pro situ angustia eleganti varietate permixta reperiuntur, quarum seriem ideo compendiosè ingero, ut vel præviâ lectione edocetus prius intelligat quām videar, aut si videre prius contigerit, facilius reminiscentiæ aut ruminatio frumentum capere possit.

Quemadmodum vero omne bonum desuper & à patre luminum dimanat, ita quoque eo aut naturali instinctu, aut divino attractu omnes mortalium animi trahuntur. Hinc Au-

A thoris

Cap. I. thoris sapientissimi mentem admireris, qui totius cœli & terræ, tum materialem tum intellectualem Iconem *Musæi* fornicibus ac tholo, qui usque in longum extenditur, lateque in hemicyclum curvatur, docto pénicillo exprimi voluit, quin & materialem ubi totum laquear extensum est, in quinque ovata spacia dividi jussit, quorum primis quatuor elementorum figuræ effigiari, in quinto autem cœlestium sphærarum congeriem dominiumque exhiberi voluit. Intellectualem vero in hieroglyphicis figuris antiquorum sapientum effata, peregrinis characteribus & simulâchris eleganter distribuit, è cuiuslibet autem ovati intervallo ubi arcuum fornicis lineæ se intercidunt, cœlestem genium eo artificio construi voluit, ut continuo motu, & à principio artificiali se movere atque volitare videatur. Ex his disces peregrine, quod uti à DEO omnia in omnia derivantur, tanquam à naturæ Authorre, sic omnia è contra ad eum referri pulchra comparatione expressum intuearis.

Postquam Author scientiarum largitorem *Deum* multitudinem simulacrorum summum opificem expressit, utpote tum divina, tum naturæ lege edoctus humanæ quoque satisfactus legi, beneficos Mæcenates, benignosque scientiarum fautores, & patronos è muneribus eorum præstitis laudat. Unde *Musæi* vestibula circum circa Austriacæ domûs, nostræ memoriæ, præsentisque ætatis præclaræ lumina redivivos, in vivo stipite *Leopoldum Cæsarem Augustissimum* sinceræ mentis homagio, debitæque dedicationis tributo veneratur Author, eorumque eximiam munificentiam, virtutique tum alendæ tum fovendæ liberalem parastasin alta mente impresam, effigie præsentem sibi sistit.

Arcuatæ fornicis absides 370 numerosa Larvarum antiquarum ex mar-

more albo, docta arte exsculptarum *Pars I.* congeriem obtinent, maxima Concharum ac Vasorum fictilium copia, partim *Raphælis Urbinate* studio æstimabilis, partim aliorum excellentioris picturæ alumnis opera preciosæ suis cornicibus conservatæ visuntur. Omnia *Alphonsi Donnini* Capitolini Senatus Secretarii munifica & testamentaria liberalitate donata, atque inter alia antiquitate & raritate preciosam hujus *Musæi* supellectilem monstrant.

Succedunt hinc inde variae Regum ac Principum Authoris Benefactorum atque Discipulorum effigies, aliæque picturæ uti raræ ita omni pretio æstimabiles.

Series triginta quatuor columnarum, quibus singularis tum pretii, tum sculpturæ diversitate marmorum rarræ statuæ innixæ conspicuntur. Quatuor grandiores, duo verò minores obelisci, è medio *Musæi* ambulacro exsurgententes, notisque Ægyptiacis conspicui splendent.

1. Duæ spirales helicæ tortuosis voluminibus serpentum gyros scitissimè metientes. Organum automato Tympano animatum omnis generis avium concentum ludens, & sphæricum globulum in medio aëre continuo venti impulsu vacillantem sustinens.

2. Machina Hydrostatico-magneticæ, horas, zodiacum, planetas, & totam cœli fabricam repræsentans, simplicissimoque motu horas verticalliter subascendentis & descendenter alternatim Solis & Lunæ simulacris, per aërem verò volitantis aviculæ motu divisa horarum spacia sympathetico motu describunt.

3. Machina Magnetico-hydraulica horas in universo mundo exhibens ut & horas Astronomicas, Italicas, Babylonicas & antiquas.

4. Fonticulus sphæram capiti *Atlantis* incumbentem in orbem occultis motibus urgens.

5. Fons

Cap. I. 5. Fons genium aquæ incidentem, sursum deorsum attollit perpetua in gyrum volutatione mobilem.

6. Fons Deam *Isidem* Crystallinæ incidentem sphæræ sustinens & irrigua undique aspergine hospites salutans.

7. Machina Hydraulicæ perpetui motus simia recenter ab *Authore* inventa clepsydra, quæ ubi effluit inversa, iterum fluit obversa cœlum aquarum aspergine irrorans.

8. Machina Hydraulicæ primum mobile scitissimè exprimens, & æreum colubrum desuper aquæ incumbentem violento rore in spiras & volumina impellens.

9. Aquivoma Machina Hydraulicæ, in cuius coronide stat figura varios liquores hospitibus propinando eructans.

10. Horologium hydraulicum intra crystallinos tubos quinque palmarum altitudinis globos, aut genios susque deque urgendo aut deferendo horas interdistinctas indicans.

11. Machina Hydraulicæ, cui innititur scyphus crystallinus, cui ab uno latere sitibunda innititur volucris aquam ebibens, quam ex altero latere incumbens hiante ore coluber revomit.

12. Machina Hydrotectonica perennibus guttis hinc armatos equites, inde remeantium turbam versans.

13. Aquila Imperialis biceps aquas ab imis faucibus uberrimè eructans.

14. Geniorum turba tacito aquarum allapsu animata choreas agens.

15. Architæ columba tholo crystallino imminens & horas libero volatu indicans.

16. Theatrum Catoptricum, omni cupedarum, fructuum, pretiosæque supellectilis thesauro instruictissimum.

17. Prospectiva Architectonica intrinsecum ordinem cubiculorum magnifici palatii repræsentans.

18. Vitis perpetua *Archimedis* inventum, facili negotio virtute tenerimi pueruli 125 libras sublevans.

19. Globus crystallinus magnus *Pars I.* aqua plenus Salvatoris resurrectionem in mediis aquis repræsentans.

Thermoscopia, seu Thermometra ^{Thermo-}_{scopia.} varia una cum experimentis originis fontium, qui simplicium incrementa quotidiana, aëris mutationes, æstum marinum, variationemque ventorum demonstrant.

Speculum istorum prægrande cavo-convexum, cum congerie plurima speculorum, quorum alii spectra in aëre, alii objecta immutata, alii multiplicata objecta repræsentant, alii nullibi species certas è confusa serie in pulchram formam recolligunt. Inter quæ unum *Alexand. VII.* effigiem recolligit.

Officina rebus peregrinis refertissima, & crystallorum scyphorum delectu & varietate vasorum referta.

Officina fructuum Mundi subterranei, abortivisque partibus conferta & curiosa continet.

Horologia mechanica complura, ^{Horologia}_{mechanica.} quorum aliud campanarum concentu symphoniam artificio motu sonat, ad quemvis horæ sonum præludit, item quavis semihora mirifica tum notarum concordantia, tum soni suavitate hymnum *Ave Maris stella* intonat. Aliud cum penduli motu horaria tempora indicans. Aliud demum prima & secunda minuta temporanea. Partem mundi à Sole illuminatam, incrementum & decrementum diei ac noctis. Signum currens Zodiaci, horas Astronomicas & Italicas, tum antiquas seu horas inæquales singulari artificio per lineam rectam describit. Horoscopia solaria plurima.

Ex *Indiis* & *Mexico* variorum animalium terrestrium, aëreorum, ac aquaticorum exuviae, maximè avium mira colorum varietate ac formarum vaga figura, raræ ac prorsus admirabiles ex *Brasilia* transmissæ.

Sphæræ armillares & globi tum cœlestes, tum terrestres, suis meridianis

Cap. I. ac fulcris instructi. Astrolabia, Plani-sphæria, Quadrantes, refertissima sū-pellex Mathematicorum instrumen-torum.

Lucerne. Lampades & Lucernæ antiquæ, va-riæ prisorum architecturæ monu-menta, aquatica & marina animalia.

Impetrata. Impetratarum rerum tum ossium, tum lignorum, variorumque insecto-rum coacervata congeries.

Congiorum, vasorum antiquorum, urnarum, ponderum, & mensurarum monumenta, & icones.

Oraculum Delphicum. Oraculum Delphicum seu statua loquens.

Machinae Ludritæ divinatio-ni aptæ. Machina Divinatoria planetarum influxum cuilibet in duarum sphæ-rarum vitrearum circumferentia per genios intrinsecè se sympathico mo-tu uniformiter moventes, & ma-gna distantia pari portione se con-torquentes, quilibet in sua sphæra

ad ejusdem signi terminum se sistunt. *Pars I.*

Globorum solidorum motus variii, *Motus perpetui specimina.* motus perpetui similitudinem expri-mentes.

Motus perpetuus hydraulicus per rarefactionem & condensationem, Co-chlea Archimedis continuo motu glo-bos sursum ferens per helices canales vitreos.

Magnes Æolius, & est pīcis vo-lans, quam Hirundinem vocant ma-rinam, flantem ventum intra cubi-culi laquearia designans. Pilæ Æoliæ, Cibrum versatile, Chinensium Idola, simulacra, quæ plebis ac hominum conditiones, habitum, mores, & in-genium, variaque mundi novi monu-menta indicant.

Scrinia plura, inter cætera unum, porta ad omnem se partem aperiens, intusque lapidum ac numismatum co-pia fartum.

C A P U T I I .

Laquearis formalis est mystica Descriptio.

Cap. II. **I**N quinque ovata spatia, totidem forniciis architectonica arte divisa cernitur cava laquearis protensio. *Ovatum I.* Fornicis inscriptio-nes symbo-lice poly-glossæ. Quorum primum Salamandram in mediis flammis vigentem repræsentat; nescio an potius elementi ignei sym-bolum, an vero Auctoris in scientiarum lyceo indefessum animum ad virtu-tum ardua studia hospitum animos eò alliciendos, signum certe Ignis esse du-bitarem, idque interpretari sub sensu physico possem; si non mentem ejus vidissem, quatuor Epigraphis anti-quorum & peregrinarum nationum sapientum documentis explicatam; *Chaldaica.* quarum prima in lingua Chaldaica à Beniochai in hunc sensum traducitur. Non est Regnum, nec ulla res, nec ullus locus, aut provincia, in qua non inveniatur scriptum nomen Dei Tetragrammaton, us-que ad ultimas fibras animæ membrorum-

que corporis humani. In altero latere in lingua Arabica Aben Ragel in hunc *Arabica.* sensum erumpit. Quicunque sciverit ca-tenam qua mundus inferior jungitur su-periori cognoscet mysteria naturæ & mirabi-lium patratorem aget.

Secundum ovatum inter octo tu-*ovatum 2.* mentes vento genios suffixam tholo medio pendulam volucrem seu hi-rundinem marinam adspirantes cum hisce inscriptionibus exhibit, quarum prior ex Mar Ephrem deprompta sic habet: Sapientia Thesaurus inexhau-syriaco. stus, quicunque eam invenit, Beatus ille, spe-ciem enim sub humano habitu divinam ge-ret amicus Dei & hominum factus. Alte-rum Ægyptiacum effatum ex Adris *Egy-piaca.* sive Mercurio Trismegisto desumtum, cuius verba sunt. Est cælum superius, est cælum inferius, omnia supra & omnia in-fra, hæc intellige & prosperare. Hirundo porro

Cap. II. porro marina hujus ovati centro intra orbem seu stellam nauticam pendula mirificum sympathiae experimentum monstrat, scilicet piscis est volatilis, qui undique lateralibus fenestris ac rimis occlusis forinsecus spirantis auræ proditor est; uti *Auctor* in libro cui titulus, *Regnum Naturæ Magneticum*, id est, *de triplici magnete in animato, vegetabili & sensitivo*, pulchre describit.

Ovatum 3. Tertium ovatum *υδρόχοον* virum exhibet aquarum flumina ex urna in subjectam humum despumantem; & elementi aquei emblema est ad scientiarum multitudinem significandam & his circumscriptis effatis clarum. *Hebraica.* Primum ex Kabala Hebræorum hujus sensus. *Non est herba inferius, quæ non habeat planetam sibi correspondentem in firmamento, qui percutiat eam, & dicat ei cresce.*

Samaritanus scripta. Alterum effatum est in idiomate Samaritano à Seduna prolatum, estque hoc. *Qui noverit mysterium inferioris & superioris mundi nexumque rerum in iis abditarum, is altissima montium arcana penetrabit.*

Ovatum 4. Quartum ovatum formosæ pulchritudinis & modestæ gracilitatis juvenem effigiat Cornucopiaz rosarum, liliorum, omnisque generis florum, & frugum abundantia prodigum terræ symbolum, & Auctoris in mirandis terræ arcanis enucleandis genium exprimens, his clarum inscriptionibus.

Prima ex Platone in Cratylo: *Nihil Pars I. dulcius quam omnia scire.* Secunda ex *Greca.* Beda de natura rerum: *Is sapientiæ & Latina. virtutis officinam verè ingressus dici potest, qui in artiæ & naturæ operibus Deum assidue contemplatur.*

Quintum & ultimum ovatum flu-*ovatum 5.* etuantem in medio universi molem repræsentat, cœlestibus Zodiaci signis interdistinctam, cuius latera hieroglyphica effata illustrant. Primum effatum Persicum dicit: *Quicunque radicem persica. superioris & inferioris ordinis penetraverit, illum nihil mysteriorum in mundo latebit.* Secundum effatum est ex Mar Isack Syro transsumptum: *Disce sapientiam syriaca. fili mi, illa enim sceptris Regum præstat, hominesque omnibus bonis, quæ desiderare possunt implet.* Tertium est ex Mu-chi Æthiope Philosopho desumptum: *Æthio-pica. Gehon fluvius est in cœlo, qui respondet Gehon, id est, Nilo. Est Nilus in terra, cuius Mysterium si cœperis, omne desiderium animæ tue implebitur.*

Totum reliquum spatium hieroglyphicis notis, tractibus Arabicis, florum & corymborum variarumque figurum textura & serie & decore circum ovata cætera spatia ambiant eo ordine ut omnium oculos & animos facile in sui variegati coloris contemplationem rapiant, & quæ mysteriosa majestosa-que quadam allusione suaviter in spe-stantium animos fese insinuent.

C A P U T III.

Larvarum marmorearum fictiliumque Vasorum Descriptio.

Cap. III. **A**d parietum ornamenta, & ingeniosum luxum descendo; quorum initium & arcuata semicircularis pars centum septuaginta marmoreis vultibus seu larvis antiquitate venerabilibus repleta est, atque fictilibus vasis, suis cornicibus Torno levigatis interseptis, quæ etiam hinc inde inter parietum vacuos loculos dif-

posita pendent. Porro æstimatio larvarum, & pretium ex eo est quod ad vivum totidem variorum gestuum, humanarumque passionum affectus repræsentant. Unde quædam erecto vultu mediocris magnitudinis partiumque æqualiter commensuratarum sui ingenii excellentiam, sinceritatem, liberalitatem, ac magnitudinem ostendunt.

Cap. III. dunt. Aliæ vero contra magnitudinis excessu aut à justo deficientes , in partibus fere æquæ mensuræ , sed partibus inæquales suam stoliditatem , & indocilitatem, somnolentiam & insensatam animi indolem , nulla virtutum dote præditorum effigiem imitantur. Videbis alias rusticana negligentia, aut simili tractu rugis crispatas frontes, nonnullas affabiles & placito obtutu. Sunt aliæ fœminino luxu blandæ, aliæ severæ contuitu formidabiles , aliæ vero timidae, vix vitæ spiritum habere, seu repræsentare videntur. Ridentes aliæ, aliæ atra tristitia lacrymabundæ, indignabun-

dam & arrogantem animi elationem *Pars I.* notant. Aliæ quorum singulos affectus qui tentaret describere, plus æquo tempore tereret atque prolixitate odiosum & nauseabundum lectori se redderet ; sufficiat itaque scire vix animi esse affectum quem non prope æmuletur quælibet dictarum larvarum & exhibeat.

Vasa fictilia 39. raræ magnitudinis & formæ sunt, unde prægrandia fere tertium palmum in diametro explet, aliæ infra palmum non diminuuntur, variis tum Arabicis tractibus tum sacris, tum profanis historiis tum poëticas figmentis illustrata.

C A P U T I V.

De variis Picturis & Effigiebus.

Cap. IV. **A**D prodigiosum *Apellis* penicillum , & per picturata rerum simulacra , divisorum hominum que jam mihi liceat evagari , quorum tanta hic est ubertas & copia ut toti parietes , & quæ in altum , quæ in longum excurrunt , iis ceu peristromatis & tapetibus conspicui appareant. Unde præter in *Capite primo* æstimatissimam Salvatoris à *Guidreno* depictam effigiem , aliæ plures ejus Salvatoris, tum inter Sanctissimæ Matris brachia recubantis , tum aliorum sanctorum confortio JESU puerulo alludentium, congaudentes videntur : pleraque melioris notæ Pictorum prototypa usque ad numerum 123 numerabilia. Inter quæ præter simulacula, sanctorum tabulae Geographicæ prægrandes quatuor, Mætheleos ab Authore publico studio proposita theoremeta, inter quæ sphæra cœlestis suis meridianis, tropicis , & Azzimutalibus tum circulis , tum lineis effigiata ; alia insuper accuratissima tabella maculas & faculas Lunæ repræsentantis Authoris diligenti adumbrata observatione. Nobiles perspectivæ , & simulati rerum abscessus,

montuosa præcipitia. Vallium anfractus , nemorum implicati labyrinthi, spumantis maris æstus , & naufragiis repletæ voragini. Aquivoma præcipitia , & gurgitantes lapsus. Amœnum marium & collum camporumque prospectus. Architectonicæ prospektivæ, & frontispicia. Prælia & strages, classes & naumachia , duella , triumphi, palatia, solitudines , ruinæ, monumenta veterum , venationes , aucupia, plura sacræ Scripturæ mysteria , poëtica commenta historiarum , effigies diversorum , variaeque Ideæ rerum quæ docto & prudenti penicillo ad vivum repræsentant omnia.

Effigies summorum Pontificum *Vr. Pontificiæ VIII. Innocentii X. Alexandri VII. cum. ac Clementis I X.* qui omnes ob doctrinæ raritatem & excellentiam Kircherum singulari benevolentia & affectu affecerunt.

Monarcharum ac Regum processumque effigies , quas ipsimet pro singulari erga eundem affectus testimonio dono transmiserunt. Sunt autem Rom. Imperatorum *Ferdinandi II. Ferdinandi III. Leopoldi* primi, ac Serenissimi

mi

Cap. IV. mi Archiducis *Austriæ Leopoldi*, quas omnes magnifici Proceres, & Mecocenates bonarum artium, maximè verò Authori *Musæi* tanquam nostro sæculo de Philosophia & Matheſi bene merito, transmiserunt.

Accessit & hoc Anno Excellentissimi Herois *Montecuculi Cæfarei* exercitus Generalissimi donum; videlicet Scutum & Framea *Türkis* erepta, pretiosis utrumque lapidibus, nec non *Auro* & *Argento* obsitum, quo *Musæum Kircherianum* exornatum voluit, ad perenne obtentæ contra eos victoriæ monumentum.

Regum. Regum, *Philippi IV. Hispaniarum*; *Ludovici XIV. Galliarum*; *Christine Alexandræ*; *Regis Barantolæ*; *Navaztma-chel*; *Regis Nepal*; *Regum Tartarie*. Excellentissimi Principis *Guldenleew* filii Regis *Daniae*, & Proregis *Norvegiae*; *Margaritæ Austriacæ* *Caroli V.* sororis. Principum, *Ferdinandi de Medices Magni Ducis Etruriae*; *Augusti Principis Lune-*

burgensis & Braunsicensis Musæi Kir.-Pars I. cheriani Benefactoris; *Ferdinandi Alberti Ducis Augusti filii*; *Trium Principum Holsatiæ de Culenbach*; *Friderici Ducis Holsatiæ*; *Ioannis Friderici S. R. I. Comitis de Valenstain*, hodiè Archiepiscopi *Pragensis* & Primatis *Boëmiae*, Ordinis Crucigerorum per regnum *Bohemiam* magni Magistri, & olim *Alexandri VII.* P. O. M. Camerarii de honore, ut vocant, propter eximia naturæ & gratiæ talenta Pontificibus & Cæsaribus gratissimi, *Musæi Kircheriani* studiorumque eximii benefactoris; D. D. duorum Principum *Durlacensium* & Marchionum *Badensium*; deinde R. P. *Christophori Clavii Mathematici* incomparabilis; *Adami Schal* itidem Mathematici insignis & propagatoris fidei in Regno *Sinensium*, *Mandarini*; *P. Iosephi Anchietæ*, *Thaumaturgi*, introductoris Societatis JESU in *Brasiliam*; *Edmundi* celebris *Galliarum* concionatoris; *Leonardi Lefèbri* insignis Theologi.

C A P U T V.

Idolorum vetusta Heroum simulacra ære, marmori saxisque incisa.

Cap. V. **I**n anima saxa, quæ ut plurimum è cœcis terræ recessibus curiosum nostrum sæculum in Solem eduxit: aut altùm sepulta noviter eruit, magno numero in *Kircheriano Musæo* splendide asservantur. Sunt autem aliae ex metallo, ex porphyritide, ex lydio lapide, alabastro, marmore, aliisque materiis sculptoriæ artis subjectis excisa, & ne confusè omnia permisceantur, primò Idolorum simulacra recensebo, tum personarum illustrium, demum confusam rei antiquariæ congeriem.

Reperies hic ex marmore & alabastro elaborata busta Salvatoris D. N. & B. V. Matris. Quorum tria non solum sculpturâ præstant, sed & duo, ex parte cava & convexa Orientali alabastro,

quæ luci exposita ceu crystallum diaφāνως transparent.

Ad profana progredior & primò Pagodes famosissimum *Sinensium* Idolum, vulgo *Confutius* dictus, consideratione dignum occurrit. Hic Deaster *Sinensium* Philosophorum princeps est, & maximè à litteratis ei fana conduntur, quæ singulis pleniluniis, & noviluniis frequentissimè adeunt Bonzi, solitis adorationibus, ceremoniis, & suffitibus idolum venerantur. Numen plenum est litteris, & ignotis quibusdam characteribus usque ad umbilicum signatum. Vide *Oedip. Agypt.* Secundum Idolum est *Japonensium* (*Amida*) cui Numini tantum Latriæ tribuunt, ut existiment vel invocato solo, repetitoque ejus nomine se beatos fore, sufficereque ad salutem,

Idola.

Amida
Japonia.

Cap. V. lutem, si sequentia verba sæpius iterentur, videlicet *Nami*, *Amida*, *Buth*, hoc est, *Felix Amida salva nos*. Hoc Numen quandoque in florido roseto collocant, & multis circa caput radiis adornant, corona precatoria (quod & deastris *Iaponicus* commune est) instru-

Isidis. etum. Tertium simulacrum *Isidis* multimammæ hieroglyphicis notis refertum, cùjus monumentum hac inscriptione insignitum est, atque ex Diodoro transsumptum adnectere luet. *Ego sum Isis Ægypti Regina, à Mercurio erudita, quæ sum uxor Isidis. Ego sum mater Hori regis, quæ ego legibus statui nullus solvere poterit. Ego sum prima frugum inventrix. Ego sum in astro canis resfulgens. Mihi Bubastis urbs condita est, gaude, gaude Ægypte, quæ me nutriti*. Quartum Idolum est Dea

Minerva. *Minerva. Quintum Jupiter Ammonius.* Subsequuntur varia, tum antiquæ, tum nostris posteris temporibus apud diversas gentes cultu & latræ usurpata Numina, suntque portatilia *Chinenium* duo adeo à divinitate aliena, ut potius ludicum, & in modico ligno excisum & sculptum, à natura degeneris homunculi effigiem repræsentent, quam quid divinum. *Diana* heroica ex marmore statua, quæ & *Lucina* dicitur à quibusdam, eò quod *Rome* in Exequiis Lucum coluerit, de hac Virg. 4. *Ecloga*, *Casta fave* *Lucina*; item simulacula *Neptuni* & *Palladis*, *Cupidinis*, *Adonis*, *Sileni* *Bacchi* *Socii* festivè gestientis; *Satyrica* numina plura.

Herorum. Inter Heroes seu personas illustres,

quorum statuæ *Museum* condecorant, *Pars I.* sunt primo, præclara figulina statua *Moyis*. Secundo *Antonii Caracalla Imperatoris* sic nuncupati, quod novi ^{Imperatorum veterum} vestimenti genere ad talos usque deflui se vestiverit. Tertio *Diogenes Cynicus* Philosophus. Quarto *Marcus Tullius Cicero*, Romanus Orator. Quinto *Zeno Philosophus Stoicus*. Sexto *Socrates Atheniensis Philosophus*. Septimo *Homerus Poëta*, qui vixit centum annis ante *Romam* conditam. Octavo *Seneca Philosophus*, Præceptor *Neronis*, qui, quod *Pisonis* rebus favere putaretur, incisis venis in balneo interiit. Nono *Sibylla Tiburtina*, una ex decem de quibus *Varro*. Decimo *Agrippina filia M. Agrippæ* uxor *Germanici*. Undecimo *Messalina à Claudio* Imperatore supplicio affecta, uti tradit *Tranquillus in Claud.* Duodecimo *Henrici IV. Galliarum Regis*, naturalis effigies. *Herculis* statua. Duo marmorei pueri, quorum unus locutam infestatur, alter à cancro morsus in digito pedis lachrymabili vultu opem implorat: opus Equitis *Bernini* hodie Architectorum celeberrimi datum ab *Alphonso Donnino* benefactore *Musei Kircheriani*. Hinc inde conspiciuntur fragmentorum antiquissima *Græcorum*, *Hebræorum*, *Ægyptiorum*, aliarumque gentium Symbola una cum inscriptionibus, inter quæ marmoreum fragmentum ex famosissima Niloscopii *Ægyptiaci* columna, quâ ad dimetiendas *Nili* inundationes & incrementa utebantur, spectatur.

C A P U T VI.

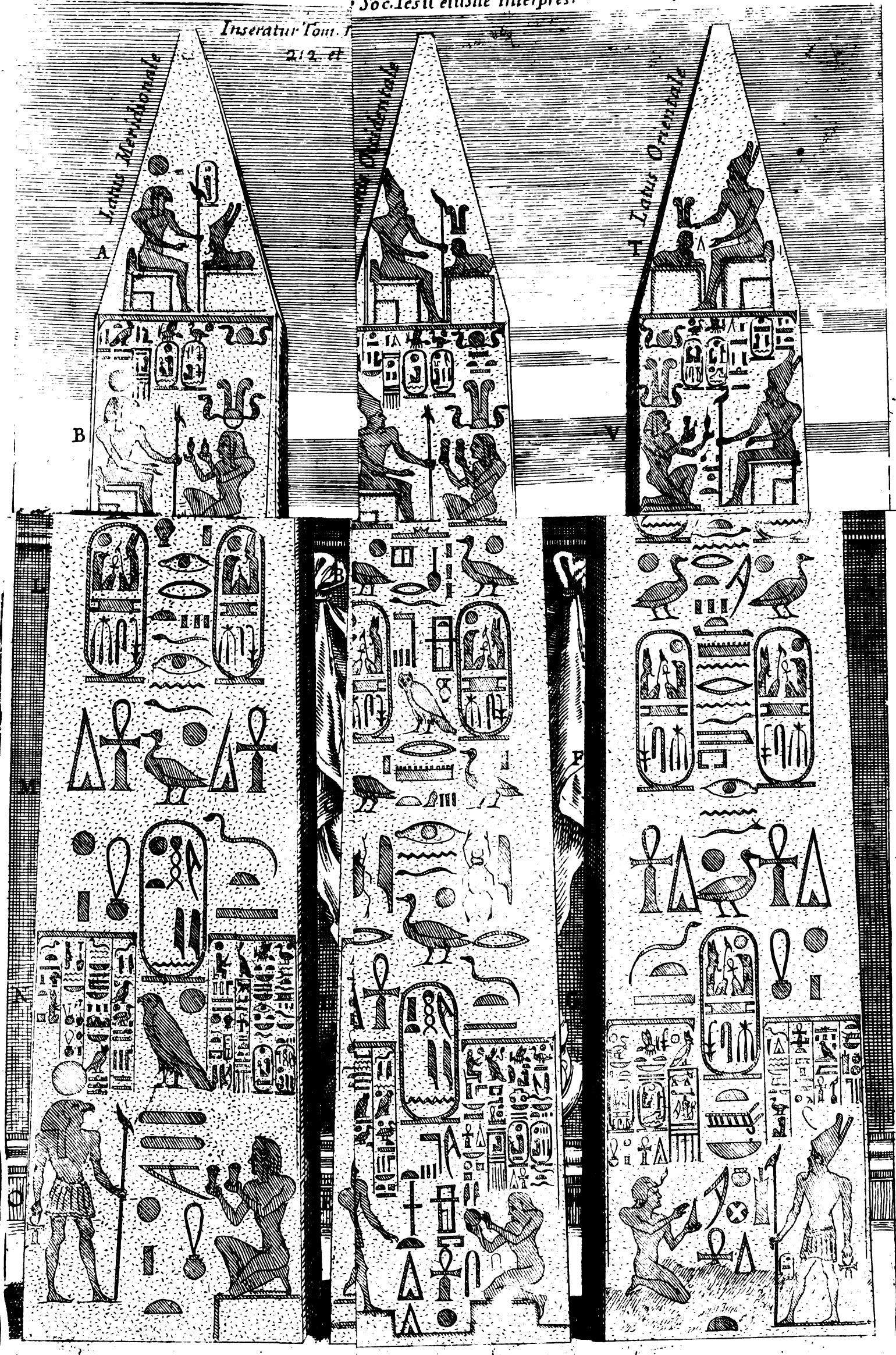
Varia peregrinarum Linguarum ac Regnorum Monumenta.

Cap. VI. Inter cætera parietum ornamenta varia conspiciuntur *Sinensium* aliarumque nationum ignotarum scripta, tabellæ, characteres, & delineationes, omnes quidem ab Authore an-

no superiore in *China Illustrata* publici juris factæ. Unde curiosus Lector plurima alia rei litterariæ detecta noviter circa Religionem, mores, naturales & stupendas mechanicas fábricas

novi

SERENIS^{MI} ET POTENTI HVNC OBELISCVM PSAMMIRAEVM,
Soc. Iesu eiusdem interpres.

Obeliscus praesens à basi usq; ad pyramidem
uti olim 110. palmorum longitudinem
opposita latera in inferiori Basi. In
quibus si pyramidion 10. palmos accedat, tota eiusdem altitudo,
superiori, ubi pyramidion contingit 6 $\frac{2}{3}$ lat. obtinet. Duo uero minora
lis quantitas exurgit.

ON MIGRATION OF POLYCHORDATE THERMOPHILIC
AND ANABOLIC ACARINA

Cap. VI. novi illius orbis addiscere potest. Ego hic solum de earum origine ago. Et primo loco occurrit titulus inscriptio-
Inscriptio Montis Sinai his characteribus effigiatu-
s in rupe montis Horeb, quæ est pars Montis Sinai. Attulit hanc inscriptionem linguarum Orientalium notitiâ excellentissimus R.P. Thomas Obeci-
nus è divi Francisci familia, quam de-
serta Sinai curiositas lustrando in una
rupium montis Sinai sesqui-palmaribus
notis incisam reperit, & bona fide ex-
scriptam Romano Oedipo (eam forte in
ænigmatibus tentauiro) obtulit, sed non
difficile fuit ei omnium fere Ori-
entalium linguarum gnaro, Sacrae Sphin-
gis, ut quidam rebantur arcana Caballicis Symbolis involuta mysteria eno-
dare, quod non aliis, quam ipsiusmet
modestissimi Prodromi verbis propono
prout scribit in Prodromo suo Copto.

Divino itaque implorato auxilio, mox
trium linguarum, Hebraicæ, Samaritanæ
& Syriacæ, ad quos dicti characteres acce-
dere videbantur, adhibitis mihi quoque con-
suetis artis combinatoriae regulis, sedulam
accepi comparationem, & ecce scripturæ,
cæteroquin intricatissimæ omniumque opi-
nione inexplicabilis sensus, uti opinione ci-
tius, ita quoque labore non adeo magno &
singulari (Deo Patri Luminum sit ho-
nor) clarus omnibus solitus nodis tandem
emersit. (Deus Virginem Concipere faciet.)
תְּנַחֲתָא יְלִמְדָה בְּתַנְתָּרָה Titulus illis nationibus postea in Oriente
tantam meruit venerationem, ut, quemad-
modum scribunt, eo plures portarum vesti-
bulis inscribendum censuerint. Lectio verò
Tituli est hæc: Adonai Almatha Jebtèn.
De origine hujus scripturæ agens Author
multis ante Christi adventum saeculis ex-
aratum fuisse probat, eodemque plane loco ru-
pi incisum, in quo olim Moyse Deus in ar-
denti rubo locutus est, & nomen suum mi-
rabile manifestavit, quod Sacer textus ad
montis Horeb crepidinem factum narrat.
Dum inquit, Veniens (subintellige Moy-
ses) ad montem Dei Horeb, apparuitque
ei dominus in flamma ignis de medio

rubi, & videbat quod rubus arderet, & Pars I.
non combureretur. Exod. cap. 2. quem
textum illi loco, in quo incisi sunt præfati
characteres, optimè congruere, ait oculatus
testis prænominatus R. P. Thomas. Sunt
qui putent hanc ipsam Scripturam à Moysè
Spiritu Prophetico inibi excisam, quid enim
indemnis à flamma rubus innuit aliud, quam
Virgineas materni candoris nives, quæ pari-
tura erat Deum & virginitatis non passura
jacturam & detrimentum. Hanc epigra-
phen pariter ex rupe descriptam ad P. Kir-
cherum exponendam transmisit olim Clari-
fiss. Petrus à Valle dum montem Sinai
lustraret.

Secundo occurrit tabula grandis de-
cem palmos longa, quinque vero lata,
figura parallelogrammum rectangu-
lum referens, & Sinicis characteribus
tota conscripta & prototypon est cujus-
dam saxi marmorei ejusdem magnitu-
dinis, sed crassitie palmariis. Tabula hæc
marmorea in Villa Sanxuen anno 1625.
in regno Sinarum effossa à PP. Soc. Jesu
fideliter descripta, Romamque transmis-
sa. Kircheriana editione celebris fa-
cta, testimonium perhibet de antiqui-
tate Legis Christianæ in Sinenium Re-
gno continet hic lapis præcipua myste-
ria fidei, atque salutifero signo Sanctæ
Crucis insignitus hunc titulum gestat,
Lapis in laudem & memoriam æternæ legis,
lucis & veritatis portatae de Judæa & in
China promulgatae. Evidens itaque testi-
monium est anno Domini 636. in Sinas
pervenisse fidem Christi per Chaldai-
cos Sacerdotes. Erectus autem est lapis
anno 782, hoc est 146 annis post legis
ibidem prædicationem, ubi Ecclesiæ
fundatæ sunt, Episcopi constituti; toto
quo tempore octo Reges in Sinis vixe-
runt. Itaq; jam 1036 anni aguntur, quo
in illa regna fides nostra introducta fuit.

Tertio loco conspicuæ sunt duæ ta-
bulæ deargentatae, & characteribus
Sinicis D.D. Ignatio & Francisco Xaverio
sacræ à R.P. Michaële Boymio è Sinis in
Urbem Legato allatæ, ac veluti sacra-

Cap. VI. anathemata inter *Musei* Sacra monumenta asservantur.

*Inscriptio-
nes Sinicæ
de astro-
rum Sini-
corum.* Quarto loco ad peregrinarum antiquarumque rerum apparatum spectant duodecim parallelogrammæ rectangularæ tabulæ, quibus uti & aliis magno numero, ex ultimo orbe advenæ R. R. P. P. S. J. rerum peregrinarum supellestile *Museum* locupletarunt, sunt atro colore tinctæ chartæ albicantibus literis, characteribus & lineis conscriptæ, & effigiatæ aliquæ, aliæ etiam diversis coloribus depictæ. Numina, mores, leges, cartas geographicæ, quæ universum repræsentant, juxta intellectum & capacitatem peregrinarum gentium. Hinc aliæ sunt symbola Numinis *Amida*, aliæ genealogiam semideorum *Chinenium*, utpote *Bacchi*, *Martis*, aliorumque fictitiorum Numinum monstra exhibent. Sunt duæ tabulæ, decem incarnationes *Brumæ* pseudo-numinis Brachmanum, *avt̄oyeḡmuat̄* ex magni *Mogoris* regno ad Authorem transmissa.

*Akorani
volumen.* Quintum locum sibi vendicat *Al-*

coranus Arabico charactere conscriptus *Pars I.* in charta pergamenæ, aureis literis & diversis limbis interstincta fascia longa palmos viginti, larga semipalmum, donum à *Philippo Carolo Tunetano* Regis filio ob Scientiæ venerationem R. P. *Athanasio* transmissum, estque idem *Alcoranus*, quo utebatur *Seliman Turcarum* Imperator.

Visuntur demum volumen Orationum Illyricarum libri, & Dictionaria Chinensia; prægrandis Tabula Idiomatum quæ 72. diversis characteribus nomen ineffabile *Dei* exprimunt. Adeò etiam magna copia vasorum lacrymatorum, quæ in diversis cavernis & tumulis hinc inde eruta, & delineata asservantur, quorum omnium complementum, decor & majestas est Bibliothecion solius Authoris calamo & doctrina toti mundo notum, quo & præclara ejus opera spectare licet, quævis etiam quidquid in *Museo* dignum consideratione spectatur, describitur, omnium artium scientiarumque arcanissimus promocondus.

C A P U T VII.

De Obeliscis Ægyptiorum.

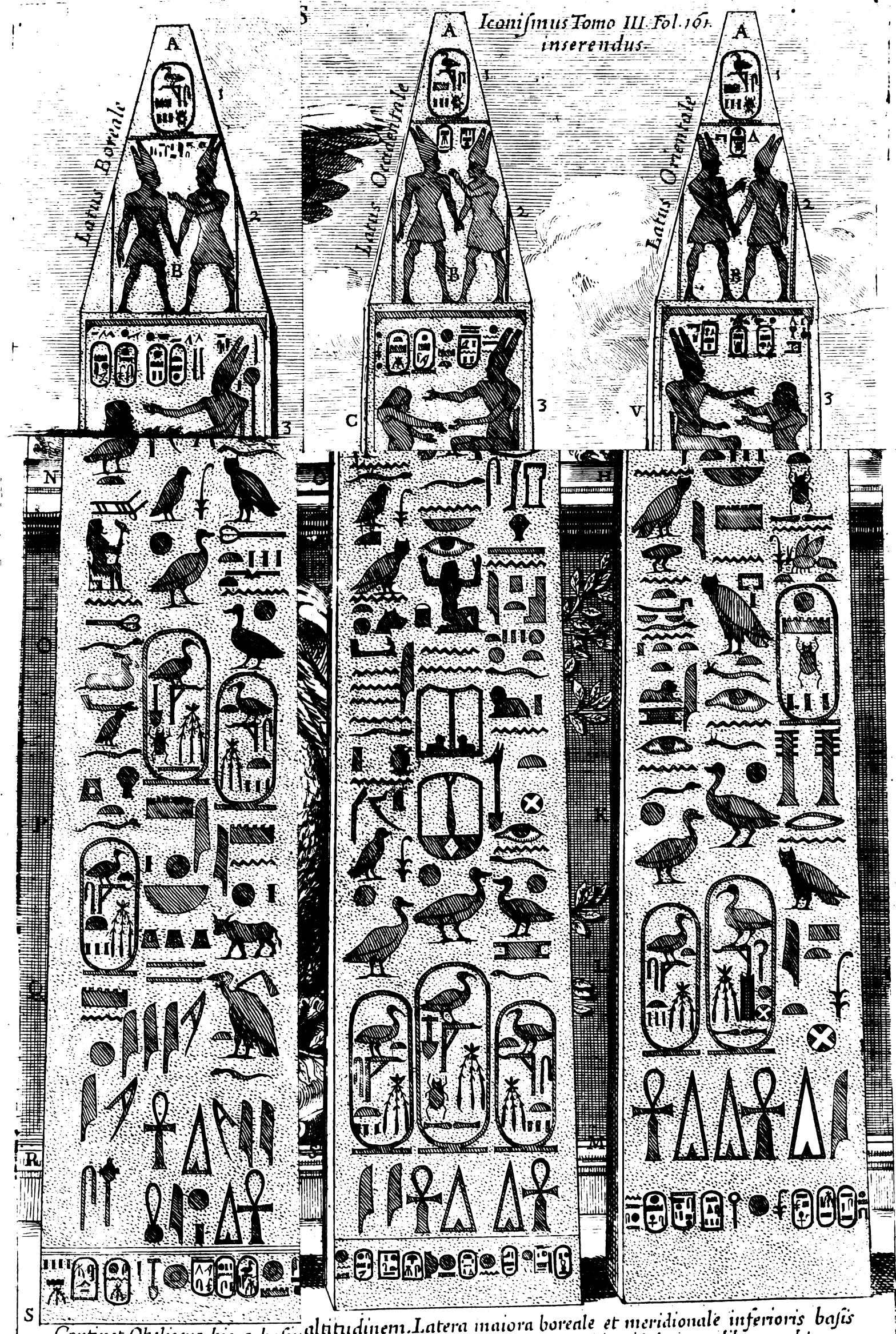
C. VII. Continent Obelisci priscorum *Ægyptiorum* sapientiam hisce veluti durissimis faxis æternitati consecratam, attamen temporis tractu adeo neglectam etiam à bis mille annis in profundo ignorantiae abditam, ut nemō ad eorum arcana hucusque penetrarit, mansissetque utique in illo immenso oblivionis Chao, si eam de profundo ignorantiae lacu, non cum minori Orbis voto, quam nomini s. sui immortalī famā *Kircherus* non eruisset, literarumque arcanarum opus tot sculis abditum tentasset, ac tandem fœliciter perfecisset; debet tibi vir eruditissime non immerito, parcat mihi modestia tua, Resp. literaria, quæ in *Her-*

cule, *Atlante*, *Trismegisto*, *Protheo*, aliisque aut fabulosa Poëtarum Schola, aut saeculi nostri memoria depraedicat. Dum deperditam linguam Ægyptiacam restituisti, nunquam intellecta hieroglyphica explicuisti, superstitionis que Ægyptiorum scientiam veritate superasti. Ab Etymologia nominis, ut ordiar, hæc à græco ὁβελός, quod Veru significat, scilicet à forma veru nomen duxit. *Arabibus* *Messalet Pharaum*, id est, *Pharaonis acus* dicta, à *Pharaone*, sic enim Reges prisci *Ægypti* vocabantur, nam de inventore primo ejus controvèrtitur, cum maxima *Arabum* schola jam ante Diluvium *Memphi* Pyramides extructas perperam tradat. Harum Pyrami-

Hanc Tabulam propria manu
Celebre imi ex autographo decipherit
quod in Regi Matthaeus Sina Oriundus ex
magno Christi Signatu Romæ A. 1664.

而羅訶歎判十宇以定四方。說元風而生
人伐善以矯人智。憲等皆恩情復復。然
余景稍告祥波斯觀羅以來貢國女西聖
九字融四照以含無拘繫。木震仁惠之音
人靜也為固。七時禮讚大庇存亡。七日一
人華啞運明聖臨人。大秦國有上德曰阿
助擒枕試大常。御賜戴袈裟幸
僧善德 僧西福 僧大和 僧善德
僧善德

Iconisimus Tomo III. Fol. 16r.
inserendus.

Continet Obeliscus hic a basi altitudinem. Latera maiora boreale et meridionale inferioris basis
palmos continent 13. et soliditas continet palmos 15129 cubicos id est 1031029 libras pendet.

C. VII. ramidum in *Ægypto* multa & magna est copia, duæ autem præ cæteris prægrandes ad ripam *Nili* spectantur, quas ante Diluvium *Schur* filium *Schaluk* filii *Schariack* erexisse *Arabes* fingunt. *Hermetem* propter sapientiam *Trismegistum* cognomento tandem omnium authorem fuisse, *Author in Oedipo l. 1. de Obeliscorum Origine* demonstrat. Horum itaque Obeliscorum quidam temporum decursu ex *Ægypto Romam* maximis impensis ab Augustis Cæsaribus translati fuerunt, ut ex *Plinio* probat *Kircherus*, qui tamen majori ex parte ævo confecti, & truncati, aut etiam integri ædificiorum ruinis sepulti profunda sub terra gemunt. Hodie *Romæ* tredecim superstites sunt: scilicet *Flaminius*, *Lateranensis*, *Vaticanus*, *Sanctæ MARIAE majoris*, *Rameffæus*, *Mahutæus*, *Mediceus*, & demum *Minervæ Alexandri VII. auspiciis* erutus in foro Minervæ elephanti ὄβελισκοφόρῳ hodie incubat. In *Musæo Kircheriano* quinque horum secundum omnes sui partes proportionata mole diminuti, & penicillo adumbrati affervantur. Sextus *Clementis IX. P. O. M.* virtutum immortalibus meritis erectus fuit. Nec immerito, nam *Kircherus* uti Restaurator, & interpres *Ægyptiorum* hieroglyphicorum in *Musæo* sibi præsentes esse voluit, ut post immenses labores in eis enodandis exantlatos prototyporum illi vices supplerent, demum merito etiam tam vasti & profundi ingenii æternæque famæ argumentum in eodem *Musæo* veluti Cedro perennius fixi manerent. Debebat quippe tam sublimium rerum studiis indefessus *Hercules* hæc gloriæ suæ trophæa statuere, quibus suum in reip. litterariæ bonum impensi laboris perenne testimonium relinqueret.

Obeliscus Flaminius. Horum Obeliscorum Princeps *Flaminius* à proxima porta sic nuncupatus, vulgo *Porta del popolo* dicta, pandit se ad hujus ingressum amplissima area, in cuius medio in altum superbè exurgit,

& Romanæ majestatis limina veluti Pars I. magnificè condecorat. Hujus Obeliscum quem primo in *Ægypto* excisum, ac *Heliopoli* erectum à *Senneferte Ægypti Rege*, avulsum inde *Cæsar Augustus* *Romam* translatum in Circo maximo erigi voluit, quem deinde ob temporis vitia ruinis sepultum *Sixtus V. P. O. M.* denuo in lucem erectum & in loco ubi hodie visitur spectandum rursus erexit anno M. D. LXXXIX.

Obeliscus *Lateranensis* à proxima *Lateranensi* Basilica S. Joannis *Obeliscus Lateranensis.* mnium in urbe & orbe Ecclesiarum Matre nomen accepit, cujus Obelisci author fuit *Rameffæs Sothis* filius, Rex *Ægypti*, qui postquam complures magnificentia summâ extrui fecisset, neque tamen ullus genio suo respondisset; hunc demum & mole & mysteriis reliquis omnibus augustiorem erigi fecit, in cuius fabrica 20 millia hominum teste *Plinio* feruntur desudasse. Et quoniam res erat periculosa, ne in sublime elatus degravante tam enormi pondere prolaberetur, summo in apice proprium filium alligari jussit, ut vel sic conservandi Regii pueri causa attentiores redderet Architectos. Erectus porro fuit *Thebis* in templo Solis, cui consecratus perstitit, usque ad annum à *Christo* nato 334. tempore *Constantii Imperatoris*, *Constantini Magni* filii, qui gloriæ immortalis cupidus, cum urbem *Byzantium* à suo postmodum nomine *Constantinopolim* dictam Romanæ urbi supparem construi jussisset, ne quid illi Romanæ deesset majestatis, in tota *Ægypto* Obeliscos diligenter conqueriri jussit, & votis respondit eventus. Repertus tandem *Thebis* Obeliscus, quem solum *Cambysis* ira, cum impunè cæteros per urbem absumerent incendia, quasi molis hujus reverentia attoniti indemnem voluit. Hunc itaque avulsum loco, *Alexandriam* devehi mandavit: verùm augustas cogitationes fata succiderunt, nam

C. VII. mortuo Constantino, diu Alexandriæ in gloriis jacuit, quem postea Constantius paternæ gloriæ hæres inde Romam deferi, & in circo maximo statui jussit, & stetit inconcussus, donec grassante Romæ maximè furore Gothico collapsus est, ubi jacuit usque ad Sixti V. benc ominata tempora, qui acceptis indicis funditus subratum reperit, reperatum extrahi, & in campo Lateranensi, ubi hodie visitur, erigi jussit.

Obeliscus Pamphilius.

Obeliscus Pamphilius, quem Heliopolis Sothis Manethonis filius, Rameses erexerat; eum Romam traductum anno à Christo nato 249. ad prætoriana castra in Hippodromo Ant. Caracalla Imperator erexit. Is demum anno 1649. munificentia Innocentii X. summi Pontif. in foro Agonali supra excelsa rupe ab arte ad naturæ invidiam dispositione Equitis Bernini Architecti ad quatuor mundi plagas copiosis rivis seu fontibus scatentes erectus est.

Obeliscus Mediceus.

Obeliscus Mediceus eo quod in Pinicianis hortis Mediceorum Principum unus ex quadraginta quatuor Aegypto Romam translatis in Circo Floræ eretus erat, à Magno Duce Hetruriæ, de novo constitutus fuit in Hortis Salustianis.

Obeliscus Mahuteus.

Obeliscus Mahuteus à S. Mahut quod nomen Orientales sancto Bartholomæo dant, ex Templi Isiaci fundamentis erutus erectusque fuit, in dictæ Ecclesiæ S. Bartholomæi Bergomatum foro.

Obeliscus Alexandrinus.

Sextus & ultimus Obeliscus Alexandrinus ab authore Alexandro VII. Pont. Maximo Kircheri Benefactori dicatus fuit, cuius latera sequentibus Epigraphis ad quodlibet quatuor laterum abaci ornantur. In quorum uno sic legitur : Alexandro VII. P. M. veteris sapientiae Magistro, Obeliscum ad veterum Aegyptiorum mentem hieroglyphicis notis inscriptum erexit & dicavit A. K. In altera facie legitur. Alexand. VII. P. M. reconditoris erudi-

tionis oraculo Obeliscum hunc Encomiastico Pars I. symbolorum contextu inscriptum erigit & consecrat. A. K. In tertia facie inscriptio sic se habet. Alexand. VII. P. M. Osiri redivivo Obeliscum hunc arcanis veterum Aegyptiorum notis inscriptum erigit, dicat A. K. In ultima verò facie. Honori & immortalibus meritis Alexand. VII. P. O. M. Obeliscum hunc ad Aegyptiacæ Sapientiæ normam inscriptis, erexit, consecravit A. K.

Obeliscum alium Christinae Alexandræ Suecorum Reginæ, dum Museum Kircheri viseret, ad ejus in urbem adventum erexit, & consecravit, notisque veterum hieroglyphicis inscriptis, sub hoc Titulo.

Magnæ Christinæ,
Isidi Redivivæ,
Obeliscum hunc
arcani
Veterum Aegyptiorum
notis inscriptum
Erigit, dicat, consecravit
A. K. S. J.

Fulciebant hunc Obeliscum triginta tres panegyrici plausus præcipuis totius orbis linguis conscripti.

E L O G I A

In laudem incomparabilis Heroïnae Christinæ.

Linguæ fuerunt, scilicet Hebræa, Græca, Chaldaica, Tarchumica, Latina, Ossca, Syriaca, Arabica, Coptica, Aegyptiaca, Ethiopica, Samartiana, Americana, Persica, Malabarica, Brachmana, Nubiana Africæ, Turcica, Mexicana, Italica, Germanica, Hispanica, Gallica, Anglicæ, Bohemica, Lusitana, Hybernica, Sarda, Belgica, Dalmatica, Canadensis, Hungarica, Hieroglyphica.

Itaque hæc est Scena Obeliscorum, quam Kircherus litterario Orbi exhibuit in hoc Urbis & Orbis theatro subtri-

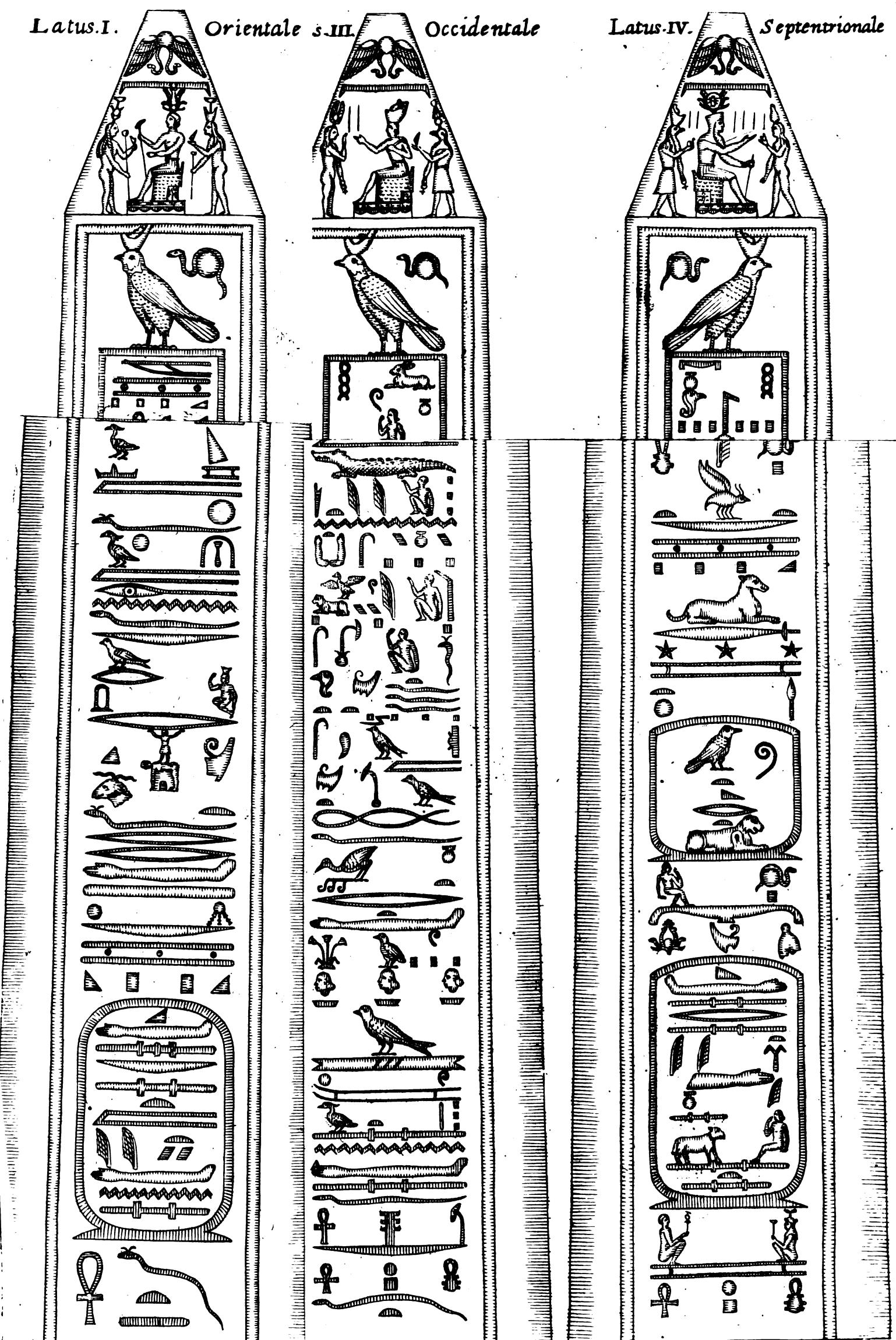
Latus.I.

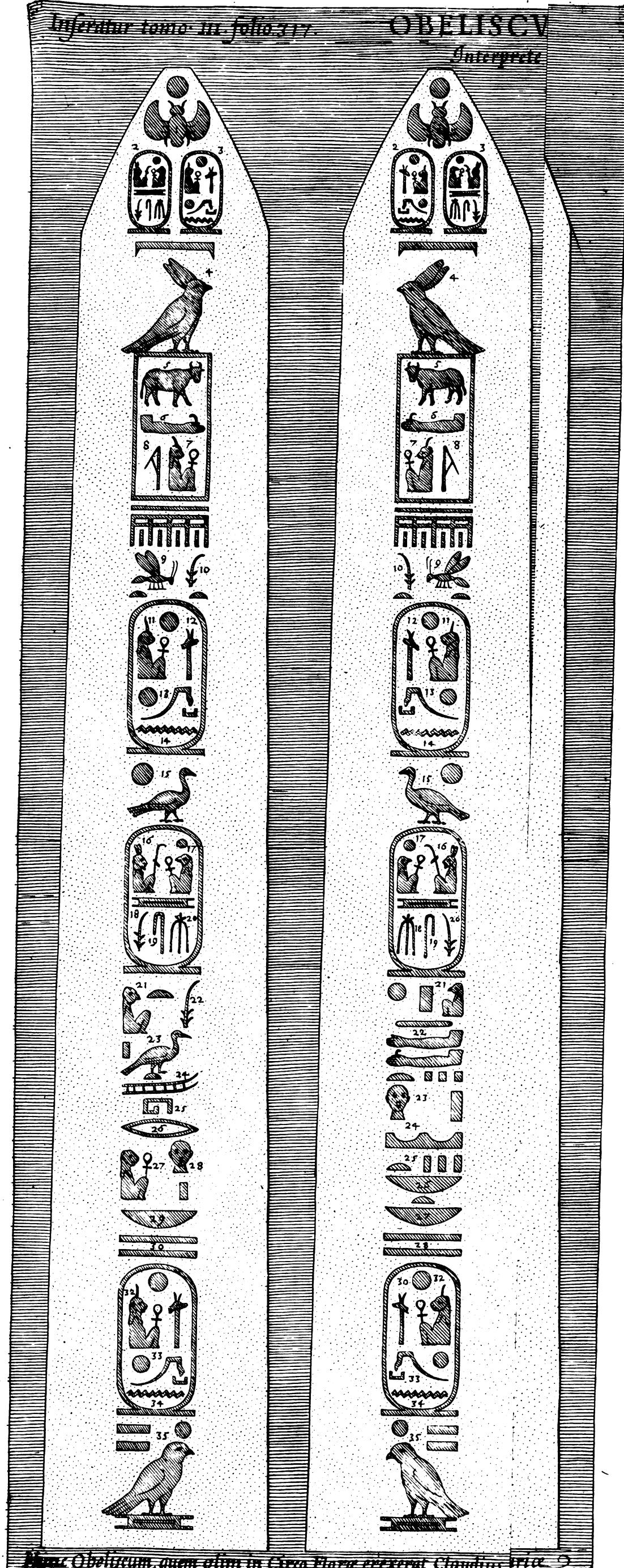
Orientale s. III

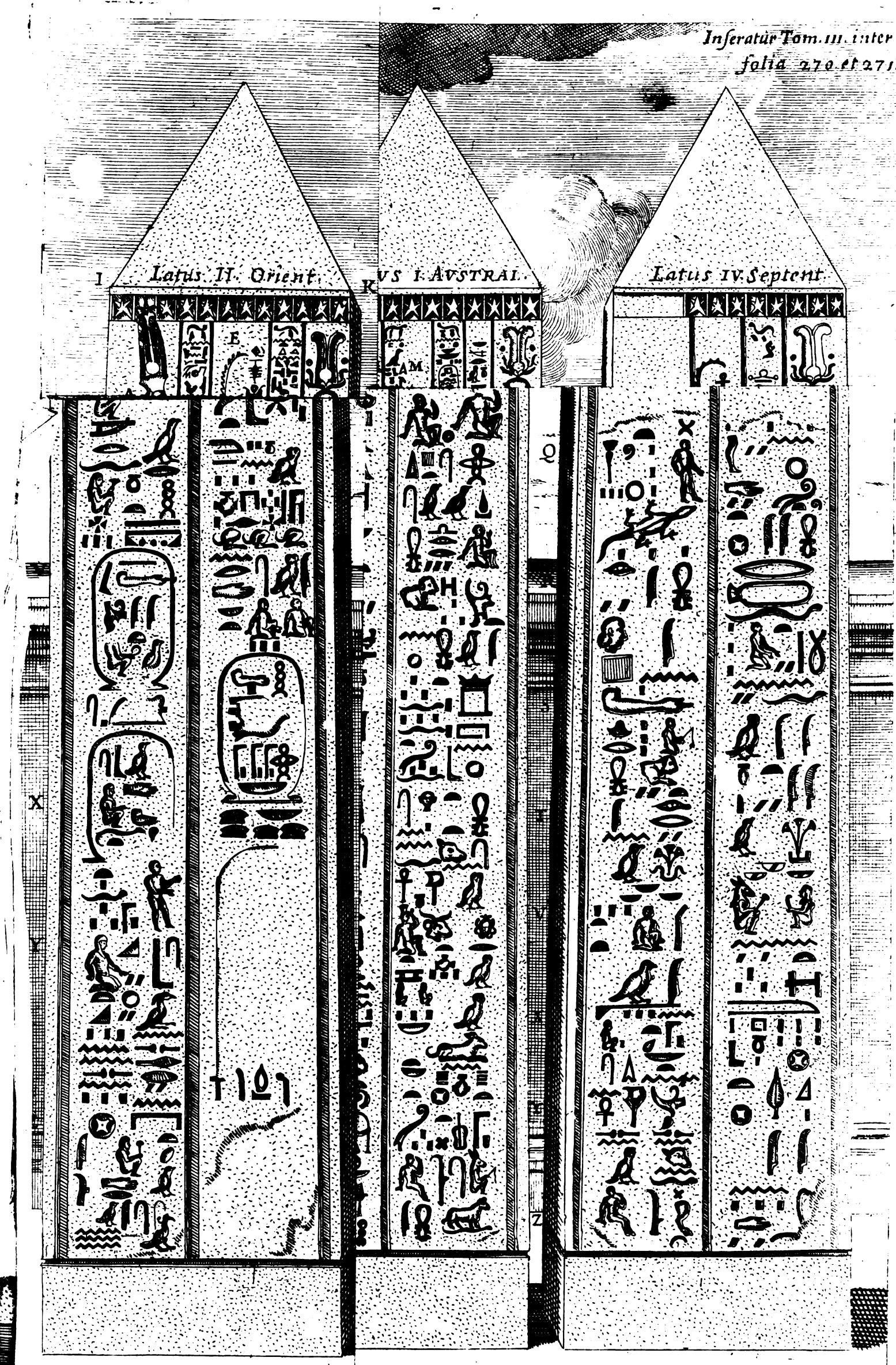
Occidentale

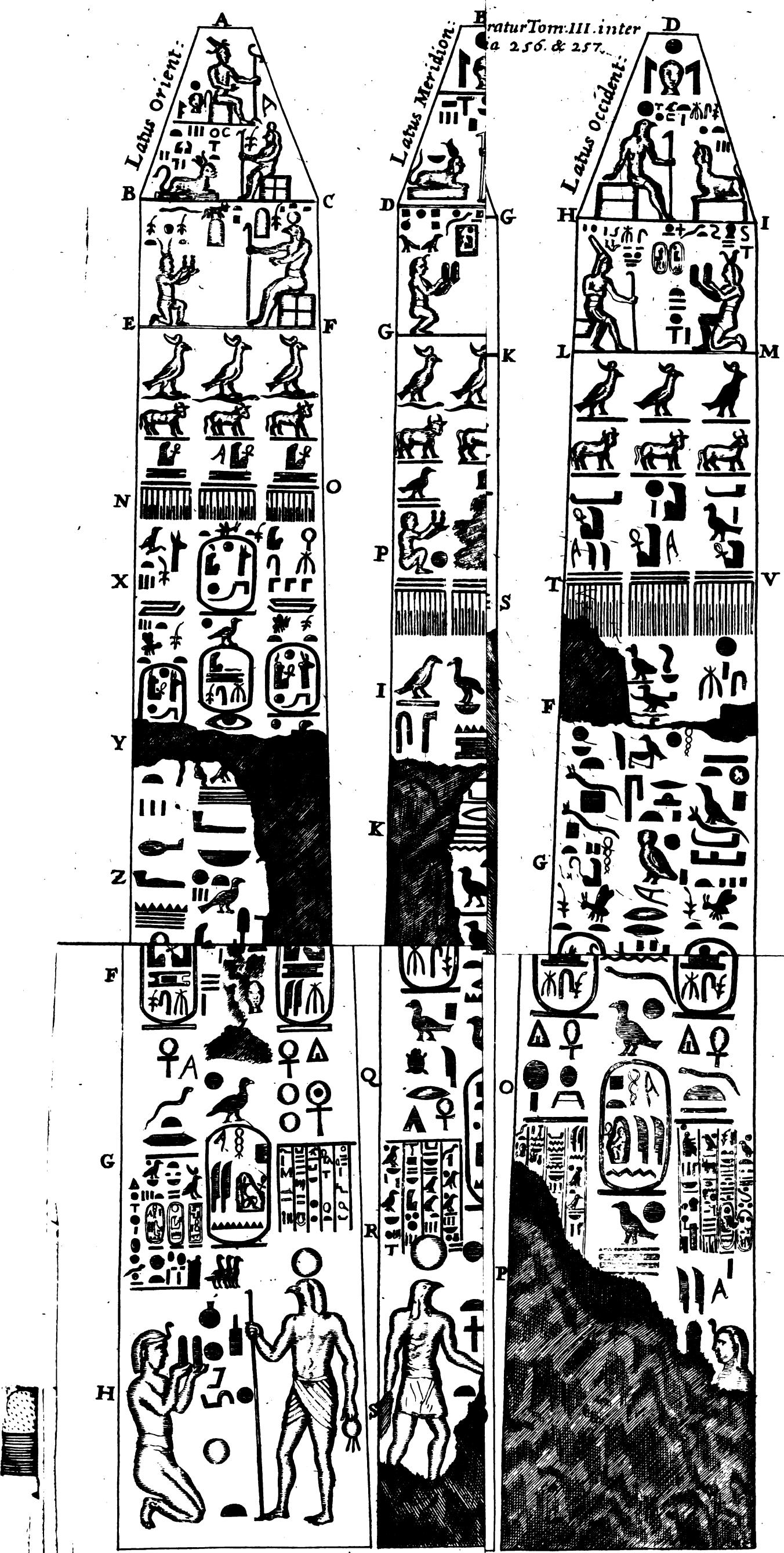
Latus.IV.

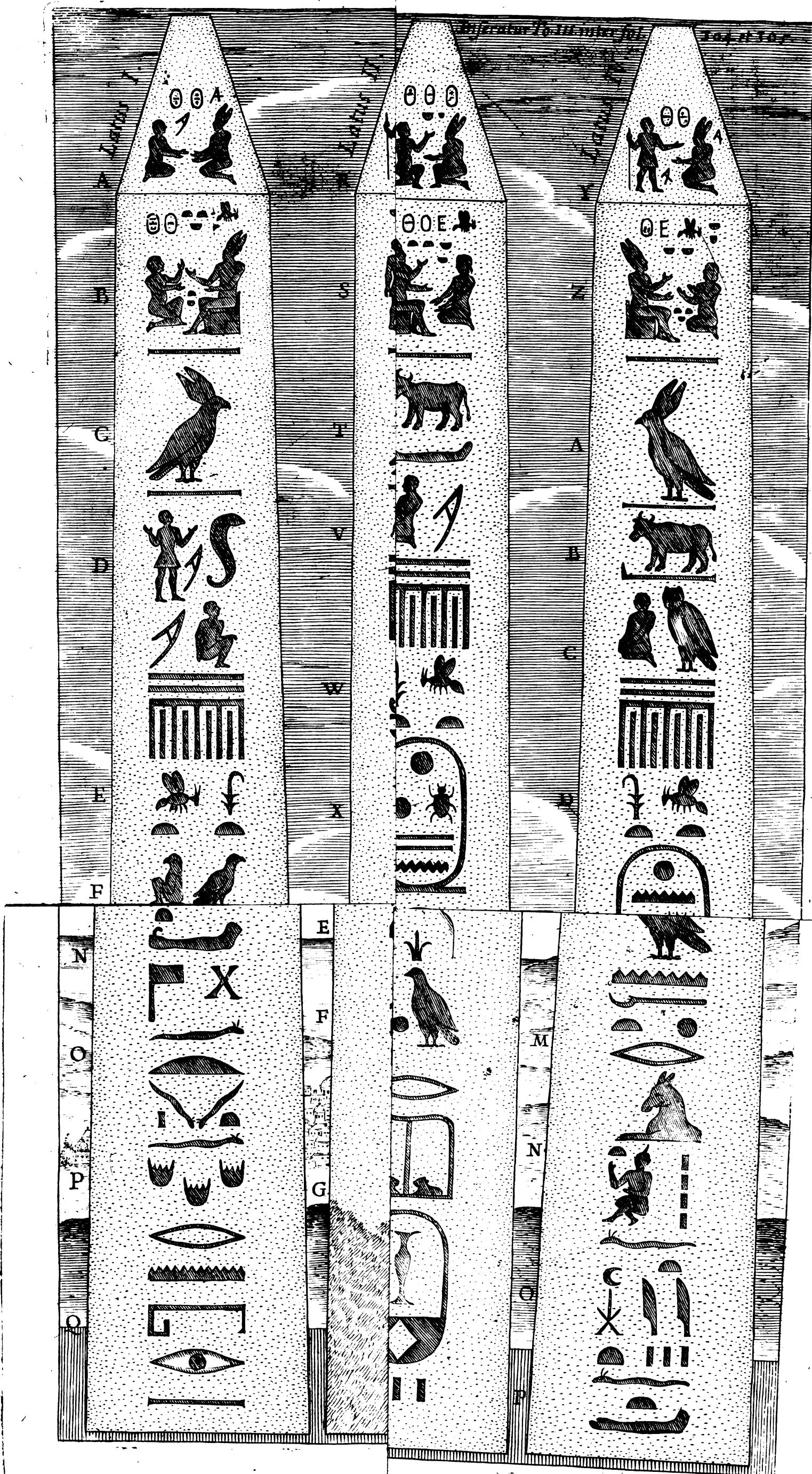
Septentrionale

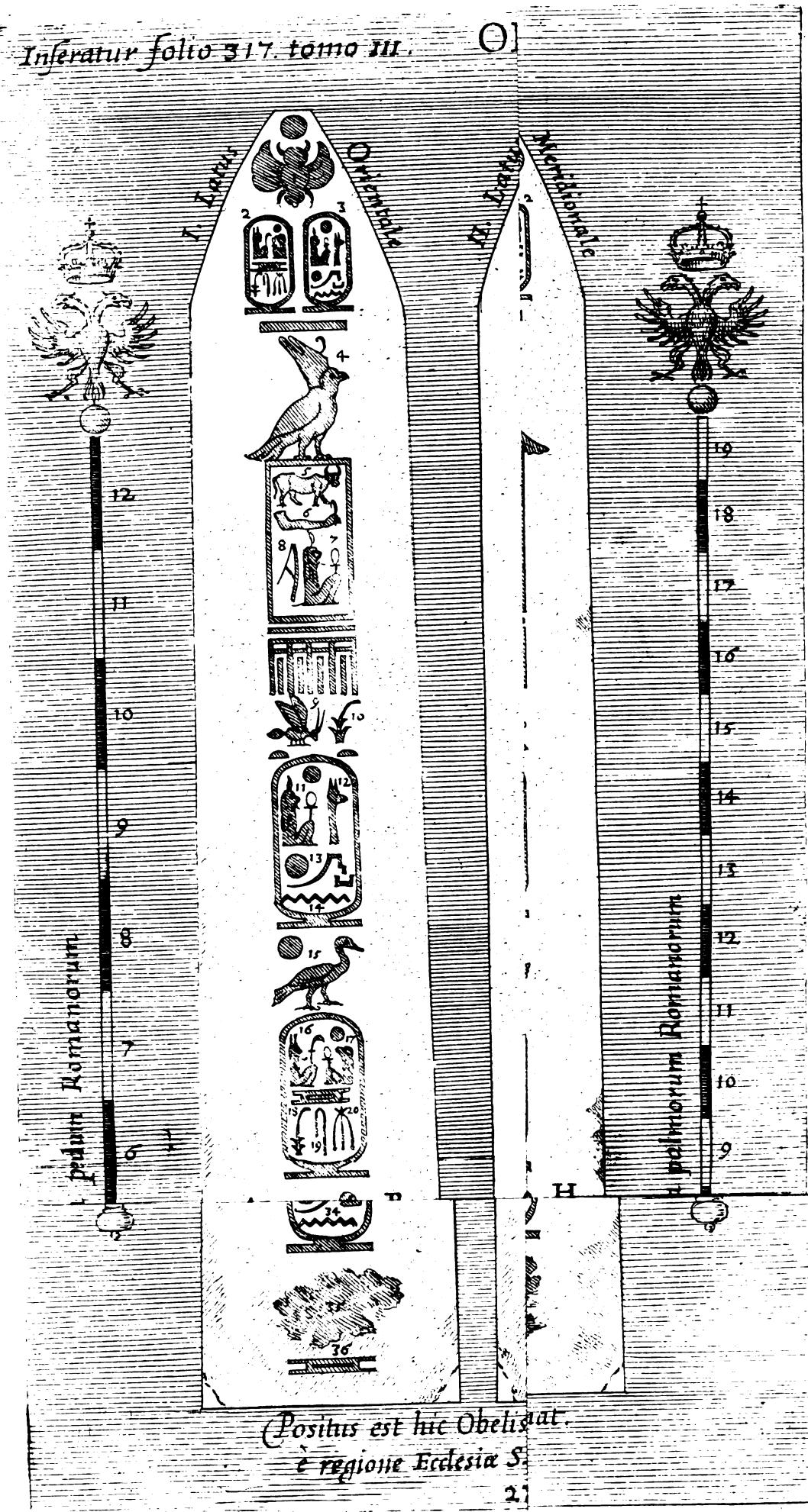

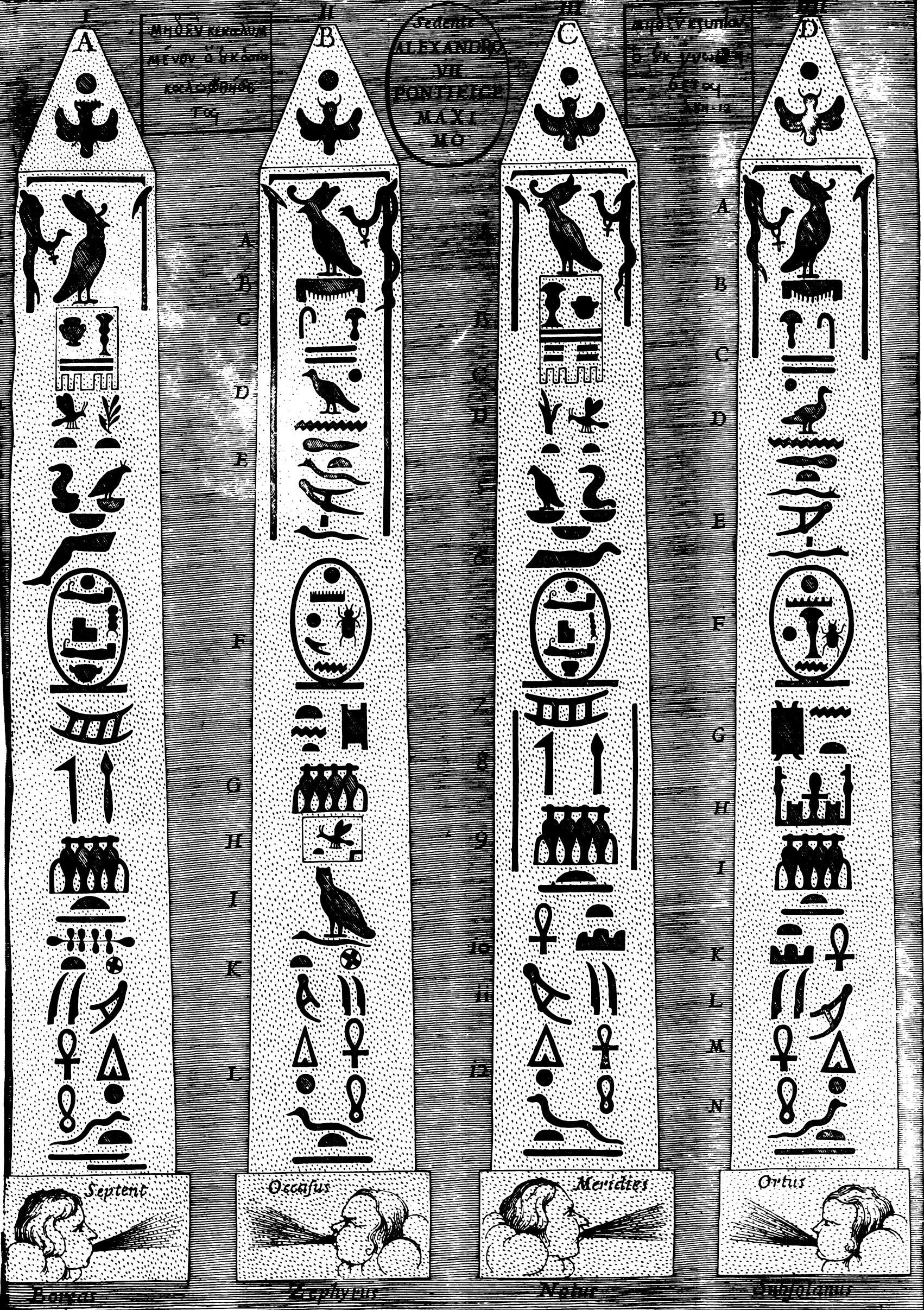

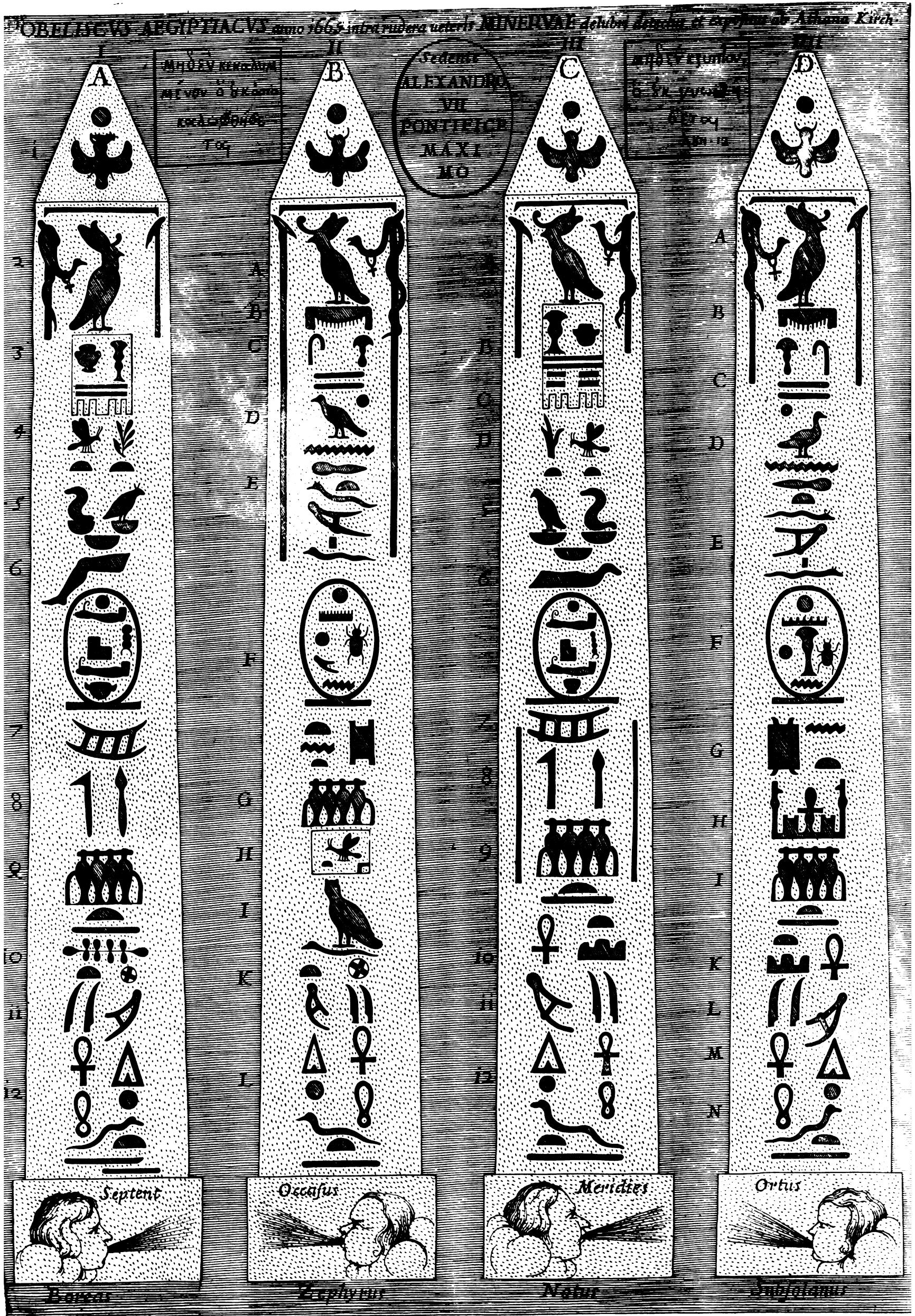

Inseratur folio 317. tomo III.

C. VII. tribus Pontificibus. Siquidem sedente
*Sub Ur. Urbano VIII. ex Gallia evocatus, ubi
 bano VIII. varia Sapientissimo viro Nicolao Parei-
 P. M. scio hieroglyphicæ literaturæ specimi-
 na monstrarat, cuius monitu & inter-
 ceßione Pontifex certior factus, Roma
 venire jussus, quod ipsi impositum
 erat interpretationis munus stupente
 Roma executus fuit.*

*Inno-
 cent. X.
 P. M.* Successit ei in sede Apostolica *Inno-
 cent. X. P. M.* qui in foro agonali Obe-
 liscum erecturus *Kircher* tanquam u-
 nico arcanæ litteraturæ conscio, Obe-
 lisci *Pamphili* postea dicti, *Oedipi* munus
 imposuit, quod. & integro tomo, qui
Obeliscus Pamphilus dictus fuit, præststit.

*Alex. VII.
 P. M.* Successit *Innocentio X. Alexander VII.*
P. M. qui uti antiquitatum Ægyptiacarum studiosissimus fuit, ita quoque hoc
 unicum intendit, ut & urbem æternam
 Obelisci erectione cohonestaret. Ac-
 cedit eodem tempore, ut unus ex minoribus Obeliscus ex fundamentis fabri-
 cæ erueretur in horto domestico P. P.
 Dominicanorum supra Minervam, de
 quo certior factus Pontifex, statim vo-
 cato *Kircher* imposuit, ut summâ curâ
 delineata latera, figuris hieroglyphicis
 inscripta delinearentur: accedit itaque

ut ei Tibure rusticanti tria duntaxat *Pars I.*
 latera designata mitterentur, quarto,
 quod terram premebat, omisso, quibus
 rite examinatis is non viso adhuc Obe-
 lisco quartum sua manu scientiæ suæ
 confidentia delineatum transmiserit,
 quod uti omnibus literatis paradoxum
 videbatur, ita quoque inverso Obelisco,
 illud latus, quod delineari non poterat,
 cum *Kircheri* autographo comparan-
 tes adeo exactum repererunt, ut ne u-
 nicum quidem punctum desideratum
 fuerit. Unde stupefacti omnes ii, qui
 sibi non nihil scire videbantur illi con-
 tradicere nequiverunt. Soli *Kircher* veridicam *Ægyptiorum* literaturam per-
 viam, non variis conjecturis, sed veræ
 scientiæ hieroglyphicæ fundamento
 nixam, quam & ipse Pontifex admiratus
 Obelisco in Foro Minervæ à se e-
 recto, & à *Kircher* libro, cui titulus,
Obeliscus Alexandrinus, ad posteritatis
 memoriam, per authenticam episto-
 lam eidem operi inseri jussit. In *Obe-
 lisco Pamphilio* in foro agonali ab *Inno-
 centio X.* erecto simile scientiæ suæ spe-
 cimen edidit. De quo vide *prolegomena
 Obelisci Pamphilii & III. Tom. Oedipi Syn-
 tagm. do Obelisco Salustio.*

P A R S S E C U N D A.

C A P U T P R I M U M.

Officina Vitriaria.

Cap. I. **I**TALIA artis vitriariæ singularis cul-
 trix, ideo pauculis hujus non tam il-
 lustris, quam fragilis supellectilis vi-
 triarium ornatum in hoc *Musæo* visen-
 dum producam. Est hoc *Musæum* vasor-
 rum vitreorum delectu & varietate re-
 fertissimum, omnesque anguli multipli-
 ci vasorum varietate nitent; Tripudiat
 hic ars Vitriaria vasis insolitæ magnitudinis,
 quæ veram Crystallum expri-
 munt, diversis coloribus, iridibus aliisq;
 spectaculis exhibendis aptissima. Sunt

vasa Cylindracea adamantino scalpro
 quam affabré elaborata. Ludit hic ars
 in arte, seu potius naturam ars excusat.
 Criba ludrica vafa pneumatica hic in-
 ter se concordi ludunt discordia. Inter
 cætera tamen hæcce sagacioris naturæ
 jucunda in arte vitriaria videntur specta-
 cula. Ventricosum vas in longitudine *Aquam
 in phials* quatuor palmorum gracilescens, à Pa-
 hermetice *Christophoro Clavio* Mathematico fa-
 clausa non corrumpi
 mà super æthera noto concinnatum; in-
 didit is huic canali puram & naturalem *experi-
 mentum,*

Cap. I. aquam è Jordane Romam asportatam, & hermetice clausam, cuius aqua jam à sexaginta annis prorsus immutabilem statum retinet & in hodiernum diem usque, incorruptibilem; siquidem, uti dixi, canalis hermetice sigillatus est, ne ullus aëri locus daretur. Intendebat itaque Clavius probare num aqua ista perpetuo duratura esset atque incorupta; veritatem eventus docuit, dum eadem in hodiernum usque diem prorsus illibata permanet, ab omni phlegmatis, aut fæcis contaminatione indemnis, ab omni prorsus sedimento immunis. Discas hinc, omnis putrefactionis, & corruptionis inclem tam & injuriam aëris causam esse. Secundo, rursus hic cernis Tantali poculum; Scyphus est, supernè in hemicyclum arcuatus, totoque ore patulus, intra cujus latentes anfractus purpureus vini Falerni latex, captivus hæret, adeo ut credas scyphum ad summa labra repletum, qui tamen inversus ne guttulam dimitat. Tertiò reperis hic sphæras vitreas marmore solidiores, quarum interna viscera diversi coloris tractibus vaga, aliæ intus acervulo aurearum bullularum Schema gestant; aliæ insuper liquore intus tumulato spectabiles. Quartò Cylinder Crystallinus, in quo experimeno hydrotechnico in aqua eodem Cylindro contenta varia jocantis naturæ spectacula exhibentur. Est hic cylindricum Vas crystallinum ad unum palmum cum dimidio longum, ad duas uncias in diametro latum ab inferiori basi ad collum excurrentis; ad collum verò tantum restringitur, quantum latitudo pollicis humani, aut indiculis digitii requirit, deinde ex vitro, seu smalto variæ hominum, aut ani-

Poculum Tantali.

In phiala experimentum de pressione aquæ & marmore inde consequenti imaginis indire.

malium figuræ, seu globuli fieri curantur intus cavæ, diversosque levitatis gradus obtinentes, quorum pedes tenui foraminulo patuli sunt. Hæ figuræ dicta arte rite confectæ tubo aqua repleto immittuntur; tum orificio tubi pollice, aut digito immisso prematur aqua & derepente totum imaginum agmen tanquam fulmine disjectum, ad fundum, quædam celerius, quædam tardius, pro ponderis singularum proportionali differentia labuntur; unde graviores velocius, leviores tardius, hæ senilem impotentiam, illæ vero juvenilem vivacitatem & promptitudinem imitando, durante æquali pressionis intensione descendent, si vero pressio remittatur, denuo reascendunt, velocitate corporis moli correspondente, adeo ut leviores velocius, graviores verò segnissimè ascendant: posunt & statuæ dictæ quolibet vitri loco ad libitum firmari. Colligat hinc sapiens, quæm facili negotio historicæ expressiones, aut mysteriorum representationes in simili vitrea scena repræsentari possint, cum non exigua spectantiū pari voluptate ac admiratione.

Est & hic poculum stanneum hujus proprietatis, ut aquam non nisi ad summum repletum, per canalem pedi vasum insertum, sine ulla vasis inversione, totam exhauriat. Mirum visu, dum nemo canalem per quem vas depleteatur, videt.

Est & phiala aqua vitriolata naturæ plena, ex Hungaria ad Authorem transmissa, in qua ferramenta quælibet iinposita, intra triduum in æs purum convertuntur de quo vide Mundum Subterraneum Authoris, quo tamen essentiali transmutationem ferri in æs negat.

C A P U T II.

Officina veterum, ac modernarum Lucernarum seu Lampadum.

Antiquo *Ægyptiorum, ac Romanorum* tempore in delubris, & Fanis in Adytis, & Cryptis, in subterraneis specubus & tumulis ad multa sœcula Lampades & Lucernas vario hieroglyphicorum apparatu adornatas arsisse Scriptores narrant, cuiusmodi magna arte, majori eruditio ne fabrefactæ, hic ab antiquitatis tenebris ad lucem erutæ, & conservatæ spectantur; de quibus *Author in quarto Tomo Oedipi in Theatro hieroglyphico syntagmate XX.* fusè agit. Porro, materia, forma, & figura Lampades hæ variant. Quoad materiam plurimæ sunt ex metallo, multæ ex aurichalco, pleraque ex terra figulina, seu terra Samia confectæ. Forma variabatur ab antiquis pro ratione Numinum, quæ his ignibus colebantur. Sic qui septem Planetas colebant, Lucernâ septem lychnorum utebantur. Duodecim signorum Zodiaci honori, eorumque Geniis totidem celebrabant consecrabantque lychnuchiis instructam.

Demophilus vetustissimus author scribit *Heliopoli in Templo Solis* fuisse Lucernam tot lychnis illuminatam, quot dies annus habet. Item *Athenæus lib. 15. de Tarantinis* refert, eorum curiam 365. lychnis ardentibus Lampadum juxta numerum dierum anni fuisse instructam: Geniis quatuor elementorum Tetragonas, Diis Manibus Trigonas accendebant Lampades; de quibus scribit *Author in Oedipo, & Fortunius Licetus Patavinus, libro de veterum Lucernis.*

In *Museo* sunt duodecim metallinæ Lampades hinc inde dispersæ, quarum aliæ animalium simulacra referunt, aliæ Satyrorum, & Idolorum variorum. Visuntur & nonnullæ ex figulina terra,

inter quas una ex *Archimedis* sepulchro eruta, à *Laurentio Mirabella* Authori donata, pro singulari affectus sui in tantum rei antiquariæ peritum Virum testimonio. Sunt qui Lumen perpetuum hujusmodi Lampadibus asservatum testantur, & extant Historiæ, quæ perpetuas faces probare videntur: unde evenit ut variis inquisitione rei insolitæ animati Herculeo conatu tentant præstare, quod ab antiquis factum credebatur, artemque temporis voracitate absumptam & negligentia deperditam, suscitare conati sunt, & ne quidquam de ejus possibilitate definiam, hi mihi sane ex eorum numero esse videntur, qui in Geometria arcaniori Tetragonismum circuli, qui motus artificialis perennitatem, qui lapidem Philosophicum Chrysopœum magnum naturæ, uti ajunt, Sacramentum sollicitius & ambitiosius, at inutili & irrito labore *Syphii* saxum volventes laborant, licet in rerum natura aliud principium perpetuationis non apparet, quam innatus quidam appetitus propriæ conservationis, qui licet omnibus rebus insit, quia tamen nullum Physicum ens est, quod contrario carreat, hinc Physica actione unum contrarium alterius vires superat, & consequenter immutat, unde hic appetitus nihil est aliud, quam actus formæ naturalis excessivæ vel defectivæ, cuius medium non reperiatur.

Luminaria perpetua reperta memorat *S. Augustinus lib. — de Civit. Dei. c. 6.* ubi in quodam *Veneris* Fano inventam sub dio Lucernam, quam nulla tempestas, nullus imber extinguqueret, asserit. Hic Romæ sedente Paulo III. in via Appia, ultra mille quingentos annos ardens in *Tulliolæ Ciceronis filiæ* monu-

Cap. II. monumento reperta fuit, quæ & immediate extincta fuit. *Olybius* in agro Patavino *Plutoni* sacravit Lucernas, quæ ultra A. 1500 accensæ asseruntur, teste *Fortunio Liceto lib. I. cap. 9.* ubi sic scribit : *Annum circiter 1500 nostra salutis juxta Atestem Municipium Patavinum, dum foderetur à rusticis terra solito altius, reperta est Urna fictilis, & in ea altera Urnula, in qua adhuc erat Lucerna ardens inter duas ampullulas, quarum altera erat aurea, altera verò argentea, purissimo quodam liquore plenæ, cuius virtute Lucerna illa per tot annos arsisse creditur, & nisi detecta fuisset, perpetuò arsura.*

In Urna majori hi versus legebantur :
Plutoni sacrum munus ne attingite fures.

Ignotum est vobis hoc, quod in arte latet.

Namque elementa gravi clausit digesta labore

Vase sub hoc modico maximus Olybius.

Adsit fœcundo custos sibi copia cornu,

Ne tanti pretium depereat Laticis.

In Urna minori subsequentia legebantur Carmina :

*Abite hinc pessimi fures
Vos quid vultis vestris cum oculis
Emisstitiis?
Abite hinc vestro cum Mercurio*

Petasato, Caduceatoque.

Pars II.

*Donus hoc maximum Maximus
Olybius*

Plutoni sacrum facit.

Modum, quo attingere tentant moderni, insinuare placet, unde etiam impossibilitas elucescit, itaque inquirendum, quo somite hic ævternus ignis nutriatur. Vel enim hoc contingit ex natura ejus inconsueta, vel ex modo, ut plerique volunt, accensionis : nihil horum fieri posse experientia propria ita ostendo. Vitreum globum hermeticè ita obscuravi, ut aëri impervius sit, ubi somitem, luminisque aliena varia imposui, demumque Lentis Opticæ ope, Solis radium in unum punctum ad ignis escam coegi ; sed ex aëre vi caloris rarefacto, vasis confractiōnē loco experientiae habui. Materias varias applicui ; naphtham tentavi, ex sulphure & nitro diversimodè à terrestreitate repurgato, igni alimentum æternum parare, incassum probavi. Olea metallica, & aliorum mineralium pinguem materiam inflammavi, non compcri, & postquam Asbestinum ellychnium tanquam inconsuibile expertus fui, ex eodem Asbesto, seu Amianto, & ex alumine plumoso, & Talco oleitas extracta rurum nullum offecit mihi pollicebatur, sed irrito conatu, cum istiusmodi olea ita intra Amiantum concentrata repererim, ut nullo artis & ingenii nisu in oleaceum liquorē separari potuerit. Rem itaque peritioris alex Philosophis consignandam censi. Nos nostra prosequamur.

C A P U T III.

De instrumentis Mathematicis.

Cap. III. **V**aga, locuples, & pretiosa Mathematicorum instrumentorum multitudo hic visitur, quorum maxima pars est ex aurichalco, lapide schisto, & ligno confecta. Illa ad Cœlestium corporum, & ad Sphærarum observationes, & geometricas dimensiones, geographicas divisiones,

horarum designationes inserviunt; sunt autem duo globi prægrandes ob molis quantitatē ē Musæo ablati, & ad Collegii Romani Bibliothecæ usum ab Authore donati; alii duo globi minores, unus Cœlestis, alter Terrestris; uterque suis Meridianis diligenter elaborati. Sphæra Armillaris ex aurichalco

Cap. III. chalco prægrandis, quæ ultra decem principales circulos Sphæræ 24 Meridianis circulis altitudinum & verticallium, quos Almucantarath & Azimuth vocant, seu Äquatori parallelis circulis ingeniosè & solerter instructa, atque rotarum perplexitate, ita concinnata, ut diurna progressionē, seu circumvolutione quotidie unum Meridiani primarii gradum, in quo & omnia festa mobilia, signorumque Zodiaci progressus, seu Calendarium totius anni tempore indicatur; Solis item ac Lunæ progressus artificiosissimè exhibit, adeo ut ambo circulari motu sine impedimento, quotidiana circumvolutione non solum 24 Meridianos perlustrent, verum etiam cursum suum annum per Zonam Zodiaci, alter vero 29 dierum spatum ad genuinum Lunæ cœlestis Sphæræ prototypon mechanica industria, mota & redeant & abscedant.

Astrolabia, seu planisphæria ex aurichalco plura, quinque tamen præ cæteris nobiliora omnibus suis partibus ad diversas altitudines poli aptata, stellarum fixarum retibus, linea fiduciæ, axi atque armillâ suspensoriâ instructissima, quorum maximum, quod & Latinis characteribus, & notis exsculptum est, trium palmorum diametrum adæquat. Duo, quorum unum *Arabum* notis & antiquitate visendum; alterum iisdem characteribus insignitum, palmo cum dimidio in diametro constat. Cætera minoris sunt circumferentiæ. Instrumenta partium, seu circuli proportionales diversi, quorum quilibet diversis partium lineis subdivisus est. Quadrantes duo, unus ex lapide Schisto (*Lavagna* vocant) in prima minuta accuratissimè diversus, cuius radius est trium palmorum: alter quadrans ligneus ex Cypresso, qui divisione radiosa, secunda minuta distinguit; est hujus radius itidem trium palmorum. *Instrumentorum Mathematicorum* alterum geometricis operationibus thematico per sinus, & tangentes in prima scruta-

pula exactâ divisione rarum est, ne au- *Pars II.*
tem quid vacuum sit, ex una parte horoscopus quadrans universalis, ex altera ad Romani poli altitudinis quadrantem horoscopum gestat. Supereft & astrolabium ligneum ad poli Romani altitudinem constructum, & divisum à doctissimo Patre *Grimbergero* Societas JESU, non mediocris notæ mathematico, quod tamen ob temporis tractum, tineis ferè consumptum est. A nalemata Catholica, seu universalia, Tabula horoscopa lapidea, horoscopia universalia, & particularia, planisphæria, quæ particularibus altitudinibus inserviunt, horoscopia concava, convexa diversarum inclinationum & declinationum radio tum reflexo, tum directo horas universales, concursumque horarum astronomicarum, cum Italicis, Babylonicas, & antiquis indicantia, quæ & Ortum insuper, & Occasum per totum orbem currentem horam docent. Supersunt & alia, quæ quia partim ad Classem Magneticarum Machinarum, partim ad tractatum de horologiis referuntur, ibi locum congruentius sibi vendicare videntur.

Ultra recensita instrumenta ad geometras operationes hîc est illud *Instrumenta Geometrica*.
Pantometrum, cuius operationes usum & excellentiam Pater *Casper Scotus* typis datum in Compendium redegit. Cæteroqui si alia instrumenta exoptas, hîc Quadrata Geometrica, Quadrantes, Echometra, Holometra; Radius astronomicus, Pyxides graduatæ cum Dioptris; Rota Catoptrica; Craticula *Dureri*, aliisque plura instrumenta reperis, quibus distantiae inaccessibiles sub notam mensuram cadunt aliæque operationes Geometricæ perficiuntur, quorum hîc penè infinitus delectus. Addere hîc liceat Scenographica instrumenta, ut sunt, Parallelogrammum velatum, Craticula demum ipsius *Authoris*, & inventione illustria & utilitate praxique facillima.

C A P U T IV.

De Magnete & Machneticis Machinis & Operationibus.

Magnes subtilium cos ingeniorum, prodigium Naturæ, mirabilem thaumaturgus, reconditæ virtutis inscrutabilis Labyrinthus, *Kircheriani Musæi* medulla, lapis est, qui quoad formalem apparentiam nil neque splendoris neque *Magneti* gratæ pulchritudinis prærogativâ gaudet, cum tamen tam eximia, & singulari virtutis dote præditus sit, ut nulli lapidum speciei secundus habendus sit, nec ab ullo, quod ad humanum commercium spectat, tantum utilitatis recipitur, quam à Magnete, hic enim solus navigationes dirigit, & ad desideratos, velificantes in erronei mariis incognitis semitis, portus deducit. Fateor equidem præclaras prærogativas, virtutesque in aliis lapidum speciebus describi, sed qui tam apparentes & infallibiles unquam effectus præstiterit non reperio. Unde quemadmodum in rationali natura, nulla passionum affectio *φιλομανία*, seu amoris perturbatione vehementior est, sic quoque inter lapides nullus huic propiores, & affiniores habet effectus, quis enim non videt quanto amoris æstu ad ferri præsentiam rapiatur, quam scitè omnes ejus motus, sive sursum, sive deorsum, donec ejus desideratum amplexum tanquam unicum bonum suum amatum assequatur, ad quod obtainendum, immediate ad suum centrum naturale præcipitanter fertur; nec à præsentis ferri concupiscentia desistit, donec de ejus adoptione, & veluti querula hinc inde, anxi agitatus affectu, demum ad sui naturalis poli quietem se recipiat; & sicut absque apparenti Catenæ innodatione amoris illecebra visibiliter rapta, humana pectora stringit, ita lapis hic amore suo

concupiti ferri fibras ita invisibili amplexu penetrat, ut non nisi vi à se invicem avelli & segregari possint. Hujus itaque lapidis admirandam artem *Kircherus* sua sagaci indagatione in *Arte Magnetica*, more suo scitè describit, atque in *Musæo* subsequentibus machinis curiosè tradit.

Occurrit itaque primo loco parvulus *Typhis* seu geniolus ad clavum *cymbæ crystallinæ* sedens, qui in ludicro mari, arcana vi motrici circumvagatur, jucundissimum visu spectaculum exhibit. Gratiissimus pupus ad clavum in cymba crystallina sedet, veila per mare, altero crystallino non raræ molis catino vitreo facturus, nova navigationis arte in pacato & tranquillo mari, ne minimum quidem tumultuantibus undis motus ab occultis cavernis tacitus erumpit spiritus, imbecilleisque nautam seorsum, deorsumve impellit, modo dextrorum, modo sinistrorum abripit, totoque Oceano adusque horizontis fluidi confinia errabundum & vagum jactat; occultis cuniculis, & vorticibus agitari Typhim crederes, nisi omnem suspicione quietissimæ undæ auferrent, nec enim diu fluctuantis, atque aberrantis cymbæ errores durant, nam amoto extrinseco magnete, quo suscitatur in pusillo mari crystallina navis, ad quietem se recipit, & ad mundi polos, ceu fidissimo in portu se obfirmat. Noscet itaque errorum causam esse latitatem sub undis magneticam Syrenem, quæ uti est jocosa, mobilis, & zelotypa, amatoriis sua natura illecebris in cymba alium occultatum magnetem, & unà sècum cymbam cum nauclero notis erroribus, & circulationibus, modò in directum, modò in obliquum

Cap. IV. quum (citra omne naufragii periculum) defert. Fulcrum in quo isthac machina visitur, cylinder est, seu potius parallelogrammum Astronomicum in cylindrum convolutum, in 24. æquas partes, secundum longitudinem, & in tropicos, eisque parallelas, secundum latitudinem divisam, in quo singulari arte horæ Astronomicæ, Italicae, Babylonicae & antiquæ dignoscuntur.

Docet te hæc machina novam præx inveniendi lineam meridianam, si nempe fragmentum boni magnetis crystallinæ, aut vitreæ Cymbæ levissimæ, aut Cymbulæ subereæ inserueris, ac juxta magnetis polos, indicem statueris prominentem, atque hoc pacto in aqua vasculum libere innatare permiseris, lapidis enim fragmentum una cum indice se ad mundi plagas firmiter locabit, lineam, horamque meridianam ostensura.

Vaticinalis Hac eadem machinâ efficies ut spectatoribus intra circumferentiam descripta nomina, aut diversarum specierum aut individuorum corpora proposita, aut mente concepta Geniolus non sine suspicione Magiæ dicto citius indicet, & quod propositum erat, vaticinetur, uti *Author in Arte magnetica* variè docet.

Horologium mirificum. Secundo conspiciendus proponitur mons aquis incubus, 24 horarum spatia describit, in mediis enim undis, multis anfractibus, abscessibus, & cavernis horrens mons, & instar montis ex Oceano exurgentis insula innat, ita ut verticalis linea, quæ à montis apice in basis centrum, seu umbilicum vasis, quod aquam continet, obtineat; in circuli limbo sub humana figura imagines sceptris instructæ visuntur, juxta 24 horarum spatia ita dispositæ, ut unaquæque habitum referat Provinciae, & nationis, cuius horam indicat; In limbo verò vasis Sphærico, totidemque intervallis diviso, & hora-

rum numeris distincto, Magneticus *Pars II.* circulus per sceptræ imaginum, clandestino motu omnium Regionum per totum orbem, currentem horam unaquæque suæ nationi propriam incredibili fane artificio demonstrat.

Tertio occurrit *Architæ columba* ^{Architæ Columba.} sapientis Philosophi nobile commentum. Hoc idem Kircherus nobili artificio exhibet: binis columnis suffulam cupulam, quæ extrinsecus in coronæ regiæ ornatum abit, intrinsecum latus plano speculo, circumferentia circulari totum obtegit. In hujus itaque coronæ seu specularis cupulæ superficie reconditur Machinula rotialis (quæ etiam horologium esse posset, & horas in speculo ritè dispertitas exhiberet.) Sit porrò huic machinulæ optimi magnetis fragmentum in circumferentia speculi positum. Basis harum columnarum architeconico artificio ita constituta est, ut in basis centro, veluti in monte positus *Archites* supra fulcrum aciculare, ut se commodè vertere possit, tenuissimo filo levissimam cartaceam columbam, acum magnete animatam, ligatam tenet tali industria, ut acûs acumen ex aviculæ rostro prominente tanto distet spatio, ut rostrum non possit Speculum absolutè contingere, sed tanto solummodò distare spatio à superficie speculi, quantum sufficit, ut chartæ foliolum possit inter rostrum & speculi planitiem interponi.

Quotiescumque itaque ex motu rotatilis Machinæ Herculeus lapis in circumferentiam circumagit, tunc etiam unâ secum acum rostro columbæ cartaceæ insertam trahit, quæ & motu occultæ machinæ in orbem, nil remorata fugientem amicum per tholi gyros, pari volatu consequatur avicula, nec quiescit, nisi & ipse arcanus motor substiterit.

Hac etiam Methodo *Dædali* statuam suapte ambulantem sponte;

Cap. IV. Quadrigas Serapidis, Bellerophontis, Pegasum, aliaque antiquorum commenta imitari simili arte poteris.

Ara Magnatica. Quarto : Ara Magnetiæ. Vitrum Cœlum immortali dignum famâ, Archimedes fabricasse fertur , in quo omnes Cœlestium corporum motiones, itinera, intervalla, proportiones tam ingeniosè aptavit (ut refert Pap-

pus Alexandrinus) ut non solum Græ-Pars II. cia universalis , sed & totus orbis ad tam audax naturæ & potius Artis prodigium attonitus obstupuerit , & hodie admiretur. Archimedæ Sphæræ similem, non unam , sed tres ostentat hujus Musæi ara Magnetica , quæ in medio Musæi ambulacro Authoris ingeniosa dispositione superbit.

Sunt itaque harum vitrearum orbistarum tres , quarum media & grandior

terreni globum in centro refert , quæ ponderibus ipsa suis librata , & motu occulti ducis , magnetem circa suum centrum

Cap. IV. centrum 24 horarum Spatia sympathicè Angelo, qui in media aqua fixus manet, indiceque occurrentia sibi horarum intervalla distinguit. Secundus globus vitreus, cuius exteriorem superficiem diversis coloribus interdistincti circuli, seu lineæ, Solis ac Lunæ reliquorumque Planetarum vagabundorum circumvolutionem diurnam, & nocturnam discriminantes referunt. Genius in medio pendulus ad suæ motricis virtutis prædominans imperium, impiger circumit, sceptroque, quod manibus gestat, in vitreæ Sphæræ circumferentia, influxum prædominantis Planetæ indicat.

Tertia Sphæra Zodiacum, & reliquam orbis siderei lucentem, & fixam familiam refert, in cuius medio alter itidem Genius, magnete, ut prior, fœtus, iisdem legibus 24 Meridianorum intervallis totidem horarum spacia ad quodvis momentum, nostrum Hizontem, influentia fixa sidera ostendit. Fulciunt harum machinarum magnetico-vitrearum latera, columnæ parallelipedæ duæ ex utroque scilicet late-re, quarum una ad horarum Italicarum, altera ad Astronomicarum cursum indies designandum inservit, adeò vago artificio, ut in omnibus ad celeberrimum hoc *Museum* advenis singularem admirationem excitet. Sunt porrò adeò adornatæ, ut inter se contrario motu horas indicent, cum earum una Solis simulacrum in levissima chartula magnete fœtâ ascendendo horas indicat; pari passu in altera columna, Luna itidem levissima in chartula effigiata,

descendendo æquis intervallis idem *Pars II.* prorsus præstat. Moventur hæ duæ chartulæ Solis ac Lunæ simulacra exprimentes, motu naturali, progrediunturque, mox sursum, mox deorsum, nec tamen ulli rei annexæ, aut agglutinatæ hærent, nec rotis devehuntur, neque alio extrinseco adminiculo fulciuntur, ita ut eas liberè abstrahere liceat, & in suum locum reponere. Ex parte autem superiori ab unius columnæ Coronide ad alteram naturalis aviculæ exuvium, & artificio intrinsecus ita animatum, ut quatiendo alas, caput & caudam ad vivum movere, atque ab una columna ad alteram volare, & in utroque termino volatus requiescere videatur; hæc etiam transitu suo in pulchre adornata trabe, quæ aviculæ pedes suffert, divisa horarum spatia indicat. Circundat tam elegans florum, ac frugum corymbus hanc epigraphen.

Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

In aræ demùm lateribus utrimque duæ Sphæræ cum suis in medio indicibus instruetæ cernuntur; ab horum indicum motu totius aræ partes sympathico motu concitantur, singulæque ad æquatis intervallis tum motu naturali deorsum, tum violento sursum, tum etiam in linea recta horizontali, demum verò in peripheria è centro secundum peripheriæ ambitum uno eodemque actu moventur. Vide Figurem in 2. edit. *Artis Magnæ Lucis & Umbræ.*

C A P U T V.

*Ars Colibistica, Ponderum & Mensurarum, ex antiquis
Romanorum Monumentis desumpta.*

Ars Colibistica. **L**Iquidarum materiarum mensuræ apud antiquos hæ erant in usu. Primo Culeus, Amphora seu Quadrantal, Congius, Sextarius, Hemina. Continet itaque Culeus 20 amphoras; Amphora urnas duas; Urna congios quatuor; Congius sextarios sex; Sextarius heminas duas; Hemina quartarios duos, acetabula duo; Acerabulum sesqui-cyathum; Cyathus ligulas quatuor; Ligula demum drachmas tres, scrupulum unum.

Harum itaque Mensurarum, & insuper Ponderum proportionem, & quantitatatem ab antiquis usitatam, & successu temporis invariatam, antiquatum sagax & scrupulosus indagator *Kircherus in Museo suo* exhibet in vasis ex lapide Schisto concinnatis, unde videntur sex lapideæ Tabulæ, quæ Quadrantis antiqui in cubum adaptati referunt mensuram. Hoc quadrantale Mensuræ genus Festus Pompeius his *Quadrans*-verbis describit: *Quadrantal vocatur antiqua, quam ex Græco (sed abusivè) Amphoram dicunt, quod vas unius pedis quadrati, 48 sextarios capit.* Volsius Metianus verò hanc Quadrantis mensuram sic describit: *Quadrantal, quod nunc plerique Amphoram vocant, habet urnas duas.* Exhibit itaque accersitæ lapideæ tabulæ has inscriptiones; ex quibus clarè pater, earundem in cubum unitarum mensuræ genus.

In prima itaque facie hæc legis.

Quadrantal pondo LXXX.

Fannio

Seu puras pendas latices, seu dona Lyæi.

In altera facie, hæcce.

Rhemnius Fannius
Palæmon.

Pes longo spatio latoque notetur in anglo

Angulus ut par sit, quem claudit linea triplex,

Quatuor ex quadris medium cingatur inane.

Amphora sit Cubus, quam ne violare liceret,

Sacra Væro Jovi Tarpeio in monte Quiritis.

In tertia facie incisus est pes Romanus antiquus cum his verbis.

Romana Amphora
pedalis.
Sext. XLVIII.

Supereft & aliud Mensuræ genus, *Congius veterum* quod veteres Congium dicunt, & continent secundum altitudinem pedem Geometricum, vas est ex aurichalco, Congii veteris exactissimam formam referens; vas antiquitatis rariitate pretiosum sub Imperatoribus, Cæsare Vespasiano & Augusto F. usitatum, ut testatur inscriptio vasi inaurata.

IMPER. CÆSARE
VESPV. VI. COS.
F. CÆS. AVG. F.III.
MENSVRÆ EXACTÆ IN
CAPITOLIO.

P. X.

Videntur etiam duo hic pondera ex *Lapides pondere V. & II. libras pen-derantes.* metallo, in quibus argenteis literis eorum pondus expressum, unum quinque librarum, alterum duarum, uti ex in-

Cap. V. inscriptione eorum colligitur, Dex
Opi ab Augusto consecrata fuisse, in-
scriptio docet.

TEMPL. OPIS AVGUSTI
Lib. V. alterum
verò Lib. II.

Staters veterum. Spectatur & hic prisca Romanorum
statera, magnitudine palmari.

Item statera in *China* usitata, de qua
alibi in hoc libro.

Urnæ Aegyptiæ. Huc referri possunt duæ urnæ Aegy-
ptiacæ hieroglyphicis notis raræ, atque

penicillo effigiatæ : vasa referunt in *Pars II.*
magnitudine paria, altitudinis bipal-
maris ex Agathe in *Hungaria* è subter-
raneis ruinis, & tumulis effossa ; quæ
quidem non mensuræ genus, sed va-
forum speciem referunt, à piæ, augu-
stissimæque memoriæ *Ferdinando IV.*
Rege *Romanorum*, *Ferdinandi III.*
Cælaris filio, *Kirchero*, eo tempore,
quo *Oedipo* insudabat, ad hierogly-
phicorum, quæ in eo contineban-
tur, interpretationem faciendam trans-
missæ.

C A P U T VI.

Apparatus Rerum Peregrinarum ex omnibus Orbis plagiis collectus.

Cap. VI. IN tres Clases præsens caput distri-
buo; in prima maris monstriferi fœ-
tus; in secunda, Terræ mirabilium
animantium matris partus; demum pe-
regrinarum volucrum, ac variarum
Regionum raros fructus, & rara quæ-
dam Naturæ prodigia sine discrimine,
currente calamo perstringam.

Hirundo marina pendula ventos spirantes ex seum monstrans. Occurrit itaque primo loco Ma-
gnes Aëlius, mole exiguis, sed vir-
tute magnus. Pisciculus est, quo in
tra Mu-*Musæi* laqueari intra nauticæ pyxidis
ventorum Schemata, & differentias
ad Mundi plagas collocata referentia,
pendulus, qui se continuo motu agi-
tando, nunquam quietus manet, nisi
supra ejus venti Rhombo, qui extra
muros actu spirat, itaque ad flantium
ventorum varietatem, in omni ventis
impervio loco se rostro suo ad Rhom-
bum venti actu flantis, convertit. Vo-
catur hic piscis Hirundo marina, seu
Piscis volans. Hispanicè *Voladore*.

Physa pisces anemodicticus ventum spirantem extra in me monstrans. Magneticam hanc ad ventos con-
versivam virtutem alius quoque Piscis
habet, Physa nuncupatus, Mediter-
ranei maris, maximè illius plagiæ, ubi
Nilus in mare devolvitur, incola; Pi-
scis est totus Sphæricus in globum à
natura decircinatus.

Cauda Syrenis. Piscis ex *Hispano-*
Syrenis. *rum* relatione maris Indici, propè *Insu-*
las Moluccas, mulieris formam refe-
rens. Caput habet rotundum, nec
multum à reliquo corpore discretum,
nasum modicè inter utramque malam
protuberantem, palpebris oculis no-
stris simillimis, aures aliquanto pro-
missiores; labra, dentes, & reliqua
corporis membra, humanis paria, u-
bera rotunda, & lacteo humore tur-
gentia, brachia aliquanto longiora
humanis, manus cartilagineas, anse-
rum instar, ad natandum aptas; qui-
bus remorum loco utitur; Cæterum
pro sexus varietate ad generationem
requisita omnia, quæ postea in pescem
definit, caudâ novem circiter palmo-
rum longâ; Piscis cauda in *Musæo Ro-*
mano asservatur, longa palmos novem,
in latitudine adæquat palmum in par-
te grossiori, unde in acumen paulatim
diminuitur. Raræ virtutis dote prædi-
tus est hic Piscis ad Sanguinis profluvi-
um: dicitur ejus pulvis in hemorrha-
gia inspersus, omnibus aliis restrictivis
longè præstare, & quidem hac virtute
magis femellæ, quam masculi pollut.

Branchia Balænæ. Balæna Piscis *Balena*.
est, facile omnium quos prodigioso
mon-

Cap. VI. monstrorum partu prægnans Oceanus producere solet, maximus; alio nomine à *Plinio* Physter dicta; cuius testimonio Balænæ quatuor jugera, Physteres vero ducentos cubitos longitudo excedere dicuntur; nullas omnino branchias habent, sed eorum loco prægrandem in fronte hiatum, per quem receptum humorè magno impetu evomunt, corium habent glabrum, & in modum exasperatae pellis spissum, durum, tenax, firmum ac solidum, pinnas habent utrimque unam, & tertiam in dorso, in modum alæ, seu falcis, quibus universam mollem corporis vibrant; caudam habent lunatam coloris Cyanei, medii scilicet inter nigrum & coeruleum, ossatura ejus tanta est, ut ea veluti sepe ad horros cingendos & habitationes in *Islandia* utantur.

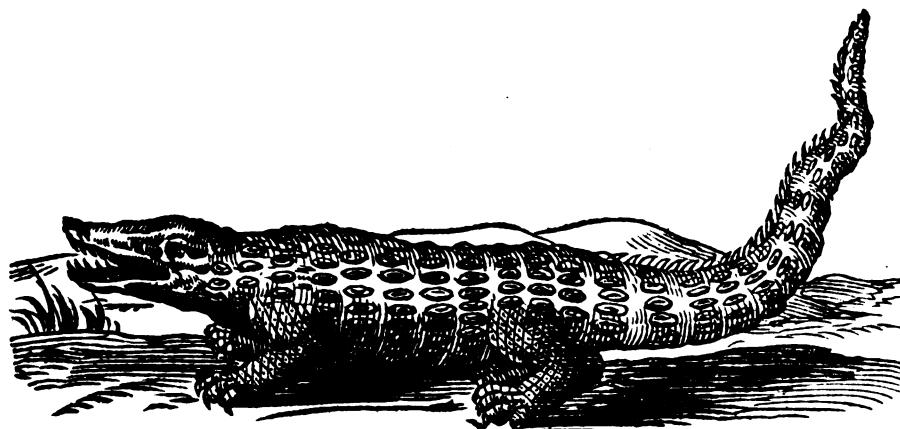
Ziphia. *vulgò pesce Spada*; Piscis est, Delphinis magnitudine, & mole non impar, mediocres duodecim circiter palmos in longitudine æquant, dentibus carent, sed dentium loco sub ensis forma gladium oblongum fronti insertum gestant; oculos orbicularatos, & modice in caput immisso, branchias quatuor, juxta quas duæ pinnæ, tertia in ventre & quarta in dorso, aliis aliquantò amplior: corpore seu pelle glabra, & levi, in cuspidem juxta aliorum piscium normam gracilescit; venter argenteus, & fulgidus est, tergum modice nigrescit, & splendet; tantæ docilitatis piscis est, ut, si dicere fas sit, linguam Græcam ab Italica distinguat. Hinc certo cantilenæ genere ē subaqueis antris à pescatoribus allectus ipsorum præda evadit, ut *Kircherus in Musurgia sua* tanquam præsens anno 1638, 17 Maji, dum fretum Mamertinum trajiceret, testatur. Habet itaque horum rostrorum, seu gladiorum *Museum* duo, qui in latitudine semipalmum, in longitudine fere quinque adæquant.

Crocodili duo. Est Crocodilus *Pars II.* monstrum informe & ingens, diversæque magnitudinis; unde in *Musei* tholo unus quindecim palmos longus cernitur, munificum donum Serenissimi Principis *Joannis Federici Ducis Brunsvicensis, & Lunæburgensis Athanasio Kirchero Venetiis transmissum*; Alter verò parvulus duorum palmorum longitudinem habens; os ad aures usque pertingit, faucium rictu horridus, dentibus acutissimis, non multum longis, sed fortissimis, adeo ut omnes in unam maxillam coalescant, eburneo candore nitentes, pectinatimque adstricti, quorum numerus facile ad sexaginta sese extendit; linguam ei natura negavit; pedes habet quatuor in obliquum detortos, & acutis ungibus formidabiles; cauda reliquo corpore non multum minor in acumen deflectit, venter ejus molliculus, subalbus ob mollitiem; tergum verò solidum, adeo durum, robustumque ut telorum, bombardarumque ictus excutiat. In terris agit ille dies, noctesque sub undis; bestia est maximè *Nili fluminis* incola, quæ homines amore deperire videtur, quos, cum arripere ei contingit, tam diu deprimit, pedumque ungibus adstringit, donec exanimet, ubi vero exanimatum videt, prius mœrore percussum deplorat, demum sibi & in escam devorat: unde proverbium; *Lachrymæ Crocodili*. Reperiuntur etiam Crocodili in *Gangeticō flumine*, qua parte *Ganges* fretum multis ostiis ingreditur.

Duos casus mihi hic recensere licet, quæ circa hujus bestiæ voracitatem nostro seculo evenerunt: Alter ad *flumen Gangeticum*, ubi quidam *Lufitanus* enavigans tantisper ad fluminis ripam, naturæ consulturus deflexerat; hic, cum navicula retardante longiusculè moraretur, horribilem rictu è flumine bestiam (*Crocodilus erat*) sensim adrepere advertit, quo igitur fuisse geret

Cap. VI. geret nescius, eccè ferocissima Tigris, & ipsa ad eum devorandum avida, quid ageret miser inter Crocodilum & Tigridem medius, quid in tam ancipi arena caperet consilii nescius, certissimum utrumque fatum infelicem exitum spondebant, à flumine hiante rictu Crocodilus, à terra Tigris famelica exitium præsentissimum minitabantur, cum itaque nullus effugii locus, ad Cœlitum invocationem conversus, opem implorat, vota emitit,

nec incassum: exaudivit cœlum suspi-*Pars II.*
ria; siquidem Tigris concitato impetu
quasi jamjam in frusta decerptra ho-
minem insilit, ille dum inclinato cor-
pore impetum effugit, ecce (mirum
dictu) Tigris recta in fauces illabitur
Crocodili, qui tam fortiter illam te-
nuit, donec eam examinaret. *Lusitanus*
vero tanquam tertius inter duos
gaudens, gemina fata feliciter evasit.
Ita *Itinerarium R. P. F. Joannis a Jesu*
Maria Carmelitani.

*Casus
funestissi-
mus.*

Recensuit Princeps *Anhaltinus* R. P. *Athanasio* superioribus annis, ex relatio-
ne cuiusdam, qui Tragico casui inter-
fuisse eidem Principi asseruit, suc-
cedentem casum prorsus fatalem, & exo-
ticum: In Archipelagi *insulis Philippini-*
nis sub 7. grad. latitudinis ultra Äqua-
torem est *insula Java*, in qua Regulus
insulæ in urbe, dicta *Batavia* residet;
Gubernatio Insulæ à quodam *Hollando*
pendebat, cuius gubernatoris merita
Regulum eò devicerant, ut sibi filiam
eius desponsandam statueret; dumque
jam condiclus esset Hymenæo dies,
lætissima futuræ solemnitatis exordia
præparantur, festivitati adaptantur o-
mnia; sponsa vero aniini relaxandi gra-
tiâ comitantibus Virginibus proxim-
um extra urbis pomeria, arundinetum,
solitaria deflexerat; dum autem
solito longius moraretur, ejus comites
Virgines moram pertœsæ, ad eam in-
quirendam emittunt; abeunt, sponsam
quærunt, inclamat, investigant, sed
nuspiam appetunt; in quærendo totus

perditur dies, nec ubi locorum, aut quid
de ea actum, aut quis eam abstulerit er-
ror, nemo erat, qui indicaret, aut refer-
ret. Subintrant arundinetum, cum igi-
tur jam communis suspicio increvisset,
sponlam factam esse alicujus bestiæ
prædam, cum quoque recentissima
Crocodili vestigia apparerent, aucta
suspicio, & vix tantillum intra arundi-
neta feræ vestigia prosecuti, ecce pa-
tente faucium hiatu bestia in obvios in-
currit; sumnum vitæ discrimin adie-
rant, nisi præcipitato insequentem cur-
su antevertissent. Ad Regulum ac Gu-
bernatorem itaque reversi, rem ordine,
& quod inierant discrimin, metu penè
exanimes exponunt. Cogitur proinde
consilium, petuntur vota, quid in ne-
gotio faciendum, omnesque in unum
consulunt, tam exitiale malum, aut vi,
aut dolo circumveniendum esse. Aptar-
tur itaque extemporalis fabrica, fallaci
pavimento instructa fovea, quam ubi
bestia quædam subolens prædam in-
trogressa fuerit, unâ cum pavimento

D

in

Cap. VI. in præceps ruat, processitque ex voto artificium. Nam *Crocodilus* grunnientem porcellum in caveam effossam veluti intra muscipulam quandam intromissum audiens, festino gradu prædâ potitus adproperat, dum noctem illusoriæ machinæ incautius deprimit, ecce bellua præceps in foveam unâ cum pavimento corruit, quam insidiatores statim lanceis & hastis invadunt, vulnerant, conficiunt, finditur venter, evolvuntur viscera, & ecce Tragica Catastrophen, argenteas Sponsæ armillas, & cranei frustum una cum capillis, quæ nondum calor bene digesserat, attoniti & stupentes reperunt. Hinc infelix Sponsa thorum, hos thalamos, hunc tumulum, dum amore incauta deperiit, reperit. Dicuntur & coma una cum armillis in *Bataviam* translata, ibidem ad perpetuam rei memoriam conservari.

Astrites. *Astrites*, sive *Stella marina*, piscium species est. *Stelle* à figura, quam referrunt, sic dictæ, quinos radios habent longitudine palmum facile adæquante; cortex earum durus, hispidus, asper, & serpentino colore variatus, flexuosus tamen, & radiis ex centro æquis spatiis in circumferentiam paulatim gracilescibus, cuti non glabra, sed quasi ex meris ossiculis, seu spinulis compaginata. Celerrimè natant, instarque Polypi brachia nunc deducunt, nunc contrahunt, progressivo, ac retrogrado motu ad quemvis situm deflectunt; os in medio instar Echini habent, ita constitutum, ut alimentum singulis quinis radiis subministrare possint; dorsum supernè in sphæram protuberat, & ipsum hispidum, durum, & asperum, magis tamen ventre glaber, maculis alternatim cinericio colore albicantibus & nigredine obfuscatis, intermixtis: degunt plerumque inter faxorum fissuras, & hiatus, tanquam propriis pabuli sui domiciliis; vescuntur quippe maximè humore falsuginoso

rupium, Ostreisque marinis, iisque, quæ *Pars II.* mollia vocantur, passim insidias truunt, & ubi eas apprehenderint, totas exsugunt, & delumbant; harum *Stellorum marinorum* plures *Museum* affervat, quæ insectis marinis annumerata advenis monstrari solent.

Testudo marina. Est *Testudo ani-* ^{*Testudo marina*} mal tardigradum, visu horridum, ne-^{*magna molis.*} scio, quem id primò aspicientibus terrorē incutiat, cum tamen cæteroqui animal sit innoxium, quin inter mensarum delicias connumeratum, putamine robustissimo coniectum, ita ut plaustrum etiam validum citra omnem rupturam sustinere possit: quatuor pedes ei natura concessit, duos ex parte anteriori, duos à tergo, cute squamosâ contectos, atque unguibus acuminatis instructos, versus terram ita arcuatos, ut alterutris, dum se tanquam uncinis solo adstringit, versus terram fixis protrahat. Harum *Testudinum* exuvias, seu testas, magnitudine bipalmates in *Kircheriano Musæo* conspicuas reperies; quatuor tantæ capacitatis, ut clypei vices quælibet ipsarum subire possit. *Testudines marinas* littus *Brafiliæ* ad-eò grandes producit, ut sint, qui referant, solam unam octoginta hominibus lautam coenam suppeditare potuisse. In *Mari Indico* tam magnæ reperiuntur, ut indigenæ quibusdam aliis tanquam cymbis utantur, aliis verò adversus cœli injurias tuta tecta & domicilia erigant.

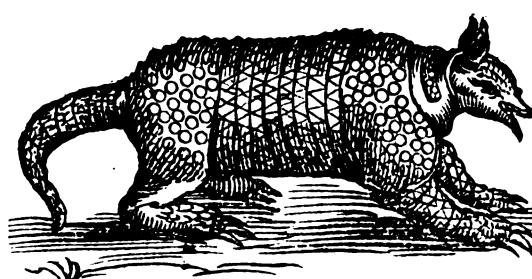
Raja, seu *Argilla*, piscis est ex me-^{*Raja.*} ra cartilagine excepta spina dorsi, absque ossibus, & squamis à natura compactus, formâ à reliqua piscium specie impar, cum omnibus suis partibus, solâ modicâ caudulâ, quæ longa, tum tenuis & rotunda est, exceptâ, in planum corpus abeat; undique tenui pellicula, quæ subtus albicat, superius verò aliquantulum nigrescit, circumvestitus, pedibus caret, nec pinnis seat, cum non nisi in extremitate cau- dæ

Cap. VI. dæ pinnulas habeat, quibus se in quaque partes natando deflectit; à caudæ extremitate usque ad corporis initium in medio dorsi, acutissimorum aculeorum seriem habet, quæ etiam per totum dorsum ad caput usque excurrit, sed ita diminuti, ac in medio dorsi sunt, ut potius moduli, quam aculei dici possint. Caput, habet, ut reliquum corporis planum, nullo collo à reliquo corpore disjunctum; verum pro sui solum quantitate eminet; oculos duos parvulos & rotundos in superiori capitinis parte habet, os vero latum à denticulorum minimorum infinita serie, quæ circa cartilagineam pellem in unum quasi ossiculum multis denticulatorum acuminibus refertum concrescit. Corporis molem disparem habent; sunt enim, qui humanâ palmâ contegi possint, alii vero ad duos, & ultra palmos in latitudine, longitudine vero ad tres, & ultra extenduntur; itemque hujus magnitudinis in quacunque dabili quantitate, aut differentia reperiuntur; Habet Musæum Romanum duos, sed arte efformatos, & aptatos ut superiori *Rajæ* descriptione nullo prorsus modo

Basiliscus faetitius. congruant, & à vulgo potius *Basiliscorum* exuvia, quam Piscis hujusmodi credatur, aut Draconis cujuspiam abortivus fœtus; horrendum quippe visu & informe animal appetet; Caput habens in altum exorrectum, hiante & patulo ore horridum, duabusque oculorum cavernis formidabile, inque fastigium turbinatum excrescens, duobus acuminatis unguibus, seu cornibus minax; collum oblongo à corpore segregatum, & in altum elatum; corpore tenui, sed amplis cartilagineis alis utrimque conspicuum; pedes spurios cartilagineæ pinnulæ conglutinatos habent; caudam demum longam, & aculeatam protendit in varias spiras contortam, hæ sunt deformatæ *Rajæ*, & putatitii *Basilisci*, & uti Author sentit, non tam à natura quam ab arte confecti.

Armadillus Ericius loricatus, ani-*Pars II.* mal amphibium, dura undequaque te-

Armadil-
lus sive E-
ricius ca-
taphractus
Americæ.

sta armatum, quæ veluti undis, aut squamulis concreta videtur, figuræ oblongæ, circa humeros, & dorso paulo ampliori circa limbum corporis, quatuor pedibus natura incessum fulcit, unguis habens acuminatos, ceu Crocodilus, cui etiam in capitinis expressa effigie similis est, proprius tamen Porco. Caudam habet rotundam, & in acumen decrescentem, squamosam, & testaceâ armaturâ vestitam.

Armadillus Mexicanus priori quoad *Armadillus Mexicanus*. formam non absimilis, quoad omnes corporis partes solo colore differt, quod scilicet *Ericius* atro magis nigrescat exuvio, quam *Mexicanus* faciat, qui totus cataphractus appetet mira squamarum varietate spectabilis.

Torpedo marina. Fuit superioribus annis *Kircherianum Musæum* peregrinis rebus compluribus ditatum ab *Alexandro Fabiano*, Mexicani regni incola; inter cætera quoque *Ericium marinum* misit, quem asseruit, vim stupefactivam obtinere, quod tamen, hic compertum non fuit; cumque hujus exuviae speciem plurium audito iudicio indagaret, Author tandem non *Torpedinis*, sed *Ericii marini* exuvias reperit, quæ exuviae tamen à nostratis in corporis mole differunt, vimque ejus stupefactivam refusam putat qualitatem narcoticam, communicatam sibi à *Torpedine* pisce, in cuius visceribus, *Torpedinis* voracitate sepultus jacuit *Ericius*.

Conchylia marina ostentat vagum *Conchylia marina*. hoc *Musæum* quam plurima, pulcherrima

Cap. VI. rima luxuriantis Naturæ Cimelia, Conchas, Ostrea, Murices, omnisque Conchyliorum generis species, in tanta quantitate, tamque variatâ copiâ, ut totas maris divitias in compendium redegisse videatur; quæ scrupulosius describere si intenderem, prolixus ni-
mum forem. Quare ne in aculeatos anfractus, & scopulos impingam si-
lenter me subduco, è nobilioribus so-
lum nonnulla attingenda censui.

Purpura. Sunt itaque primo loco aliquot Purpuræ, hoc nomen sortitæ quod Principum aulis sint gratissimæ, & fre-
quentes; aliæ sunt turbinatæ, & in mucronem gracilescentes; aliæ tuber-
culis, & multa colorum aspergine va-
riæ: quædam ex candido rubescentes,
superficie levi, & terfa, marmori Pa-
rio haud absimiles; nonnullæ asperæ,
rugosæ, & in varios anfractus discre-
tæ; multæ in spiras detortæ, aliquæ in helices convolutæ, tandemque in cu-
spides abscedentes.

Murices. Secundò Murices complures Pur-
puris non absimiles, excellentissimo-
rum Conchyliorum species sunt, ex
quorum humore, seu sanguine præ-
stantissimus tingendi color elicetur.
Sunt hæ plerumque turbinatæ, & lon-
gos aculeos habent forinsecus; in par-
te vero interiori ex albo purpurascent;
est eorum testa gravis, solida, dura,
multisque cuspidibus horrens. Sunt
quædam leves etiam in modum mar-
moris striatæ & maculosæ, labio pa-
tulo, & in modum canalis aperti di-
ductæ.

Turbines. Tertiò sunt Turbines ὄρμοςφοι,
quorum testæ in multa volumina plu-
rimis undique tuberculis exstantibus
diducuntur.

Quartò Turbines anonymi, Con-
chylia sunt tuberosa, & anfractuosa,
striata partim, partim rugata, macu-
losa variâ tinctorâ.

Trochi Nilotici. Quintò, hic reperiuntur Trochi Ni-
lotici albi in mucronem desinentes.

Sextò, Cochleæ pentadactylæ, cum Pars II. quinque aut pluribus acutis appendi-
cibus, quædam turbinatas testas ha-
bent, quædam cælatura sunt inæqua-
les, scabré, rugosæ, non paucæ clav-
iculatim intortæ umbilicata cylin-
droïdes.

Septimò, reperies hic plurimas Pin-
nas, seu Buccinas, aut Papiliones ma-
rinos. Ostraceum genus est, quod te-
nui, sed duro exuvio extrinsecus aspero,
intrinsecus tersum, & aliquantum rufe-
scens sub marinis rupibus adhæret, ac
lanugine quadam dotatur, quæ maxi-
ma vi attractiva humiditatis pollet.
Denique visitur hîc maxima copia
Concharum margaritiferarum, quarum
aliquas extrinsecus scabrosa squa-
ma circumvestit, aliæ verò ab his se-
paratae, tum intrinsecus tum extrinse-
cus argenteo Perlarum fulgore splen-
dent. Cernitur hîc etiam Ala Hirun-
dinis marinæ grandis admodum, &
acervus rerum impetritarum, quarum
formam petrificus succus in saxa con-
gelavit, ut sunt ossa, tum humana,
tum aliorum animalium, atque hu-
jusmodi complurima. Superbiunt hîc
Corallini rami, & est pars rupis ex fun-
do maris avulsa, & coralliferis plantis,
nec non monstruosis arboribus con-
ferta.

Animalium terrestrium exuviæ non-
nullæ hîc reperiuntur, inter quæ pri-
mo loco ponenda videtur *Iguana Me-
xicana*. Animal est, quod equidem
inter fluidi elementi partus, non au-
tem inter terrestris glebæ fœtus refer-
ri posset, cum more Piscium natet,
subque aquis degat. Moreque qua-
drupedum, veprium, herbarumque
inter arboreta vagabunda luxuriatur;
arbores scandit, ac formâ Crocodilo
simillima est, solo cutis colore, qui
in atrum inclinat, & duritie, utpote
quæ sine squamis terfa est, differt,
modo scilicet serpentum maculosa, &
terfa; secundum dorsi longitudinem
spinas

Cap. VI. spinas habet pectinatim ad caudam usque descendentes, in modum ferræ dentatas, & aculeatas; oris rictus magnus est, dentes modici, & minuti; unguis avium unguibus similes, sed debiles & innoxii. Ovipara est, quorum magnam copiam parit, gratissima gustui; decem, aut viginti dierum spatium sine cibo, ac potu vivit. Caro dulcissima, maximarumque deliciarum in *America* illecebrarum mensarium complementum est; licet animal sit cæteroqui visui horridum, gustui tamen est gratum, & deliosum. Tametsi enim *Hispanis*, primis *Americanarum* partium & plagarum inventoribus istis primis temporibus uti horridum ita abjectum & inutile habitum fuerit, gustatu vero pretiosum & opiparum, nec aliis, quam magnatum ac procerum epulis dignum à *Barbaris* instructi compererunt.

Alce. Cornua & ungulæ *Alcis*. *Alces*, Germ. *Elandt*, vulgo *Gran bestia* dicta,

animal est speciei cuiusdam mediæ inter Equum & Cervum, quod *Olaus Magnus Onagrum* vocat, nares habet & aures prominulas, cornua ferè Taurina, Cervo paulò altior, & cursu velocior, Desertorum *Russiae* fera est. Juvenis captus adeo mansuetus, & humanum consortium adamat, ut non solum canum more dominum suum olfaciat, & sequatur, verùm cibum, potumque humanum ambiat; non spernendarum virtutum animal est,

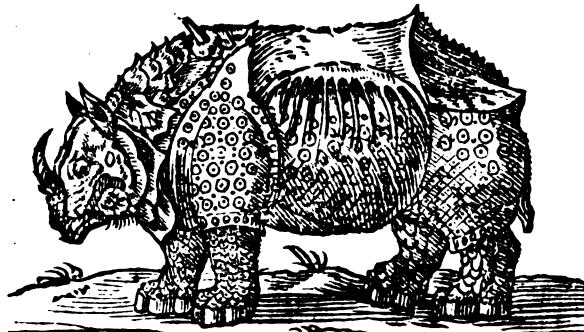
unguesque ejus adeo medendi vi, & Pars II. robore pollent, ut ab universo populo exposcantur; ejus unguibus Lupus vel tactus examinari fertur. Sunt unguis *Alcis* contra Epilepsiam præstansimum remedium, si scilicet hujus pars in annulari sinistræ manus digito asservetur, aut deferatur, aut ex eo annulus conficiatur, qui in eodem manus digito deferatur: Nec ullus mirabitur, cur majoris efficaciz, si annulari in digito deferatur, potius sit, quam in alio digitorum, nisi qui hanc cum corde maximam affinitatem, & correspondientiam, ex communi Medicorum sententia, & consensu, habere, ignoraverit; nec mireris, in demortua bestia hanc medendi manere qualitatem, & cur idem non contingat in omnibus aliis animalibus. Differentia quippe est, quod quædam qualitates materialiter; vel toti eomposito, aut partibus inhærent; aliæ à principio vivente suam traducant efficaciam; hinc in variorum animalium partibus, exuvias, exrementis variæ qualitates materiales remanent; aliæ vero, quæ à principio vitæ emanant, etiam cum ea intereunt; videntur hic cornua & unguis duo.

Sorices, seu *Mures Moscovitici*; animalcula sunt, & eò quod in *Moscovia* reperiantur plurima, & vix alibi, à provincia nomen duxerunt, abietum, terræ, arborum, & radicum latebras incolens, à *Murium nostratum* forma non absimile animal, sed tanta odoris fragrantia excellens, ut ex musco compacta, & musco foeta videatur; hinc omnes Magnatum aulæ eorum exuvias appetunt, & maximo pretio coemunt, ut indumentis subducta, & adversus frigoris aculeos clypei, & loricæ vices subeat, & graves & tetricæ olentes auras odoris sui fragrantia expugnet. Horum *Murium* exuviae duæ in hoc Musæo prostant, Authori ex Polonia dono transmissæ.

*Mures
Moscoviti
odori
feri.*

Cap. VI. Rhinocerotis Cornua. Inter peregrina & exotica animantia, quæ mira-

Rhino-
cerotis
Cornua.

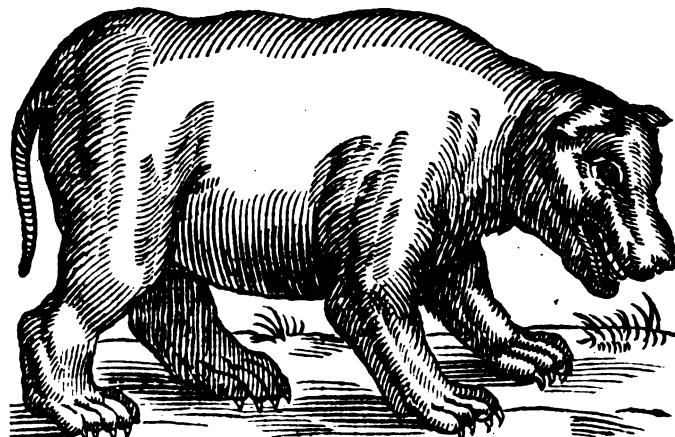

bilium fœcunda parens natura producere solet, est hoc deformè monstri genus. Animal est grande, durissimo & solidissimo corio, ceu thorace ferreo à natura loricatum. Corporis mole Elephanto non impar, à qua tamen non nihil deficit, eo quod breviores habeat pedes. Caput habet ad modum sumum in rostro acutius, & usque ad frontem productius, grossissimi ac robustissimi colli; os repandum, inter nares ei excrescit cornu rotundum, & robustissimum, parumper versus frontem incurvatum, ferrugineum nigrorem habens; caudam more Boum ejusque formæ gestat. Nonnulli porro *Rhinocerotes* duobus cornibus instructi sunt. Majori inter nares, minori verò supra nares; feritate, dolo, & fortitudine cor-

poris molem æquat, adeo ut nulli bel. *Pars II.* luarum cedat. Tempore *Domitiani* saepius in arenam producti fuerunt, semperque visi luctandi dexteritate cæteris prævalere; adeò ut *Elephantes* sterne, *Leopardos* exanimare, *Leones* interimere, *Tauros* conficere, *Ursos* extenuare, aliaque ferocioris naturæ animalia enecare, & vincere compertum sit. Unde *Martialis lib. Spectac. Epigr. 22. canit.*

Sollicitant pavidi dum Rhinocerota Magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ,
Desperabantur promissi prælia Martis
Sed tamen is rediit, qui fuit ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit
Ursum,
Factat ut impositas Taurus in astra
pilas.

Habet *Musæum* tria *Rhinocerotum Cornua*, duo minora bipalmaria in longitudine, & septem unciarum in calcis radice, diametro, unde in conum excrescentia, leviter incurvata in acumen gracilescunt. Tertium verò cornu cæteris subtilius est, cum in calce semipalmarem solum expleat diamentum, indeque ultra tres palmos in acumen decrescit prioribus acutius.

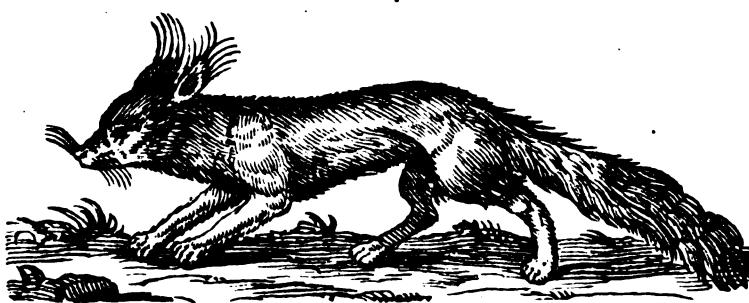
Hippopotamus. *Hippopotamus*, seu *Equus marinus*. Animal est quadrupes, & amphibia, quod licet inter aquas degat, tamen inter terrestria quoque referre libuit amphibia. Refert de illo *Odoar-*

dus Barbosa, quod saepius visus sit à *Lusitanis* Nautis in *Insula Cefula*, ad pasca exire, & in pratis in morem pecudis recenti gramine vesci: deprehensum saepius & circumventum in prædam venisse,

Cap. VI. venisse, quod si tamen eorum casses aliquando fefellisset, concitatissimo cursu ad cymbas adproperasse, quas sic dentibus contrivit, donec inutiles Nautis reddiderit, & in fragmenta inutilia disperperit. Bestia est, quæ in altitudine ad quinque cubitos ex crescitur: pedes, aures, cauda, & vox cum Equis omnino convenient, solum quod unguæ pedum, in modum Taurorum bifidæ sint: nares habet patulos, labia repanda, rictum magnum & vastum, in quo utrinque tres magnos, sed obtusos, & prominentes dentes habet. Carnes humanas amare, Aristoteles testatur, qui de Mirabilibus Indiæ scribens, verba *Alexandri* ad se scribentis refert. *Ducentos milites de Macedonibus levibus armis misse, per annem natatuos; itaque quartam fluminis partem nataverunt; cum horrenda visu res nobis conspecta est, Hippopotami inter profundos aquarum*

ruerunt gurgites, raptosque milites nobis Pars II. fluentibus absumperunt. Hæc sunt ad verbum, quæ *Alexander Aristoteli* scripsit. Hæc bestia ad flumen Nili reperi solet. Asservat *Musæum* hujus belluæ fragmentum ex dentibus dissectum tantæ duritiei, ut cuvis silici æquipari possit; non minus enim percussus, aut affrictus chalybe, quam quivis aliis silex favillas dat. Sunt qui veneno obstatore, & hæmorrhoides sanare asserant. Habet & *Musæum* caudam hujus *Equi marini*.

Simiæ sceletum quod Anatomico studio, & opera secundum suum situm naturalem compactum, & colligata ossa ossibus; ubi non solum osium compages, verùm etiam nervorum corda, & articulorum omnes compactiones, & ordines accuratisime videntur humano sceleto similia.

Vulpes Americae. *Vulpes marina à nostratis Europæis differt solo colore, & cauda; color quippe medius inter cinericium & atrum, cum ex his permixtus sit, cauda verò à nostratis differt, eo quod non solum colore reliquo corpori par sit, sed etiam pili hispidiores & breviores sint. Harum *Vulpium* exuviae reperiuntur hic tres, quæ colore omnes convenient, sed quantitate molis secundum diversitatem ætatis discrepant.*

Lynx Mexicana, animal est Vulpi non absimile, sola quantitate corporis minor, ingenii verò agilitate, astutia, & procacitate major; ei enim agilitas corporis tanta est in motibus, ut visus humani videatur deludere velocita-

tem. Visitur hic unum exuvium nostris Felibus paulo minus, cæteroqui tota corporis proportione par, colore autem dispari, videlicet atro-cinerarium.

Aliud h̄ic occurrit rarum sane *Animalia exoticum quadrupes*, unguis acutissimis instructum, ita ut duritiei earum operis non solum montes, & scopulos tractus, verum etiam arbores scandat. Color ejus candidus, & nigerrimi maculis permixtus, capillos habet hispidos in modum Caprarum, caudam brevem, eâ à natura astutiâ dotatum, ut cum aliud à persequentibus Venatoribus effugium salusque non supersit, tam tetrum & abominabilem expulsive vi fœtorem emittat, ut Venatores

Cap. VI. res ei insidiantes, quasi exanimis memphitis vehementia à persecutione desistere cogantur. Harum exuviarum unam ostentat *Museum*.

Volucres peregrine ex Brasilia. Peregrinarum volucrum exuviae hinc aliquot inter raritatum varietatem conservantur. Occurrit itaque primo loco *Pica Brasiliæ*, quam alii à magnitudine *Ramphastum* putant, alii verò *Variani* testimonio (qui in *Æthiopia* abundantes repiriri scribit) *Abbatem* stus, animal volu- superbum, alii avem *Rhinocerotem* acre ingenti- junt. Quidquid de nomine sit, si cætera corporis membra rostro conveniunt, vix arbitror majorem inter volatilia volucrem reperiri. Rostrum quippe hoc in longitudine duos palmos excedit, & quà corpori unitur, seu capiti, in crassitie quatuor uncias superat, in latitudine vero uncias septem, unde rostrum hoc volucrum more in acumen curviusculum ex crescit, pluribusque denticulis acutissimis in ferræ morem hinc & inde prominulis con spicum: color quidem hodie glaucescit, nescio an temporis tractu, aut naturali colore hoc ita tinctum sit; si Reverendis Patribus, qui ex *India* ad Urbem accedere, ac redire solent, credimus, pretiosissima antitodariâ virtute adversus omnia venena præstat; Indique Monarchis & Principibus solum concessa, à quibus maximi thesauri loco custoditur, & conservatur, interque donativa & munera, quibus *Indorum* Reguli sibi invicem officiosè occurtere, & correspondere solent, (quibus hoc demortuæ avis rostrum præcipue in pretio est) reponitur. Nec mirum quod isthæc avis, uti rara, tam pretiosa dote à natura condecorata, & dorata sit; nam multiplex experientia & Authorum variorum, ac gravium virorum opinio nos docet, inter aviculas nostras *Europæas* rostra & ossa varia medendi virtute pollere, unde rostrum & ossa Ciconiæ in *Apoplexia* & *Paralysi* laudantur. *Alaudæ*, *Passerésque*,

Troglodytici in *Colica*, alii commen- *Pars II.* dant pro Icteritia volucrem, Icterum seu *Galgalum*: *Vulturum*, *Cygnorum*, *Onocrotalorum* & *Aquilarum* pelles applicatae stomacho, oppidò ad concoctionem, & digestionem ventriculi faciunt. *Picæ* modicè sumptæ mole stas cordis palpitationes sedant; nec hac solum medendi virtute pollent aviculæ, sed nos docent, pro variis morbis varia simplicia eligere; unde ab *Aquila* habemus lapidem Aëtitem; ab *Hirundinibus* *Chelidoniam* visui pro desse docemur; à *Milvo* nobis *Rhamno* mederi, à *Turdo Myrti* ramo; ab *Ardea Cancro*; à *Merula Lauro*; à *Gruibus palustri* junco; quin imo anni tempora, & intervalla distinguunt aves, & tempestatum immutationes nobis vaticinantur, ut à deliro veterum auspicio abstraham, unde canit Mantuanus Poëta.

Astra etiam pluviasque docent, & certa dierum

Tempora, & annorum. Sic ver cognoscit Hirundo,
Alcyones hyemem, ventos & flumina
cudunt,
Et tempestates campis fitientibus imbres.

Et Virgilius in *Georg. libro I.*

Certatim largos humeris infundere rores
Nunc caput objectare fretis, & currere
in undas.

Et mox ibid.

Tum Cornix plena pluviam vocat improba voce,
Et sola in sicca secum spatiatur arena.

Et iterum.

Cana fulix itidem fugiens è gurgite ponti
Haud modico tremulos fundens è gutture
cantus,
Nuntiat horribiles clamans instare procellas.

Sic

Cap. VI. Sic compertum etiam est, cum matutinis horis acreularum & fulicarum acervi, insolito vocis clangore auras quatiant, stagnisque & amnibus imminent; mox videbis cœlum atris nubibus contegi, aërem verò pluvia & imbribus obscuratum in pluvias resolvi; pluraque alia vulgo notissima vaticinia, & documenta avibus debemus. Verùm ut unde digressus eram, redeam, reliquarum volucrum exuvias indagemus, & obveniet primò

Manucodiata Avis Paradisi, quam *Manucodiata* dicunt, quæ pedes ita modicos habet, ut carere iis videatur; duo longissima fila atri coloris è corpore excurrunt, quas in arborum ramos implicant, sequæ sic iis ad quiescendum suspendunt. Quo cibi genere vescantur, ignotum est; quin imò ex aëre viettare, sunt qui perhibeant. Plerumque in continuo motu per auras defertur avis.

Alas habet, sed immediate post prominulum rostrum, exigua corporis moles, variorum colorum, qui tamen maximè ad ærugineum accedit; pennas verò ad duos palmos excurrentes, paucis circa rostrum, & lanuginosis pennulis mira varietate coniectum, videturque agglomerata quædam pennata massula, vix carne constans. Cauda vero Pavonum more, aureo splendore nitet aliis mixtim coloribus coruscæ. *Brasilia* huc septendecim variarum volucrum exuvias transmisit quarum una subtilissimi rostri, quod pene semipalmare est, & ejusdem altitudinis pedes habet, corpulentiam juniores Galli; pennæ porrò tanto ruboris splendore à natura accensæ sunt, ut similem in intensione colorem obtinere non possimus. Aliæ sedecim & forma & colore mirabiles & vagæ noviter accesserunt, de quarum nomine, & natura, tametsi adhuc nulla habeatur potentia, eas tamen ob accensorum colorum decorem & varietatem omnibus Advenis, uti raræ & curiosæ appa-

rent, ita insolita formâ, & colore mul- *Pars II.*
tiplici spectantur à natura dotatæ; nam aliæ flammneo colore rubescunt, cæruleo aliæ, quædam aureo præfulgent; viridi amoenitate exornantur aliæ, & demum nonnullæ intermixtione variorum colorum tali à Naturâ contextæ artificio, ut sagax colorum vix varietatem valeat distinguere; omnes ex *Brasilia* ad *Authorem* transmissæ.

Spectatur & alia volucris intensissimo rubeo colore purpurascens, quam *Corvus purpureus Brasilianus* Quaracies vocant, & est *Corvi* species, non nigri, sed per totum corpus purpureo colore, uti dixi, fulgens. Atque tales fuerunt, quæ venerabili Patri *Josepho Anchietæ Brasilie Soc'is JESU Provinciali*, Viro Sancto, dum iter per mare ageret, & homines æstum solis amplius ferre non possent, hæ aves ad umbram faciendam accitæ & ad portum usque comitatæ, navim ab æstu solari, inumbratione defenderunt: quo miraculo plures ex Paganis ad Fidem Christianam conversi fuerunt, vide *vitam ejus* jam luci datam.

Quartò, hoc loco Naturæ abortus, *Natura abortus.* seu transformationes capiti huic infiram, nec miretur quispiam, si Naturam subinde abortire asseram. Spectantur in hoc *Museo* inter mirabilia *Fungi*, non *Fungi impetrati*. *Et aliæ molles, & teneri, quales ex arborum pituita protruserat humor, aut tenerioris arenæ terrestris miscella, sed saxea prorsus, quorum plurimi in saxa durissima priori servatâ formâ molliet in duritiem, levitatem in gravitatem immutarunt, & impetrati dicuntur.*

Præterea hic *Ossa Gigantium*, solo *Ossa GL pondere, & nitrofa qualitate in saxa gantum putatia.* immutata comperiuntur, quamvis *Author Musei* potius Mineralis naturæ fœtum censeat.

Ligna hic quoque repieres, ponderis gravitate immutata, uti laxa ad imum fundum aquæ subsidunt.

Vasa ex lapide *Teccala*, quæ naturali *Teccala lapis sive Marmor* dote tanta virtute refrigerativa prædita

E funt,

M U S Æ U M

34

Cap. VI.

Mexicanum virgate refrigerativa pollens.

Vasa Porcellana Chinæ.

Cucurbitæ Mexicanae.

Poculum Nephriticum.

Ala Hirundinis Marinæ.

Ova Struthionis.

India, Japonia, Mexicanum, Brasilia hoc *Museum* suis replerunt curiosis donariis, inter quæ pendet Gladius, seu *Frama Japonica*, Lamina est tripalmaris, modicum retorta, duarum unciarum latitudinis, utrumque duplicata, crenula elaborata, ex una parte in acutam aciem, ex alia vero fortiori dorso instructa, acinacumque more elaborata est; manubrio suo, & cupreo orbe sa- tis grosso, ad manus defensionem instructa, Vagina fortissima, ex nescio cuius piscis pelle elaborata tegitur.

Gladius hic, eò quod ex *Japonia* allatus non tam curiosus, quam venerabilis, loco sacratiore dignum monumen-

sunt, ut liquores impositi scypho tali lapide confecto, mirifico refrigerio statim imbuantur.

Adest præterea copia vasorum Porcelaneorum in formam Idolorum, & figurarum Sinensium reducta.

Vides hic congeriem vasorum in modum scutellarum excavatarum; figuræ sat amplæ, sed pondere levissimo, diversis figuris & tractibus subtilissimis variè effigiatæ; ut etiam colorum multiplicitate depicta, ac demum vernice Sinico magni splendoris superinduēto; vasa sunt ex *Cucurbitis Americanis*, Authori inde dono transmissa.

Poculum ex Nephritico ligno, cui quemcunque liquorem imposueris, ac paululum consistere permiseris, mox in cœruleum colorem tintatum repries; atque adversus calculum renum ex eo bibentibus efficacissima Medicina comprobatur.

Extat hic *Ala plusquam palmaris, Piscis volantis*, seu *Hirundinis marinæ*, qui *Æolius Magnes* ab *Authore* appellatur, de quo supra.

Ova Struthionis hic plura, & differentis magnitudinis reperiuntur, maximum palmum in diametro compleat, candissimæ testæ, & solidæ adeo sunt substantiæ, ut in lapidem coaluisse videantur.

India, Japonia, Mexicanum, Brasilia hoc *Museum* suis replerunt curiosis donariis, inter quæ pendet Gladius, seu *Frama Japonica*, Lamina est tripalmaris, modicum retorta, duarum unciarum latitudinis, utrumque duplicata, crenula elaborata, ex una parte in acutam aciem, ex alia vero fortiori dorso instructa, acinacumque more elaborata est; manubrio suo, & cupreo orbe sa- tis grosso, ad manus defensionem instructa, Vagina fortissima, ex nescio cuius piscis pelle elaborata tegitur.

Gladius hic, eò quod ex *Japonia* allatus non tam curiosus, quam venerabilis, loco sacratiore dignum monumen-

tum, eo quod plures Patres Societatis *Pars II.* JESU ob odium, & persecutionem dei, eodem gladio plexi sint, unde non sine veneratione, & spirituali solatio, teneroque gustu hospites contemplari solent.

Pendet & clava fortis ex *America Septentrionali Romam* delata, ex durissimo æruginei coloris saxo, more lentium opticarum ex duorum circulorum segmento elaborata, adeo ut circumcirca in acutiores aciem vergat, in medio vero ob corporis crassitatem ictus vibrationem augeat, & soliditate robustior sit. In medio foramine exciso tripalmaris baculi manubrio inhaftatur; est & hæc ingenioso *Barbarorum* furore facta venerabilis, eò quod aliquot Patribus effractis cervicibus cœli januas aperuerit.

Vides hic *Chinenium Regum Diademum*, quod ex corio durissimum, unde quaque deaurato constat, quo & loco coronæ utuntur. Cingulum item ex *Testudinum marinarum* tessellis coniectum, quo *Mandarini Sinensium* proceres uti solent; unde formæ pulchritudo, & pretii valor ei accrebat. Item *Sandalia* hic vides, quæ corii loco *Cannabinis ligulis compacta*, & viridi holoserico coniecta sunt.

Brasilia hic extat fragmentum *Panis*, uti & granum quo panis conficitur, ex *Iuccæ* venenosæ cæteroquin plantæ radicibus in salutarem cibum, panemque redacta, quem *Mandioca* dicunt. *Cochlearia Chinenium* eburnæ virgulæ duæ sunt, quarum quamlibet una manu contrectantes cibum sumunt *Sinenses*.

Statera Sinensis usitata ex ebore *Panis* seu *Statera Sinensis* probè levigata hastula est, quæ punctulis, proportione Arithmeticæ, æquilibus interdistincta, nec non duobus tenuissimis filis instructa, quorum unum hypomochlii vices subit manu pendentis tenta, ex altera parte verò bilancis scutella pendet, in qua monetarum impo-

Cap. VI. impositarum justum pondus exploratur , sed filo , quod hypomochlii vi-ces subit , ad differentis comparationis puncta adaptato.

Atramentaria, seu Atramentum Sinicum , mistura est in lapidem forma ta , madefactum humido , liquorem reddit, atramento similem , quem penes se deferunt , & ubique aut aqua, aut sputo imbuunt ; & penicillum ex pilis subtilissimis confectionum ad scribendum commodum habent. *Euro-
pæi* hodie idem ope gummium & fuliginis præstant ; quanquam Sinicum nostro multo sit præstantius , & ad cultrorum aciem acuendam cotis instar servit.

*Novacu-
le Sinen-
sium.* Cultri , & Novaculæ *Sinenium*, dif- ferentis formæ à nostris.

*Semicin-
etum Bar-
barorum
Anthro-
pophago-
rum in
Brasilia.* Ultimo loco Torques, sive cinctura *Barbarorum*, seu *Anthropophagorum Bra-
silie* exhibetur. Non est hæc , ut illa , quam *Manlius* , ad *Anienem* , *Gallo*, quem provocatus interemerat , Torquem detraxit , & inde *Torquati* no men accepit , aut aureo vellere contextæ , aut lapidario pretio raræ : sed *Brasilie* Torquati verius nuncupandi , qui & ipsam pellem hostibus extorquent , & spoliorum loco ebur humanorum dentium , è torque , qui in modum fasciæ palmaris ex certo lini , aut *Cannabis* contexto subligaculo dependent per palmaria fila , & veluti juniperi granis , humanisque dentibus di-

stincta dependens. Hac enim multitu- *Pars II.* dine dentium triumphantes suæ barba- riei facinora ostentant , tot enim den- tes continent hæc perizomata , quot homines devorarunt , in testimonium generosi animi , eaque veluti tegu- mentum pubis portant.

Quotidiani hospites celeberrimi hujus *Musei* mirantur hic duos abor- tivos globos , quorum unus in petram coaluit crustatæ superficie , in vesica Patris *Leonis Santii* viri omnigenâ scientiâ celeberrimi , natus , eoque mor- tuo excisus , uti prodigiosæ magnitudi- nis , scilicet qui facile pugnum huma- num expleat , sic & duritie incompa- rabilis calculus hic humanus undecim uncias circiter pendens , hoc epipho- nemate. *Doctum occidit Leonem.*

Alter globus in Vaccæ stomacho repertus fuit , non in lapidem concre- tus , sed in pilam lusoriam tenui cute circumvestitus , intus pilis rubeis ita coagulatus , ut videatur attificiosissima industria ex iis compactus , levissimus est , sed tenacissimæ compactionis , uti sunt pilei castorei , quibus capita hu- mana conteguntur , hujus causam in- dagans *Author* , asserit , & prudentissi- mè suo more , pilos esse , quos mater vitulum , fœtum suum lambendo lin- gua sua attraxit , & deglutivit , qui cùm digestionis sint difficillimæ , ii paula- tim in glumum , intra Vaccæ Stoma- chum concreverint.

C A P U T VII.

Optica , Catoptrica , Dioptrica Experimenta.

Ca. VII. Potentiæ visivæ ratio sub tripli- cem considerationem cadit , un- de & secundum triplicem hanc videndi rationem , etiam triplicem for- tita est denominationem: vel enim pri- mò visio fit directè , radio scilicet di- recto in objectum tendente ; hicque modus sub nomine *Optica* consideratur.

Secundò visio fit per reflexionem in specula , aliaque corpora , quæ spe- cies objectas reverberant , & dicitur *Catoptrica* seu *Anacamptrica*.

Tertiò denique visio fit mediis cor- poribus diaphanis , diciturque *Dioptri- ca* , sive per refractionem *Anaclastica* ; hoc eodem ordine servato Celeberri- E 2 mi

Ca. VII. mi hujus *Musei* selectiora arcana de-
Optica. scribo, in quo sub *Opticæ* partem uni-
versa, quæ hoc opere continentur, ca-
dunt, unà cum nonnullis fallaciis, quæ
directo radio in objectum tendunt, ac
elegantium figurarum species tibi re-
præsentant ex certo punto, cùm ta-
men in omni alio loco non nisi con-
fusa quædam colorum congeries ap-
pareat, vides qua ratione eadem ta-
bula tibi tres aut plures differentes pos-
sit repræsentare figuras ex differenti
stationis loco. Figuræ item, quæ, quo-
cunque declinaveris loco, te impete-
re telo videntur: aliæ insuper, quæ in
plano figurato nescio quos abscessus &
ambages mentiuntur, & tamen accu-
ratius examinando, & indagando, ca-
pita, aut membra humana, aliarum
que rerum Schemata figurant. Horum
effectuum ratio, causa, & origo est à
differenti angulorum incidentia, unde
plus, minus in uno, duobus, tribus,
aut etiam quinque locis stationum ob-
jecta variat; hæc *Author* more suo in
Arte Lucis & Umbræ perquirit, discutit,
dilucidat atque accuratissimè ex-
planat.

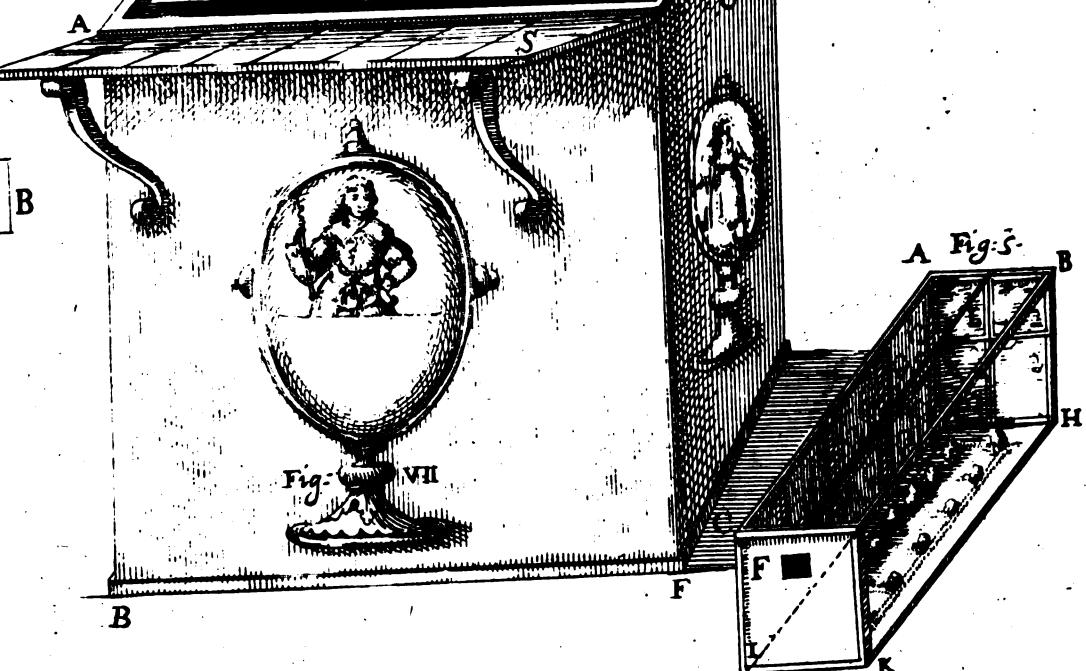
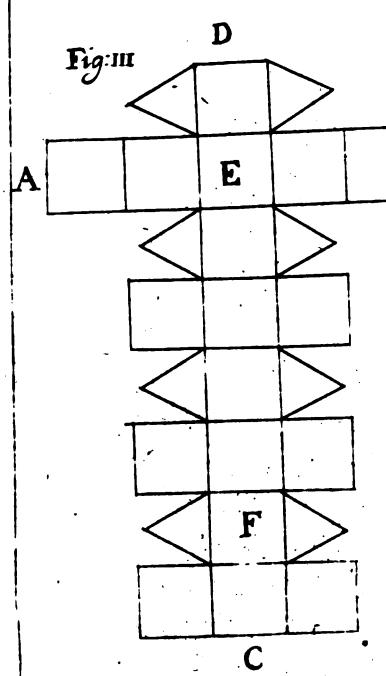
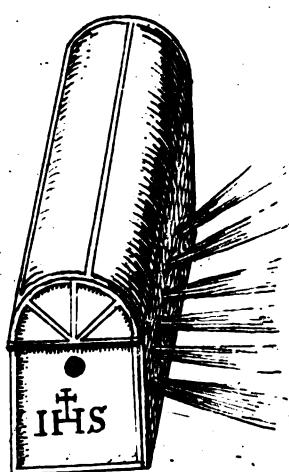
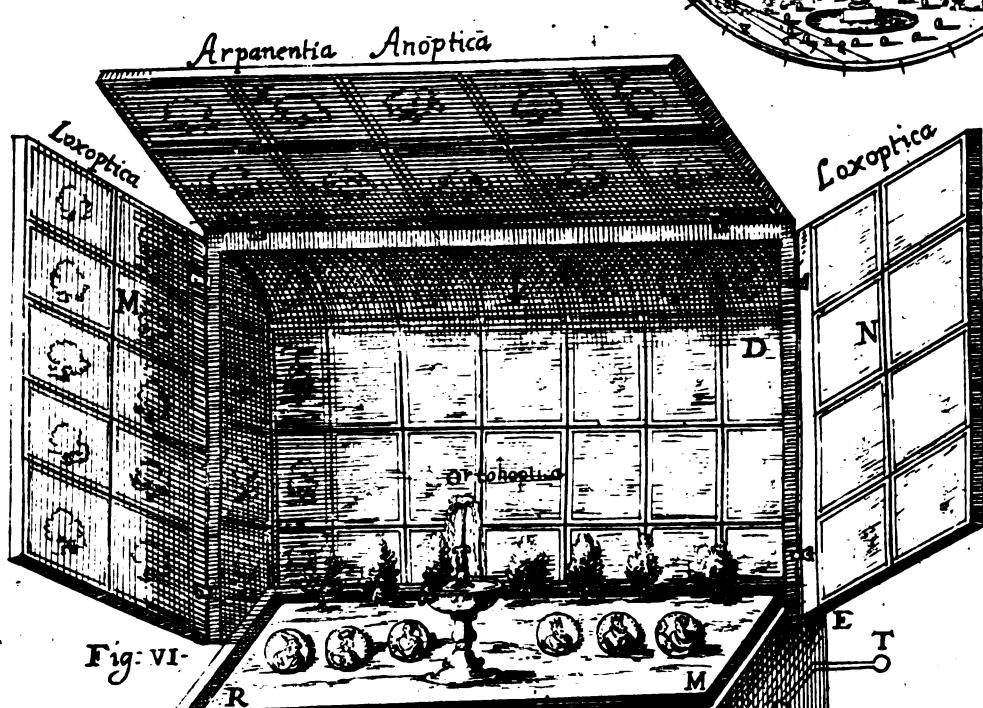
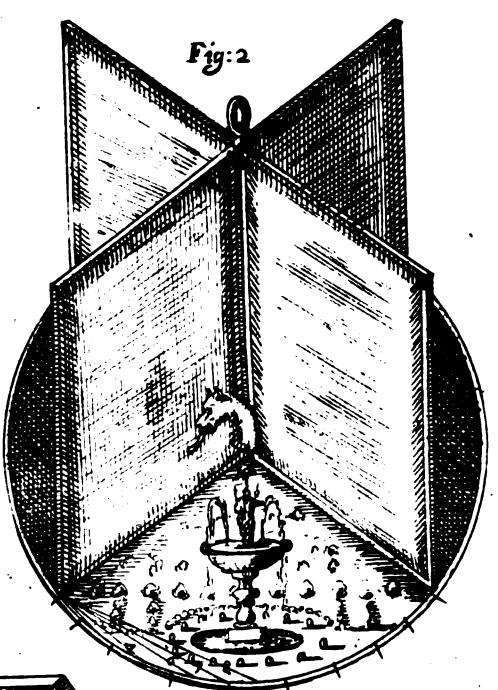
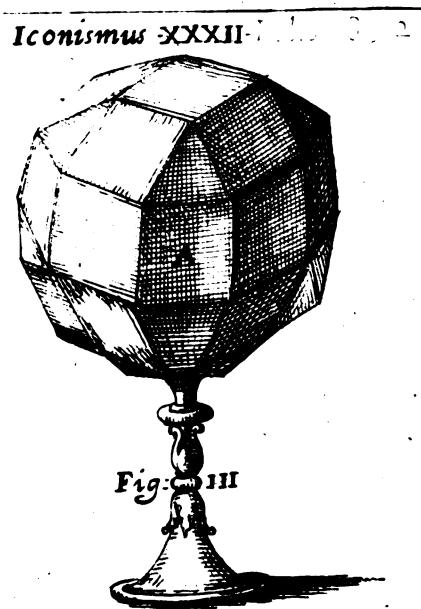
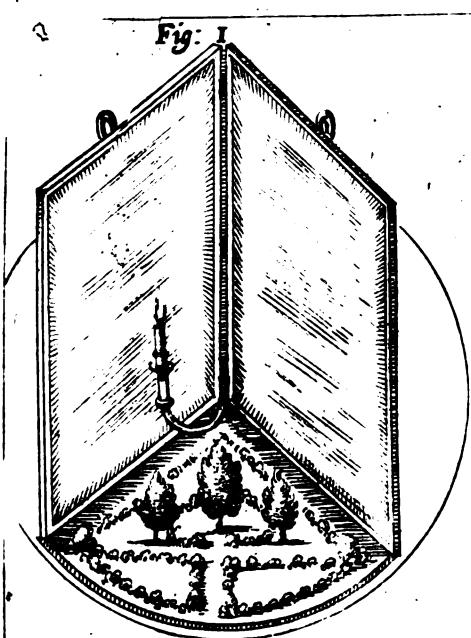
*Catop-
trica.* Gradum facio ad *Catoptrica* expe-
riimenta, quorum maxima copia in
Kircheriano Museo visitur; unde primò
recensebo ea, quæ ope speculorum
Planorum præstat. Secundò quæ ope
speculorum Sphæricorum. Tertiò Cy-
lindraceorum. Quartò Conicorum.
Quintò Ellipticorum, quorum aliqua
cava, alia convexa cernuntur. Sunt alia
hæc specula partim ex Crystallo, par-
tim ex ære seu metallo fusâ; Itaque
ope speculorum planorum subsequen-
tia videntur experimenta.

Primo quidem *Quadrans Catoptricus*,
instrumentum est, quo ope aliorum
speculorum planorum, qui in modum
libri ad invicem commissi sunt, & cir-
ca communem verticalem axim mo-
biles inter duas planas, & horizonti
parallelas tabulas, & secundum qua-

drantis lineas concentratæ, atque gra-*Pars II.*
duatæ sunt. Nobile hoc artis miracu-
lum est, *Quadrans* enim hic *Catoptri-
cus*, quò magis acuitur angulus, tan-
tò pluries objecta multiplicat; Vides-
que in hoc quadrante *Catoptrico*, dum
partes ad angulum acutiores promo-
ves, objecta & multiplicari, & velo-
cissimo motu mox ad objectum acce-
dere, mox retrocedere, usque ad
angulum rectum; latera reducendo,
donec paulatim eorum species peni-
tus evanescant; unde & objectiva spe-
cies in hoc *Quadrante* varias vultuum
transmutationes, membrorumque mu-
tilationes, modò in tholo pendulæ,
jam & in aëre volitantes mirari licet.

Theatrum Catoptricum, instrumen-
tum est, quo quæstionem inter Phy-
sicos tam celebrem *de Infinito actu, Au-
thor* pluribus planis speculis tam nobili
artis opificio deludit, ut rationem à
sensu separatam, vel saltem deceptam
in hoc instrumento quivis obstupe-
scat; & quæ in Physicis contrariarum
sententiarum probabilia argumenta
quotidianam in scholis subministrant
disputandi materiam; hîc convincen-
te visus apparentiâ conclusivè dari actu
infinitum stabilire videtur.

Cista est sub forma Theatri, quæ
ex interiori parte undequaque planis
speculis circumvestita est; porro spe-
cula ex parte posteriori, non ad latus,
seu angulum rectum sibi invicem con-
juncta sunt, sed ad angulum acutum,
undè in cavum quatuor laterum se ar-
cuat; Planum verò horizontale qua-
drilaterum est, quod in centro super
axim mobilem convolvitur, & ita qua-
drifariam objicit figurarum, seu pla-
norum differentiam, sic specula pla-
na mutuata reflexione unum alteri ob-
jectorum planorum species reflectunt,
communicant, & multiplicant, sem-
perque easdem species recolligendo
opticè diminuunt, ut easdem nume-
rare impossibile sit, adeoque *infinitum
actu*

Ca. VII. actu spatiū repræsentet. Vides ergo mox viridiorum ad utramque partem se opticè protendentium series, ut oculus tuus tali labyrintho delusus in infinitum spaciū, & campos protractū se putet.

Mutato mox plano machina te intam uberem, & locupletem bibliothecam introducit, ut ejus apparatu, tot voluminū magnificam copiam vix credibilem fateri attonitus cogaris. Quæ dum tibi ab oculis subducitur, se sīst in medium magnificentissimorum palatiorum, & fabricarum Theatrum, quo evanescente ecce Triclinium omni adornatum fructūm, & florū genere vel ipsum gustum allestantibus ciborum, & tragēmatum obsoniis, abunde refertum intuearis.

Ad hujus imitationem varias scenicas projectiones, ornatissima conclavia infiniti columnarum productarum ordines, varia ambulacrorum diverticula; Horti omni florū ac plantarum genere instructissimi; Mensæ omni cupediarum genere refertissimæ; Thesauri inexhausti; Anfractus infiniti repræsentari possunt.

Cista An- *Prospectiva Catoptrica:* Occurrit in *recameram* signis cistula, prospectum amplissimi *Cardinalis exhibens.* palatii undequaque, apparatus magnificum tibi repræsentans, ubi ipsius palatii incolam Dominum, aulicorum copiā stipatum, ac famulantum grege copioso circumdatum vides. Hujus capsulæ fabrica hæc est.

Fiat Cistula in longum ad tres palmos protracta; latitudinis, & altitudinis palmaris, hæc in uno longiorum laterum medio, excisam habet fenestrā paulò ampliorem semipalmo, intromittendæ luci inservientem, quam vitro plāno, aut velo pellucido ita operias, ne introspectam lucem impedit; in hujus opposito latere circa extremitates duæ portulæ fiant, quæ interiorum cubiculorum debitæ symme-

triæ, & architecturæ proportione or-*Pars II.* natum, portasque conclave oculis exponant, & introspicientibus deser- viant. Ex utroque latere supra situm speculorum, quæ intrinsecus latent, duo parva sint foramina, etiam introspectui servientia. Interior pars cistæ ita coloribus ordinetur, ut cœlum aut pulchram laquearis speciem; fundus verò varias pavimenti tessulati figuræ exprimat. Huic Cistæ utrimque tria specula plana semipalmaris latitudinis, quæ in longitudine semipalmum vix excedant, firmiter inferta fundo, & utrimque ex opposito portularum latere normaliter erecta.

Phænomenon, seu Catoptrica Alexandri Machina VII. Pontif. Opt. Max. exhibitio. Cum Ectypon Alex. VII. Author ob studii, & virtutum amorem in speculo monstrans. ab eodem summo Pontifice summè adamatus fuerit, & liberalissimis beneficiis affectus, beneficiorum memor, ejusdem effigiem in nitidissima speculari glacie comparere voluit in laquearis fastigio, quæ tali solertia aptata fuit, ut secundum varium ambulantis situm mox accedere, mox retrocedere videatur, & certo demum stationis puncto constituto curioso indagatori, se plenè, & majestuosè venerabilem præbeat, tanto artis arcano, ut sagacissimos indagatores subterfugiat, & quantumvis objectas species ex omni latere inquirant, nusquam tamen detegant.

Cupido horarius. Theatrum est Catoptricum, sed parvum, tribus planis speculis instructum, quæ specula ad angulos rectos sibi connexa sunt: cuius medio Cupido pendulo supra stantis horologii alligatus continuo volitat; cuius species à speculis reflexæ jucundum ludentium puerorum agmen ostentat.

Theatrum Catoptricum Octogonale. Octogonum Ca- Hoc voracis temporis injuriâ interiit, & ob loci angustiam penitus neglectum, & in fragmenta disruptum est: constructum erat tali arte, ut circuli

Ca. VII. circumferentia in octo æquas partes divisa juxta speculorum imponendorum proportionata spacia, in quo tanquam in epitoma quadam & anacephalæosi comprehensum cernebatur, quicquid reflexo radio præstari potest, cum hac dispositione omnes dabiles angulos, sive rectos, sive acutos intra vel extra quadri inclinationem unico aëtu reflechterent, in hujus medio Elephanti effigies collocata integrum Elephantorum gregem, ex tota *Asia* & *Africa* collegisse videbatur.

Proteus Catoptricus. Hæc uti & prior neglecta interiit. Speculum erat prægrande, in quo se ipsum intuens cernebat; machina vero tali arte compacta, ut immediate mutato situ speculi, ex tympano rotatili diversorum angulorum, modo caput suum in asinum, modo in caprinum, suillum aliorumque animalium transmutatum admiraretur, artificio ab *Authore* in *Magia Catoptrica* descripto.

Experimenta speculorum sphæricorum etiam nonnulla sunt; primatum vero merito obtinet prægrande speculum istorum cavo-convexum ex metallo conflatum, cujusque diameter ad tres palmos se extendit; hujus speculi ope solares radii collecti, denique iterum ad aliquot palmos refracti objectum lignum accidunt, & exurit ex cava speculi parte; ex parte vero convexa omnia circumdata corpora colligit, & eleganti proportione diminuit. Hujus speculi opera variorum Mecœnatum effigies ad certam distantiam inversæ positæ, secundum omnes sui partes excipit, ac demum in medio aëre volitantes libere sustinet. Diffundit insuper exceptum solis radium horizontaliter collocatum ad cubiculi, aut aulæ cuiusvis fenestræ possum ac quodlibet superpositum corpus in tholo incomparabiliter augmentatum ad quemvis minimum & imperceptibilem motum in tholi aut

fornicis partibus vagabundum phæ- *Pars II.* nomenon repræsentat. Asservantur in hoc *Musæo* alia duo specula sphærica, sed minora palmaris scilicet diametri, unum aliud minoris, quibus eadem experimenta exhibentur.

Exhibitum hic *Specula Cylindracea* Cylindrica Spe-cula plica-tilia varie transfor-mantia in-traspicien- duo, unum cavum, alterum convexum; speculo convexo differentes figuræ ex colorum varietate confusa non ingrata combinatione in Cylindro formosæ, modo turpes; mox una mox altera effigies appareat; contrà verò elegantissima objecta ita diffor-mat, ut nesciam, quodnam rerum de-turpatarum chaos in Cylindro repræ-sentetur, curiosa studiosis materia, ut possint rationem circumferentiæ ad objecta circa centrum Cylindracea corpora refringentia examinare. Speculo cylindracco cavo quo Genius in centro firmus, cuius in medium aërem educitur species, quæ porrò non nisi ex certo stationis puncto appa-ret, à quo aut recedendo, aut ab eo ad speculum proprius accedendo, Genii species vel intra Cylindri latebras, aut in auræ incognitis viis evanescendo insensibiliter spectatoris oculum sub-terfugit.

Hac Cylindracei usu speculi quasi magica opera apparentem in aëreflammam indemnam manibus pertra-ctari mirantur advenæ. Discat hic sa-piens & curiosus peregrinus, vivorum hominum simulacra & species citra miraculi necessitatem, & magicam superstitionem ex uno Cubiculo in li-berum aërem mira arte educere, quin imo inter accensarum flamarum ro-gum, indemnam se conservare.

Conicum speculum unum vides con-Cylindri in plano fi-guras varie dissipatas, in speculo vexum, quo mirificè in plana tabula guras varie secundum artem deformatae figuræ in in speculo conici speculi superficie recollectæ Cylindra-ceo expri-munt. apparent, unde variarum figurarum pro tabulæ diversitate simulacra appa-rent; unde Regis phænomenon equo dela-

Iconismus XXXIII. Felio. &c.

Fig: 1

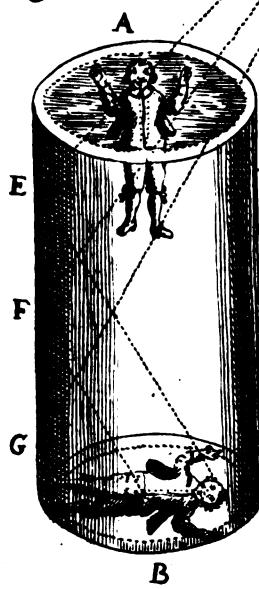

Fig: 2

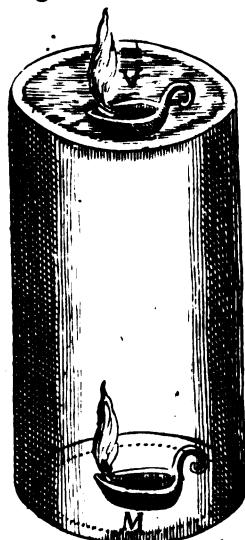

Fig: 3

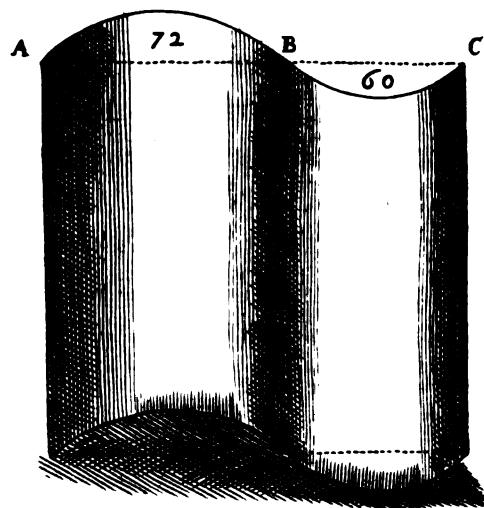
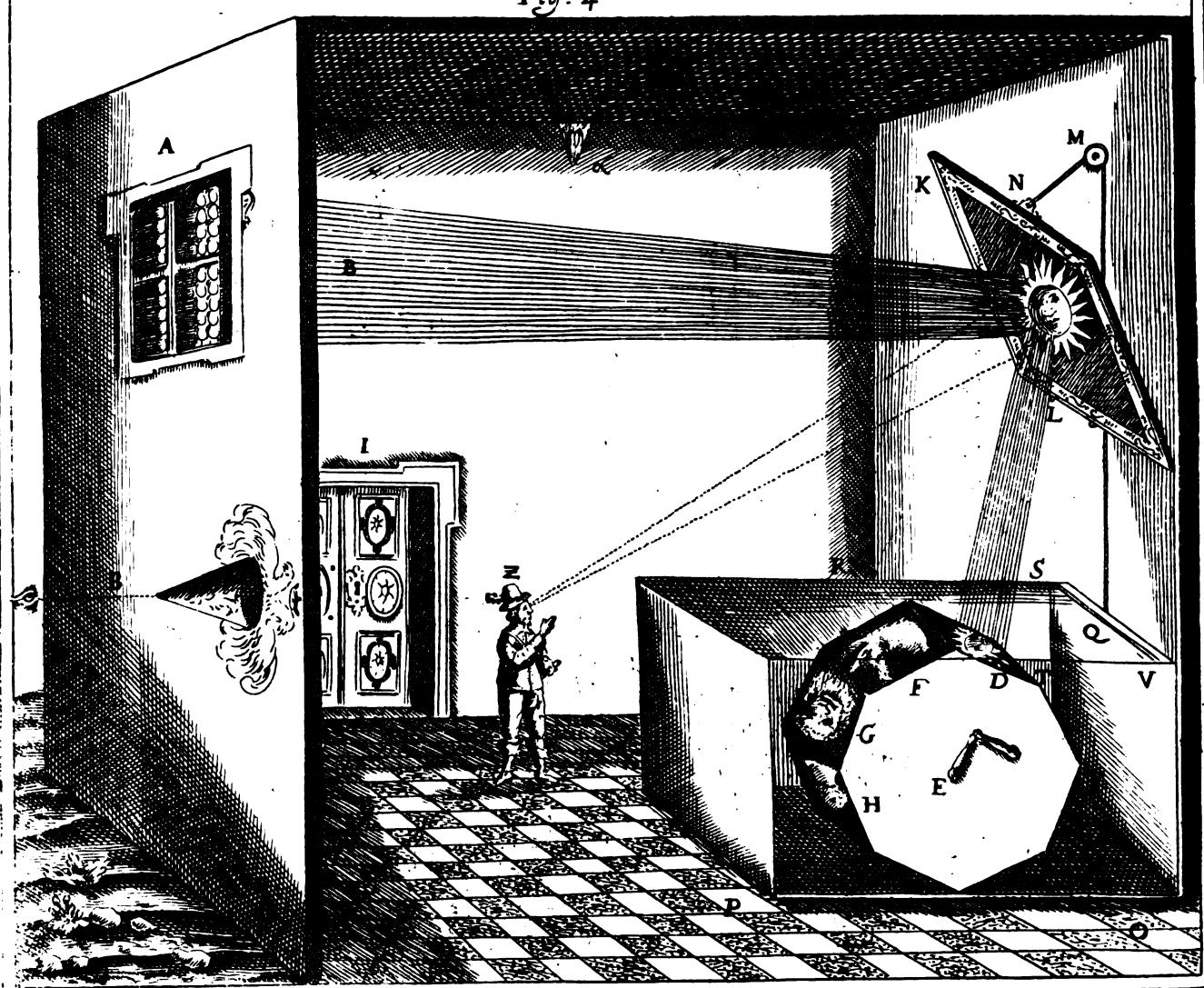

Fig: 4

BUNN and CO.

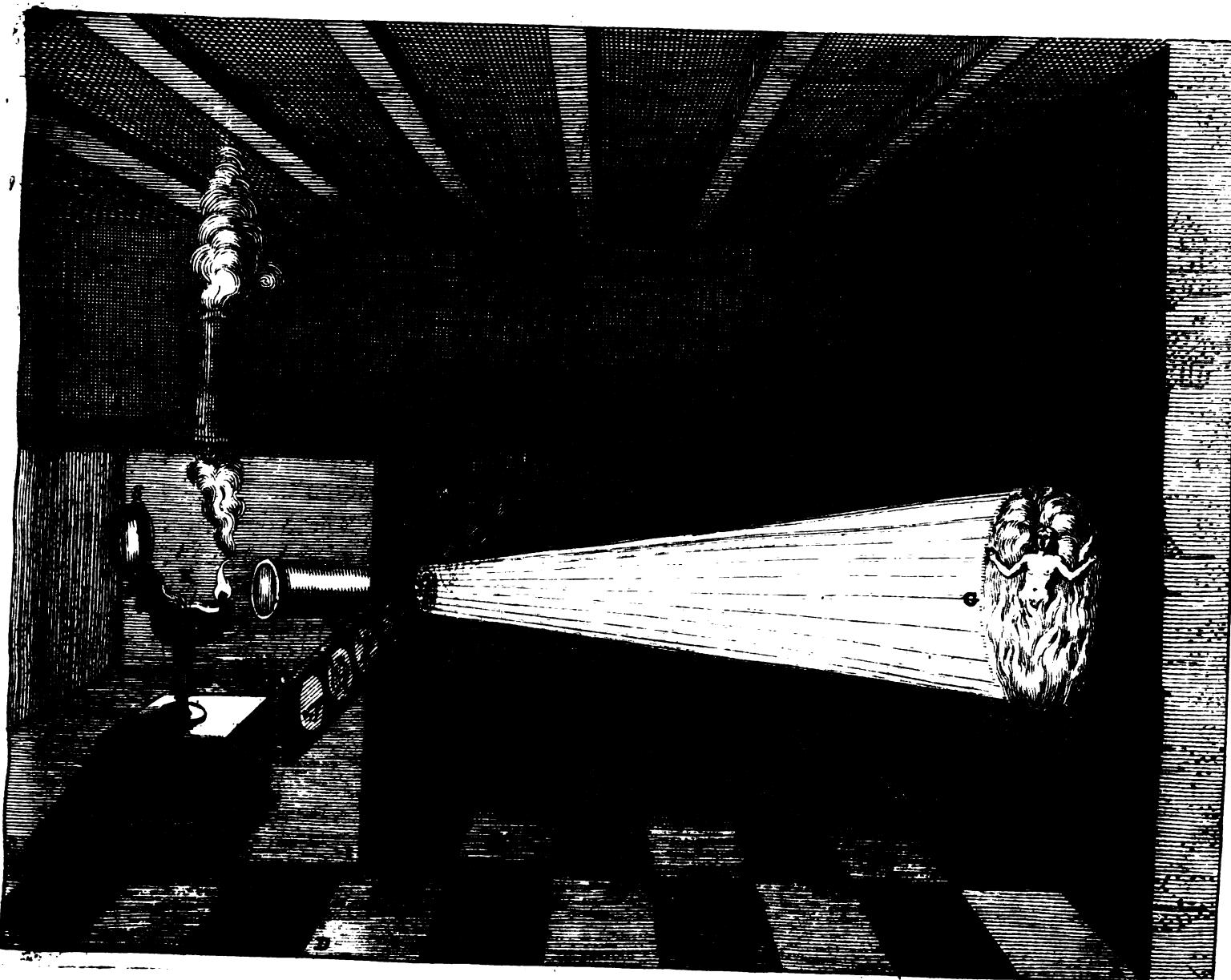
Ca. VII. delatum, aut Imperatoria Majestas in throno conspicua cernitur, aut certè aliarum simulacra rerum.

Specula literas iis inscripas in quemvis remotum locum reflectentia. Demonstrat hîc solertissimus *Author* Elliptico speculo quâm mirificè hæc figura conducat ad trajectionem ratiæ ignis pabula, unde inexpectatè horribiles flamas succendit.

Dioptrica. Ad *Dioptrica* tandem divertere oportet, inter quæ non parcè hîc ludere videbis artem, & quidem intra Crystallinæ Sphæræ septum. Miraberis *Christi* resurgentis effigiem sine omni subiecta materia comparere: Aviculam inter aqueam caveam garrulam luxuriari & circumsalire absque eo, quod

madentis aquæ irrigatione madefiat. *Pars II.*

Exsurgit in medio *Museo Ara Magnetica*, cuius tres vitreæ Sphæræ aquâ purissimâ repletæ insistunt, quæ & celestium circulorum systemata deferunt, ex quibus non exiguo splendore irradiatæ videntur effigies piissimi gregem *Dei* pascentis, & ad vota universæ Christianorum Reipublicæ, Sanctissimi, & Clementissimi Patris, & Pontificis Opt. Max. *Clementis IX.* ac ejusdem Pontificis Nepotis Eminentissimi Cardinalis *Jacobi Rospigliosi* inter laureum corymbum, quorum species ea arte spectantur, ut unde origo nascatur, ignoretur, ac vix perceptibile fiat despicientibus.

Lucerna Magica. Instrumentum est, quo, ope unius aut plurium lentium crystallinarum superficies, quibusunque tandem, diaphanis tamen coloribus,

Ca. VII. bus, figuris aut imaginibus imbuuntur; quæ tubo opticæ lentis prius probè instructo, lumine Lucernæ accessæ intra obscuri cubiculi candidum parietem aut expansum linteum ita ad vivum unà cum coloribus projiciuntur; ut omnes in admirationem rapiant. Verùm antequam ulterius progrediamur, hīc silentio minime supprimendum duxi, dum video complures jactabundos vagabundosque Thraßones orbem circumcursantes qui hujus sibi lucernæ inventionem famosius adscribere non verecundantur. Impostores sunt. *Kircheri* hoc inventum est, quod & multis in *Museo* suo variis modis jam ante 30 annos exhibuit, & tandem in *Arte magna Lucis & Umbræ* binis editionibus, potissimum in Ultima fol. 768. fusius descripsit, ei demonstravit, multa similia sibi adscribunt inventa varii Authores noviter editi quæ tamen successu temporis inventa sunt arcana *Kircheri* jam dudum edita.

Lucerna Solis splendorem exhibens. *Lucerna mirifica.* Instrumentum est, quo lucis radius adeò intenditur, ut non solum in tenebris, verùm etiam in clarissima diurna luce, adeò lumen intendat radios suos vibrando, ut præ splendoris exuberantia vix liceat inoffenso oculo, ejus lucem intueri; Artificium provenit ex segmento crystallini globi, cui retropositum lumen, & lucernarum more ex omni alia parte opacatum, tantum luminis fundit ut Solem orientem crederes, atque adeo ad ducentos pedes in tenebris, minuto quamvis charactere scripta, legenda præbeas.

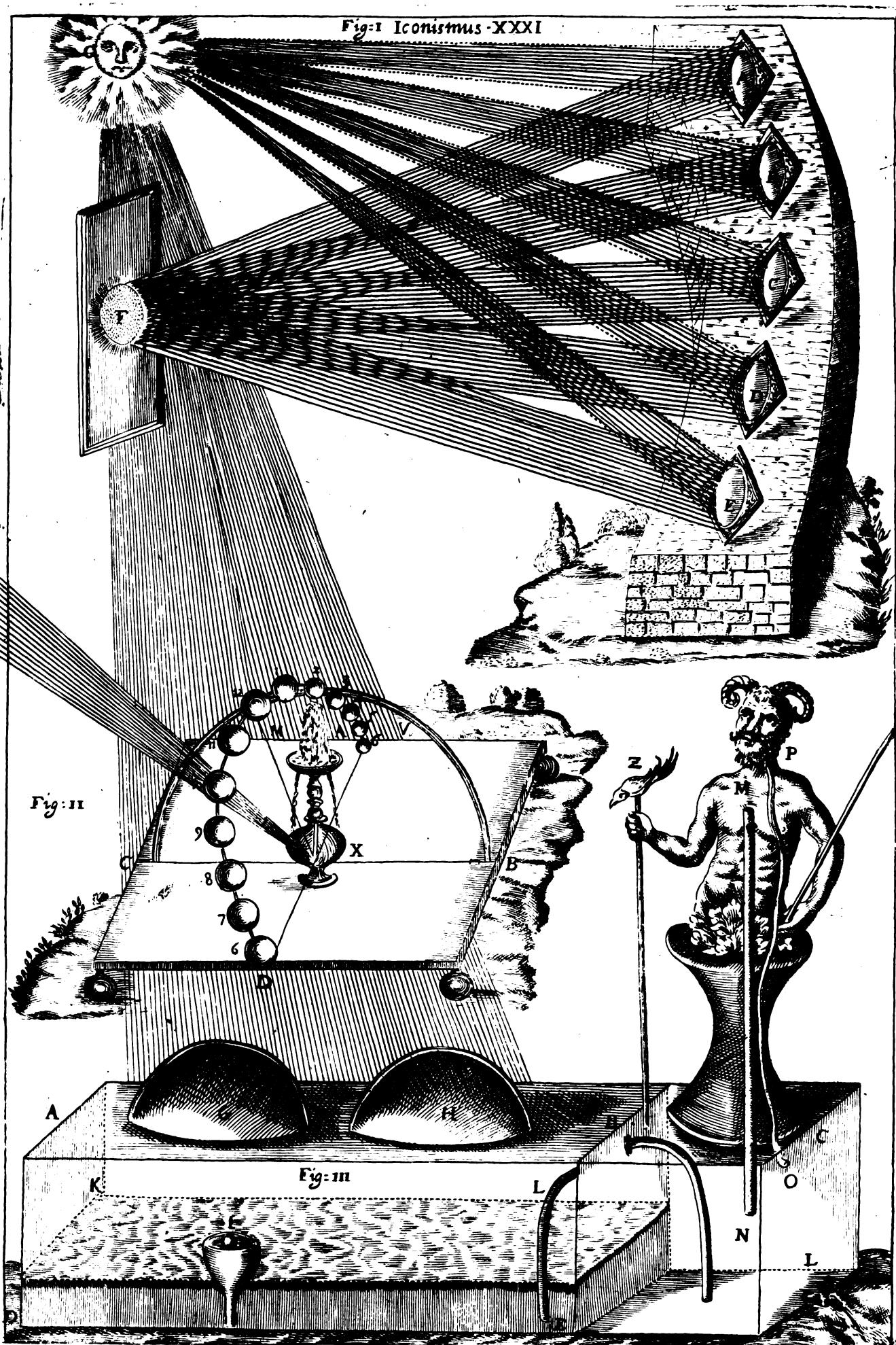
*Sphæru-
læ Cry-
stallinæ
construan-
tes.* *Crystallinæ Sphæræ* duæ; globi sunt trium digitorum in diametro ex rupea crystallo singulari arte in perfectam sphæram elaboratae; præstant duplēcēm effectum: primo transfusum solarem radium in punctum colligunt; ibidemque appositam ignis escam, & formitem è vestigio accendent: objecta

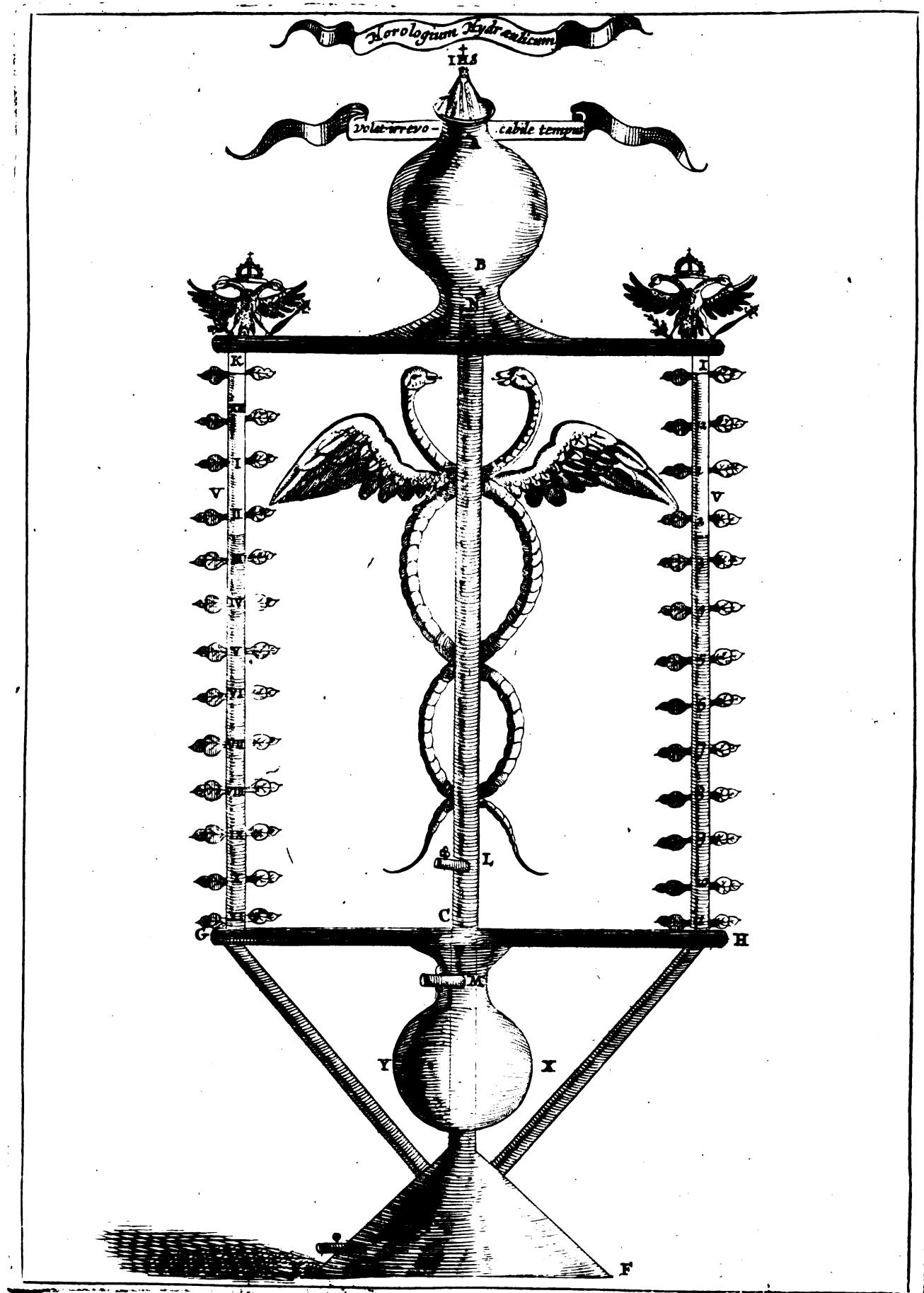
verò omnia scenicè catoptrica prove- *Pars II.* ctione exhibent; hos item effectus alias lentes præstare, experimento demonstratur; servit & ad caustica horologia concinnanda, quo hora monstrata acceditur ignis magno cum strepitu, & campanella pulsū horam monstrat.

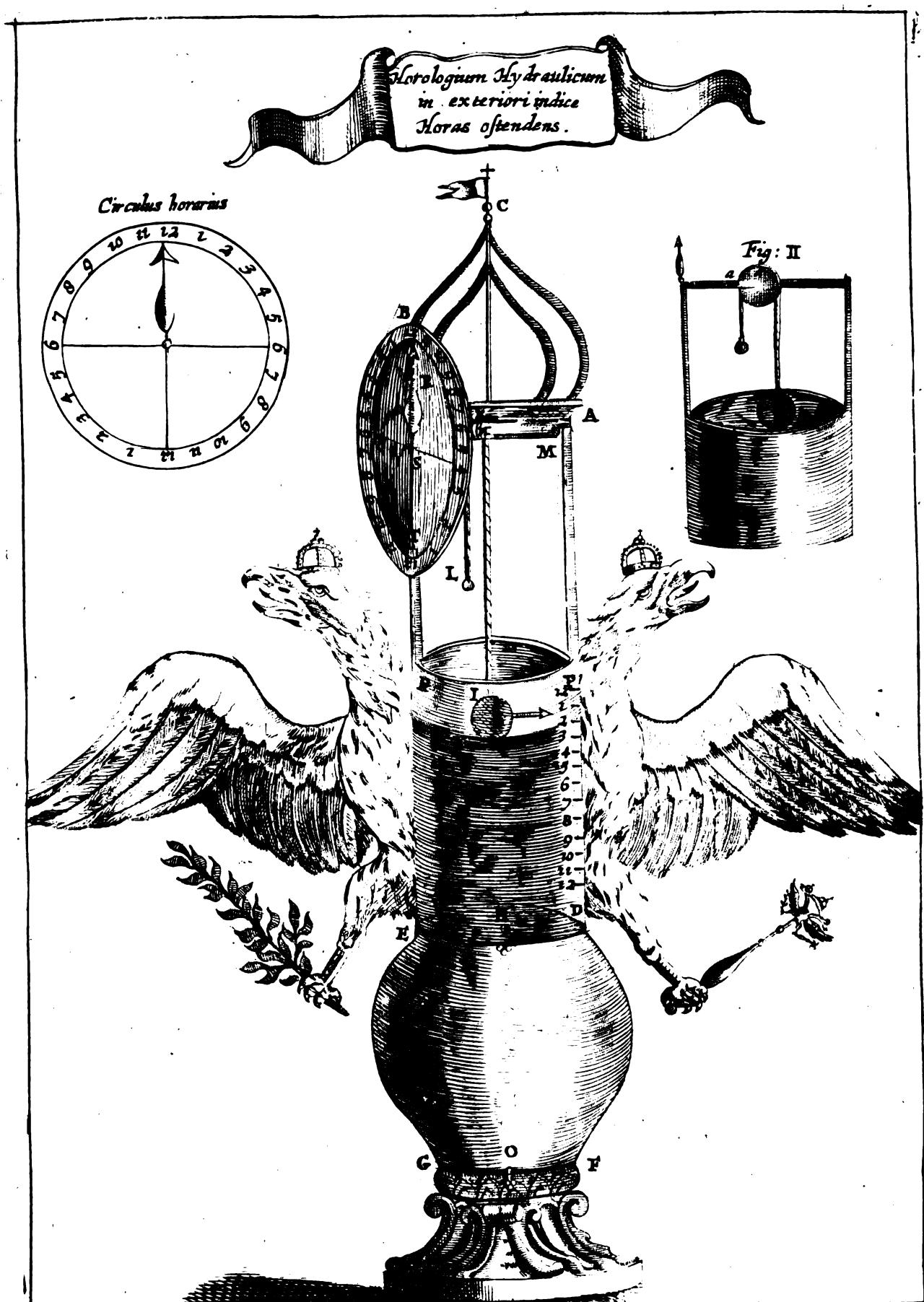
Conclavia gemmata, & peristromatibus adornatissima apparent. Videbis hic Prismata Crystallina plura adeo unita, ut in duobus lateribus se contingant; hæc si valvarum foraminis imponantur, atque reliqua luminis ostia occludantur, ecce inobscuro cubiculo solis radius vitra medi ante speculo lenticulari pertransiens, undique muros candidos diversicoloribus peripetasmati vestitos spectabis. Gemmarum verò apparatus habebis, si lentes diversicoloris vitri ad differentes angulos elaboratos in locum prismatum substituas, tunc & parietes intus & coloribus, & pretiosis lapidibus prorsus verisimilibus exornatos videbis.

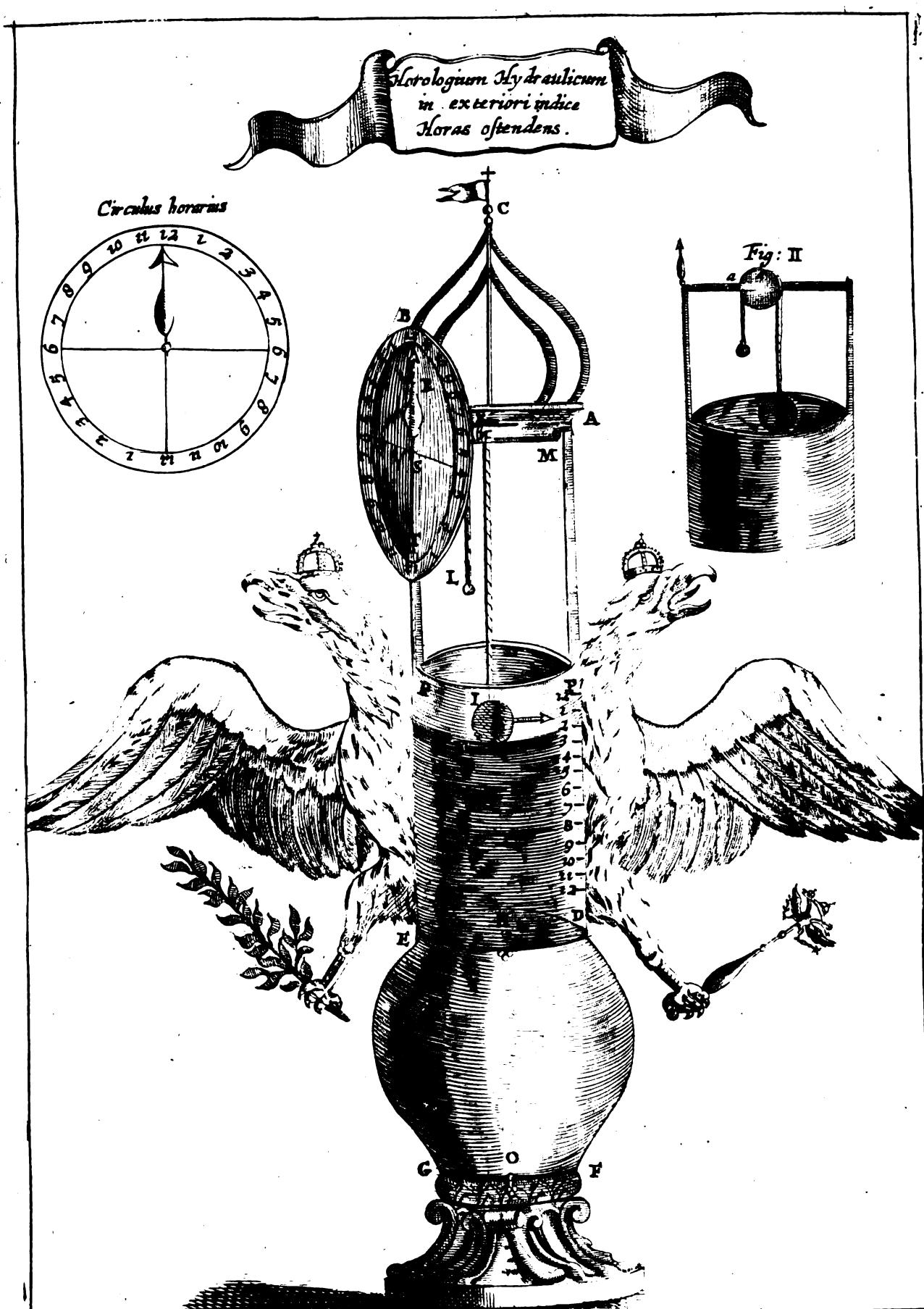
Dices hinc qua ratione in speculo plano quascunque inscriptas literas trans lentes in obscurum conclave amico legendas transmittere possis: qua ratione ambulantum in platea publica aut foro species in cubiculum quodlibet trahicere possis; qualiter currentes horologii numeros in alieno loco apparere facias, & infinita alia.

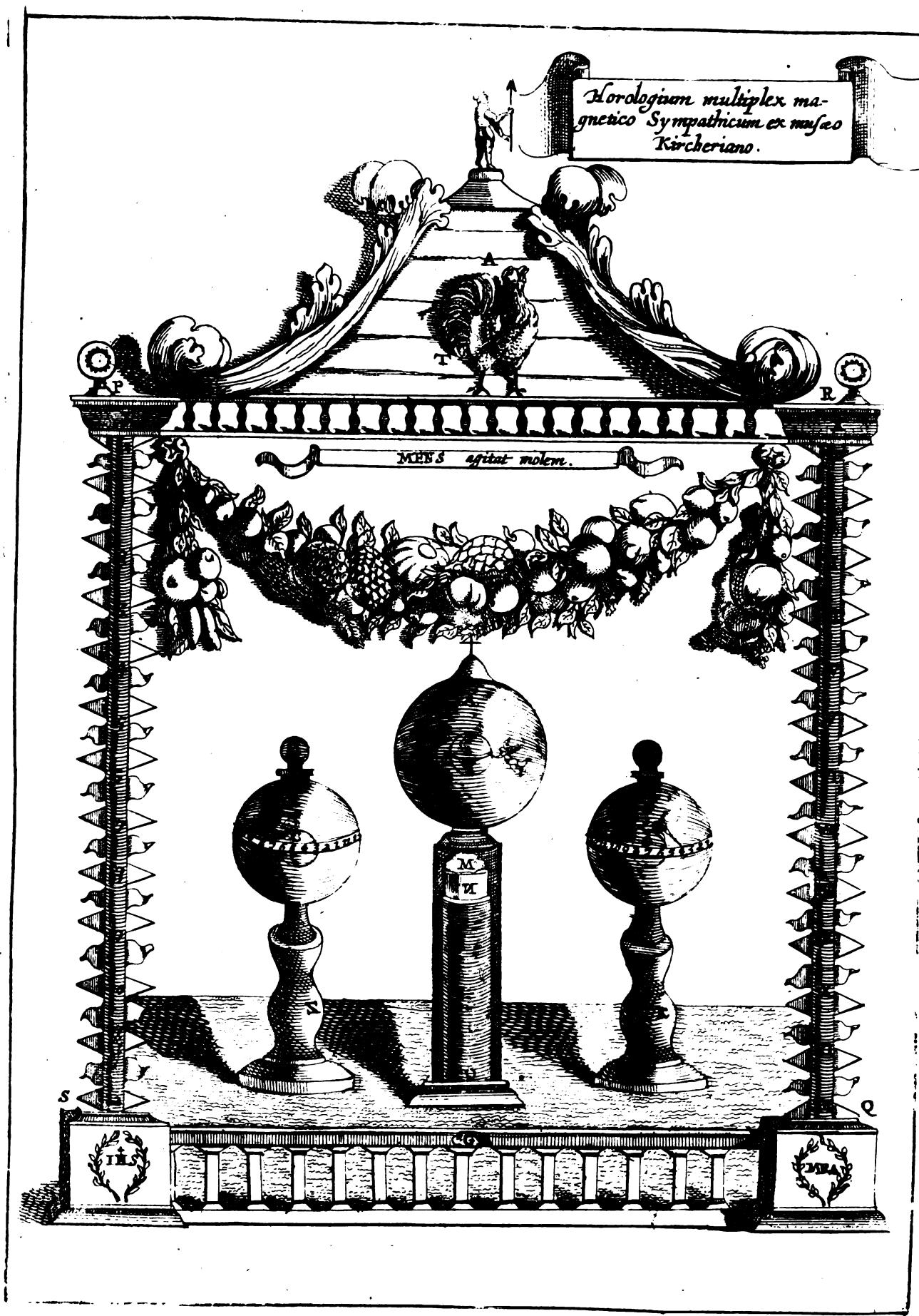
Ultimo loco hic Tubus opticus cum suo pede instructus perfectissimus conservatur. Microscopia, Telescopia, aliaque id generis necessariæ hīc, utpote in copiosissima officina conservantur, quibus omnis generis experimenta in gratiam curiosorum advenarum exhibentur; sicuti verò hujusmodi instrumenta fragili materiæ innituntur, ita iis ruptis fractisque, nova semper ac nova, *Authoris* ingenium suppeditare solet.

Mundi Subterranei fructus.

Ampla, vaga, Mundo inter reliqua divinæ providentiae beneficia magnæ Matri Naturæ enlargita, utilissima h̄ic occurrit materia. Omnium quippe, quæ in subterranei Mundi visceribus partuum species producuntur, videlicet omnis generis Metalla, Mineralia, Succi, Fluores quotquot hinc inde in diversis Mundi partibus eruuntur, hoc in *Museo* rara magno numero conspiciuntur. Accedunt rei lapidariæ diversæ species, quibus solers ars Naturæ simia, variarum formarum & colorum splendorem conciliat; unde in varium ornatum generis humani, & luxum Magnatum pretiosè assumuntur, & conservantur.

Quanta porro Mundi mineralis, seu subterranei sit varietas & utilitas, omni momento necessarius metallorum usus, & Mineralium multitudo & varietas luculenter docet, & Hermetica Schola indies miratur, quæ rigorosiori indagationi, & examini rerum naturalium, seu Compositorum Physicorum solutioni intenta, quotidiano experimento novas formas comperit, inducit, & séparatione in alias species mutat, & sedulo labore per diversas operationes omne mixtum corpus physicum in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium reducit, modo calcinatio ne solvendo, aut extractione separando, aut amalgamatione indurando, aut præcipitatione diversimodè præparando, stratificando, cimentando, commiscendo, fumigando, per vaporum, aut siccorum, aut humidorum electio nem; item per diversas ignitiones cinefaciendo, aut reverberando, aut demum per dissectionem, aut evaporationem segregando; hinc diversa salia, effentiæ, spiritus, tincturæ tum fixæ, tum volatiles. Hoc in capite, nomine

mineralium omnia fossilia comprehenduntur indifferenter, metalla, semimineralia, & lapidea. Quare ne diutius te detineam, contextum Catalogum variorum Mineralium, quæ h̄ic in suis loculis disposita videntur, breviter & succincte describo. Quæ omnia jussu Cæsaris ex mineris *Hungariæ* & *Boemiae* ad *Authorem* transmissa fuerunt. Est igitur

1. Massa Mineræ argentei coloris, Omnium
Minera-
lum spe-
cies. pellucida, ex qua sulphur conficitur.
2. Minera Cadmia vulgo Germanice R̄irs Robest/ex qua Arsenicum fit.
3. Minera stagni, ex profundissimis terræ visceribus eruta; ex quo *Author* in libro *Lucis & Umbræ*, specula argentea fieri docet.
4. Marcasita. Nota tamen, quodlibet metallum suam habere Marcasitam, uti fusè docetur in *Mundo Subterraneo*.
5. Cobaltum, ex quo fit Marcasita artificialis.
6. Plumbum purum.
7. Sulphur ex plumbo excoctum.
8. Minerale æris, argento & plumbō temperatum.
9. Minerale æris, argentei coloris.
10. Minerale æris, atri coloris.
11. Metallum argenteum.
12. Ex crescentia mineralis in formam Amethystorum, miro naturæ ludibrio effectum.
13. Æs factitium ex Alumine, & Cupreo liquore.
14. Minerale auro prægnans.
15. Aurum pallidum, prout in venis reperitur.
16. Minerale nigrum argento polens.
17. Argentum capillare in pilorum modum condensatum.
18. Æs ex Cinabrio temperatum.
- F 19. Mar-

- C.VIII. 19. Marcasita præparata ex Cadmia, seu Kobalto, & Arsenico.
20. Aurea Marcasita ex venis auri, cum fructo auri ramefcentis.
21. Vena aureæ Marcasitæ.
22. Granati Boëmici una cum vena, ex qua extrahuntur.
23. Metallum Cupri, variique pulveres, auri, argenti, cæterorumque metallorum, in fodinarum venis reperti.
24. Antimonium crudum.
25. Æs ex Antimonio.
26. Mineræ æris, coloris argentei.
27. Adamantes Boëmici, Topazii, Smaragdi. &c.
28. Selenites, sive Materia Talci.
29. Matrix Granatorum, durissimus lapis est.
30. Vena & flos ferri.
31. Lignum impetratum, 140 perticis sub montium tegmine repertum.
32. Candidissimus flos ferri cum ramulis corallo marino perquam simillimus.
33. Crystalla montana, & petræ crystalliferæ.

Hæc omnia partim ex Boëmia, partim ex Hungariae fodinis ad Authorem missa.

Succedunt diversæ lapidum species, quæ pleræque à Natura pœtrice varias referunt figuræ.

Habes itaque frustum Marmoris candido-rubeo colore nitens, aëris Solis in occasu rubicantis similitudinem exprimens, ex terra Braga in Hetruria erutum, ubi hujus fodina viget.

Ex aliis regionibus transmissæ variæ mineralium species.

Corsica transmisit frustulum viridis Marmoris, quod hortum cum arborum culturâ vagum, ad Naturæ æmulationem fingit.

Ex *Sicilia* Viridi-Glauco-marmorea tabella testatur quid *Cataneæ* Territorium intra viscera sua nutriat; unde

etiam tabellula Chalcedonii glauci *Pars II.* adlata fuit.

Ex *Corsica* effoditur Granati species, vagè albis & nigris maculis intermixta, cuius hîc frustum visitur admirabiles anfractus referens.

Lithantrax, carbo fossilis ex *Belgio* allatus hîc inter reliqua Naturæ opera ostentat, quid *Leodiense* *Territorium* pariat.

Agathæ albæ, & nigræ, & variis ductibus intermixtæ, campi *Senensium* in *Hetruria* suum hîc partum jactare gloriantur.

Ex Amethysto hîc duæ videntur pyramides, & nonnulla fragmenta, quorum origo cum ignoretur, illa antiquis fragmentis adnumerantur.

Ex *Insula Cypri* hic rubricans fragmentum videtur marmoris duritiem longè superans, & aliud viride mire vagum Smaragdum exprimens.

Ex *Persia* Agathæ Orientalis particulæ hic conservantur, uti & diversa fragmenta lapidis Lazuli, & Turcoïdis.

Ex *Sicilia* Glauco-cyanei coloris, ex *Boëmia* viridis, ex *Belgio* violacei coloris diaphana fragmenta hîc videntur.

Et demum Chalcedonii, qui ex montibus *Ruffoli*, Territorii *Volaterranei* in *Hetruria* eruuntur, nec non aliqua ex Porphyrite, & ex rubro Granato, quæ ex antiquis fragmentis habentur. Spectatur & atramentarium quinque marmoris speciebus elaboratum, *Volaterris* ad Authorem ab Illusterrimo Satrapa *Raphaële Massejo* transmissum.

Inter reliquas Lapidariæ artis rariates hîc alia digna visu curiosi admirantur, scilicet in Elliptica Agatha ad speculum levigata, in qua miro venarum fluxu Heroicæ Viraginis effigies cernitur, *Ganea* vocant, cui non incongruè sequentes possent subscribi versus Italici.

Spira

C. VIII. *Spira aggionta dell'arte
In dura pietra inciso
Dell'Amazone Sueca il Regio viso
Così nacque nel sasso, e moto e vita
Al sasso diede, & s'amollì nel seno
Per ricever l'immagine hor che è scolpita
Sua durezza ripiglia, onde ivi à pieno
Dirsi la vita anche di senso priva,
E' è raggion che viva
Ch'egia nacque Stupor della Natura
Prodigo anche in figura.*

Verùm hoc magno dolore Authoris ab hospite furto sublatum fuit.

*Figura
quasi Ca-
meau vo-
cant.* *Stupet hic curiosus advena videre plures alios lapides, in quibus naturæ occultus penicillus varia rerum simulacra expinxit; puta arbores, fructus, urbes, flumina, literas Alphabeti, numeros, animalia, & id generis infinita alia, de quibus in Secundo Tomo Mundi Subterranei.*

*Mira
spectacula
Succini si-
de Electri.
Museo* *Naturæ est miraculum, ita hoc in pulchram nobilitat supellectilem. De succini, quod & electrum dicitur, origine controvertitur. Sunt qui afferant bitumen esse arborum. Georgius Agricola cum pluribus ait, maris liquidum bitumen esse, quod ex occultis fontibus in ipsum influit. Volunt alii, & non improbabiliter, succinum bitumen quoddam esse, & terræ pinguedinem, quæ ex fissuris marinorum scopulorum erumpens, in mare defluit, ubi aquarum sibi insita vi, & Solis virtute, in gluten quoddam coalescit, & durescit, liquidum adhuc, demumque ventis agitato mari, in litorea ejicitur, ejectum paulatim una cum animalculis ei involutis, indurescit. Poëtae fingunt, succinum, seu electrum esse lachrymas sororis Phaethontis, quæ ob fletum, in populum arborem mutata, quotannis juxta Eridanum fratri suo illachrymaretur, lachrymis in succinum, seu electrum conversis. Pollet succinum quadam virtute attractiva, non secus ac Herculeus lapis.*

Porro succinum attractivam omnium Pars II. rerum quæ ipsi objiciuntur, vim habet, siquidem stipulas, plumas, lanam, ligna, folia plantarum, & levissima quæque corpora allecat; quin imò si quamcunque rem pendulè & libero in aëre, filo alligatam pendere sinas, omnia prius calore affrictione prævia anima tum electrum ad se trahere repe ries, ita etiam graviora ligna filo æquilibratè levigata, & suspensa admotum succinum attrahit. Est tamen hoc notabile, quod magis agat, si per perfractionem vehementem incaluerit, quod evidens signum est, succinum frigus adamare, quo per perfractionem, & vehementem motum expulso, immediate ambientis aëris, deperire frigus, & unà simul permista cum aëre corpuscula secum adducere & attracta sibi unire.

Succina reperiuntur diversi coloris pleraque fulvo auro simillima; Cry stallum dices glaucum, quæ vel intensiora magis, aut minus reperiuntur; alia albicare comperiuntur, quæ uti rariora, ita cariora. Nigri quoque coloris inveniuntur.

Reperiuntur plerumque in succineis massis, tanquam ergastulo condemnata, aut sepulchro condita, varia animalculorum corpuscula; puta muscarum, apum, formicarum, culicum, aliarumque rerum & animantium cadavera, quin imò corticum arborum fragmenta, longè nobilius quam Arthemisia in Mausoleo ossa mariti condita; quibus Martialis hoc alludit epitaphio.

*Et latet, & lucet Phaethonti condita gutta,
Ut videatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa labo rum,
Credibile est ipsam sic voluisse mori.*

Quo pacto autem ejusmodi animalcula se æternæ sepulturæ condant, ex

Ca. VII. eodem Martiale colligere, & intelligere potes, dum sic canit,

*Flebitus Heliadum ramis dum viperam
serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma-
feram;
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit juncta repente gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra sepul-
chro,
Vipera si tumulo nobiliore jacet.*

Memorant sœcula nostra; *Aſdrubalem Hannibalis germanum fratrem in monte Floris succineo in tumulo jacere.* Et in hoc *Musæo lacerta* quæ integra in succini massa occlusa videtur, cumque prioribus annis, manibus unius juvenis principis, curiositatis ergo contrectaretur, incautè in terram lapsa diffiliit, ac tam foetidum putredinis odorem emisit, ut omnes adstantes intolerabili nausēâ affecerit; hodie tamen adhuc circumcirca inaurato aurichalco septo conclusum visitur, licet ob aëris penetrationem lacerta satis corrupta sit; donum Serenissimi Principis *Augusti*, Dicis *Brunsvicensis* & *Luneburgensis*.

Jungam hoc loco, quæ de succino dicenda restabant. Convenerant nonnulli Medici in horto Botanico nobilissimi Equitis *Francisci Corvini* amici singulares ad variarum plantarum proprietates explorandas; aderat & inter cæteros *Author* noster. Et inter cæteras quidem quæstiones propositas mentione quoque facta est virtutis attractivæ *Eleætri*, sive *Succini* de quo Aristoteles L. Probl. sic dicit; *quod scilicet eleætrum seu succinum omnia præter ocy-
mum (quæ vulgo herba *Basilica* dicitur,) ad se attrahat;* respondet *Kircherus*, nihil facilius esse, quam id experimento compere. Ecce enim validum hic frustum (quod semper secum gestare solebat) succini; nec deerit nobis ocy-
mum, planta passim nota; quam, ubi attulissent, is primò variis stipulis, fe-

stucis, & inter cætera herbarum folia *Pars II.* ocy mi quoque se posuit, & succino attritione prævia calefacto id expositis rebus applicatum eas ad se sine ulla difficultate, & absque mora attraxit; ocy mi vero folia separatim posita, adeo avidè traxit, ut nemini de experimenti veritate, contra *Aristotalem*, amplius dubium esse possit; verùm ne solertiæ nostri *Authoris* temerè credidisse viderentur, singuli ad veritatem rei contestandam propriis manibus experimentum sumere voluerunt, quam ut comperrerunt, nimia *Aristoteli* in similibus rebus, quæ absque experientia, aliorum solummodo relatione percepérat, credulitas explosa fuit.

Accidit & simile quidpiam in *Musæo Kircheriano*. Princeps magni nominis & ubique notus ex Guisiana familia, cum præter multa experientia, vidisset quoque eleætrum ad se omnia trahendi facultatem obtinere, per jocum dixit *Kircherus*; si omnia trahit succinum, utique & chirothecas has meas, uti auro contextas, ita quoque ponderosiores, trahere posset: quod si fortitum fuerit successum desideratum, easdem ei dono ad perpetuam rei perfectæ memoriam se relieturum: Respondit *Kircherus*, id nulla difficultate fieri posse ipsa praxi se demonstratum. Dictum, factum: Itaque ex una parte in longioris ligni trabe ad instar stateræ pendulæ chirothecas appendit, ex altera verò trabis parte pondus ad æquilibrium exactissimè apposuit: Quo peracto; prævia perfrictione succinum chirothecis ex trabe pendulis applicuit; quæ statim vim succini sentientes, quocunque vellet, ante & retro tractæ motum trahentis fecutæ sunt. Quo viso miratus Princeps, quemadmodum promiserat, chirothecas manibus *Kircheri* impositas, munieris loco relinquere cogitabat. Verum is, uti eas apud se, tanquam rem pretiosissimam, vi instituti, tenere prohiberetur,

ita

C. VIII. ita quoque ipsi gratiis peractis, restituit; sufficere sibi, promissi experimenti veritatem suæ celsitudini demonstrasse.

Corallus. *Mediterraneum mare* sui sinus sobolem porrigit, ut nobilis hujus *Musei* supellecilem augeat; unde hic plura Corallia marina, cum rupe corallifera, anno 1653. à rari ingenii & rerum scientia fœlici, D. Joanne Jacobo Scaphilo Trepiani Secretario, dono transmissa; unde videre possumus, quanta cum providentia Natura fundum marinum corallinis arboreis vestiat, & varia conchylia, ostraceas exuvias, saxa in monticulos congerat, unde ru-

bra arbor excrescens duritie suâ, & rubore, humano generi pulchrum luxum præbet. Horum monticulorum aliqui intra rara *Musei* videntur: fragmenta porrò plurima reperies ex ipsis conchyliis enata; est enim proprium hujus plantæ, liquorem spermaticum ex se demittere, cujus guttæ in quodcumque obvium corpus ceciderint, ibidem novæ corallinæ plantæ sobolem nasci faciant. Didicit hoc Naturæ arcum *Author* ex Arabicis Maris rubri urinatoribus, qui ibidem ad multos annos corallo ex imo maris extrahendo, operam suam impenderant.

C A P U T I X.

Hermetica Experimenta.

Cap. IX. Phoenix rediviva. **P** *Hænix rediviva*; Chymicæ artis magisterium; est in hermeticè oœcluso vitreo vase, aqua ab omni seminali permixtione depurata, contenta ex cineribus plantæ, quæ Adiantum dicitur, cuius cineres in Sallem chymico magisterio reducti, ea virtute & proprietate pollent, ut eandem plantam reproducant perpetuæ generationis & corruptionis vicissitudine perennem. Hæc est herba verè perpetuo renidens, vivendo moritur, & moriendo vivit, cui bene alludunt hi versus:

*Quæ thuris lachrymis, & succo vivit a
mæni*

*Fert cunas Phœnix busta paterna suæ.
Vnica semper avis, pater & sibi filius ipsa
Morte sibi vitam det sibi sola novam.*

*Nam quoties super orbe decem jam sæcula
vixit*

*Supremi moriens nascitur igne rogi.
Sic flos hic vitam sibi reddit morte perem-
ptus,*

*In vitreis rursum germinat udus a-
quis.*

Res multis tentata, pauci tamen hoc *Musei* summum Naturæ arcum asssecuti sunt; exhibet & hisce alia conjuncta in peculiaribus phialis Naturæ miracula, queis integrum abietum sylvam, tanquam peritissimi artificis penicillo adumbratam, aut scalpro excisam in vitro parvi laboris impendio distincte spectabilem reddit *Author*, & adeo quidem ut colore viridi subflavescente, pinneis racemis, foliis comatis & cyparisatis, imo radicibus ex terra erumpentibus, & intervallo truncorum in terræ superficie mille arbustulis in diverso gramine interjectis, ipsæ abiectum formæ sub aspectum oculi veniant, nec evanescant, sed perpetuò eadem maneant, nisi forte fracto vase, uti & Phœnici Kircherianæ contigit, qui postquam Regiæ Suecorum Heroïnæ ad primum in Romanam urbem, & *Musei* visitationem, ingressum oculos & sensum rapuerat, quasi aliorum asper natura aspectum, inopinato frigoris gelu, vase diffracto Phœnix vegetabilis evanuit, neque postea oculari multorum testimonio

Cap. IX. contentus Author , reparare recusavit.

Mercurius Philosophorum. Annulus Mercurii fixi, alio nomine Argentum vivum , aut Lithargyrum , *Mercurius* dicitur *Philosophorum* , qui Hermeticam Scholam sequantur, unicum , quod venerantur Idolum , dum eum tanquam fugitivum servum stringere & fixari inutili labore conantur, demum oleum & operam perdentes , in tenues evanescentem auram nuspianam reperire sciunt. In *Musæo* porro hoc , pendet annulus fixi Mercurii , Vulcani ferula cedens ad omnem artificis nutum & normam se flecti ac duci sinit , non solum præstantia artis , verùm etiam medicā , qua pollet , virtute , pretiosus , utpote , qui præsentaneum remedium , sive antidotum contra venena adhibetur , ea que detegat.

Proteus metallorum. Pendet vesica vitrea cava è fontibus vitriolatis *Hungariae* transmissa , quæ adeo corrosiva qualitate pollet , ut exiguo temporis spacio ferri terrea excrementa corraddendo ferrum in rubrum cuprum tinxat , de quo *supra* quoque dictum fuit.

Liquores qui Elementorum ordinem inconfuse exprimum in phiala. *Aqua sapientiae.* Fecit *Author* crystallinum globum hermetice sigillatum , in quo liquores juxta elementorum ordinem quadruplici colorum varietate distinguuntur , permixtione vero confusi , tam pertinacis naturæ sunt , ut immediatè quilibet se in suam sphæram recipiat , verum quatuor elementorum Symbolum.

Arbor metallorum. Ludit mirificè Ars in rerum Natura , conterit , & ad minima reducit quævis metalla , quæ mira fermentatione foeta , ac vitro vase inclusa paulatim fermentationis incrementum percipiunt , atque in gratam arborem se hinc inde in vitro vase dilatantem , & excrescentem degenerat. Talem arborem argenteam hic maxima cum admiratione vident & contemplantur.

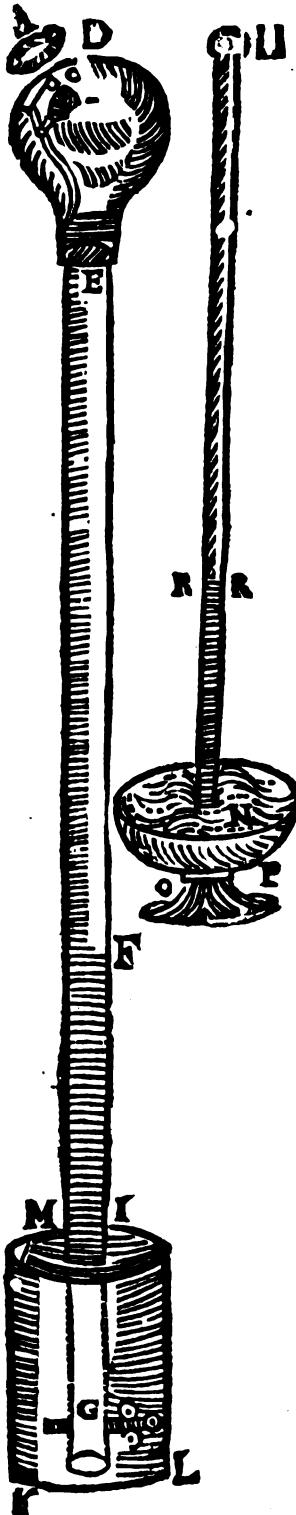
Chamæleon aqueus. Ludit jucunda *Pars II.* differentium aquarum præcipitatione *Chamæleon a-* *Author Musæi* ; dum in differentes co- queus. lores , liquores transmutat , eosdem alia mox alterius aquæ præcipitatione semper ad pristinum statum reducit , modo tali , ut duobus claris liquoribus mixtis , aureus evadat aquæ color , cui , si alias guttulas alterius indas , in atra mentum nigrescat ; cui , si alterius speciei indas aquam , iterum se ad pristinam claritatem reducit. Aliis verò aquis claris primò permixtis in candidum lac se mutant , quarum tertia impositâ ambæ nigrescunt. Videtur igitur verè chamæleontum more quaque impressiones assumere , ac iterum dimittere , solaque simplici commixtione varios exhibere ludentis artis in rerum natura jocos ; de quibus vide *Mundum Subterraneum*.

Fulmen & Tonitru Mechanicum. Ut *Fulmen* in Causarum & effectuum natura- *& Tonitru* Mechanicū. lium indagine ex professo & conti- cum. nuò defudat *Kircherus* , ita etiam conatur , mechanica imitatione & demonstratione naturæ effectus asse- qui. Quare , quæ in Meteoris , oculis nostris scintillantia fulgura ex vaporibus calidis & humidis generantur , aut auribus nostris per horribiles fragores objiciuntur , qualem igne fœta bombarda strepitum natura præstat , talem efficit exiguo instrumen- to quod Magnatibus advenis exhibere solet.

Pila est vitrea ad instar pisī quoad magnitudinem , quæ ad medietatem certo liquore repleta , carbonibusque accensis imposita , osculo hermetice clauso , fracturâ talem strepitum & frangorem edit , ut præsentes vehementia sonitus , formidine percussos quasi stupidos & attonitos reddere videatur , atque adeo fulgur , aut tonitru vel explosæ bombardæ sonitum cum ingenti fragore exprimat.

Coro-

Cap. IX.

Coronidis loco, hoc in capite digressionem facio ad experimentum Hydrargyrostaticum, quo plures Philosophi in physicis vacuum admitti posse sibi confidentius imaginantur, posito sequenti experimento. Esto vas vitreum seu tubus oblongus qui in supremitate globum habeat, ex quo foramen canalis paulatim & sensim diminuendo excurrat. Repleto Mercurio globulo, alteri vasi inverso ora indatur, in quo etiam argentum vivum insit, & sensim amo- to dito orificio tubi in inversione claudente videbis erga- stuli vitrei impa-

tientem Mercurium tumultuari, sub-*Pars II.* fidere, rursum attolli, donec vibrationibus continuatis lassus ad quietem se componat, ita tamen, ut magnam tubi partem in A inanem relinquit, quod inane vacuum esse contendunt. Verum natura accuratius considerata, fateor ad explendum inane à Mercurio derelictum, peregrinum aërem non posse succedere, cui si ingrediendi copia foret, id fieret per vitri poros; certè at nunc ratio non esset, cur Mercurius violenter suspensus non in subiectum vas rueret; fateor insuper, neque per orificium fistulæ subingredi aërem posse, quem profunde in tubi fundo mersum, orificium, aër ne subintret, Mercurius occludit, ob anteriorem causam violentæ in tubo Mercurii suspensionis; Anne ergo in illo inani vacuum concedam? Absit. Cum enim tenuissima quædam corpuscula aërea omni mixto insint, & Natura vacuum angue pejus oderit; Mercurius tam diu continua agitatione vibrabitur, donec ei insita corpuscula separata metuentis naturæ vi, ei in superiore partem tubi recipiant, sicque Mercurium in medio aëre suspensum tenent.

PARS

P A R S T E R T I A.

C A P U T P R I M U M.

N u m i s m a t a .

*Varia
Numi-
smatum
genera quā
Sacra, quā
Profana.*

Numismata quæ in eo asservantur sunt nonnulla Samariticis notis expressa, quæ à Regibus Israël, quo tempore Samaritanus character familiaris fuit, cusi sunt. Alii quoque tempore Josue, quidam Samuelis, unus Salomonis tempore excusus videtur. Sicli itaque Hebreorum hīc aliquot asservantur, quorum primus in una facie urnam refert, sive

formam vasis, quod Deus ad perpetuum Mannæ præstiti in deserto beneficii monumentum in arca asservari jufferat. Ut Exod. c. 16. *Et dixit Dominus ad Aaron: accipe vas unum & mitte ibi Manna, quantum Gomer capere potest.* Litera F in medio vasis significat siculum integrum; altera facies refert Aaronis Virgam, quam Deus in testimonium sacerdotalis illius vocationis in conspectu totius Israël flore re voluit, de quo signatur fragmentum quoddam historiæ Samaritanæ. In ambabus faciebus hæ leguntur inscriptions שְׁקֵל אֶשְׁרָאֵל Schekel Israël, id est, Siclus Israël, & קְרַשָּׁה יְרוֹשָׁלָם Kodescha Jerusalem hoc est Sancta Jerusalem.

Secundus Siclus Hebreorum cum priore convenit excepta litera F. quæ

est super catinum, cuius loco sunt hæ

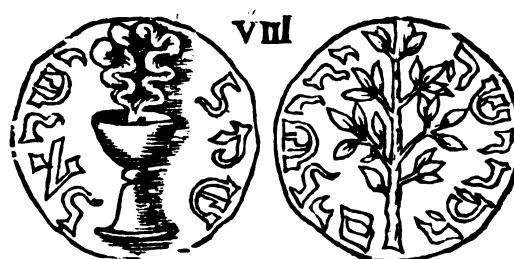
duæ litteræ שׂ וׁ quæ significant Schekel David, id est Siclus David Regis.

Tertiò Semisclus videtur, cujus una facies radium plantæ balsami re-

fert, in quo hæc in scriptio legitur, *Mul Enghet*, id est Circumcisionis tempore, facies altera palmam exhibit, cum hac Epigraphe Menghabo, hoc est à pinguedine, omnium vetustissimus tempore Josue cusus quando Deus præcepit filios Israël circumcidi, palma autem & planta balsami non incongrue Terram promissionis exprimunt.

Quartò Numisma argenteum Assyrii characteribus insigne in una fron-

te acerra odoramentorum, quâ sacerdotes Deo adolebant, in altera vero ramum viridis amygdali eleganter exprimit. Sunt nonnulla alia Numismata quorum Author Oedipi Ægyptiaci tomo II. significationem, & statemque eorum diserte explicat.

Numerantur inter antiquorum aut à Romanis Imperatoribus, aut ex Senatus consulto cusa Numismata symbolis, emblematis, epigraphis, impressis atque triumphis illustria, quæ omnia inter Rotæ versatilis pluteos a servantur raro artificio constructæ, & con-

Pluteos
Versatilis
VI tabulis
constans
in quibus
Numi-
smata con-
servantur
XII cesa-
rum.

Cap. I. continet XII Imperatorum Numismata. Altera pars Numismatum modernorum conservatur in receptaculo, cuius porta non vulgari artificio sive dextrorsum sive sinistrorsum utrumque aperitur. Intra hujus receptaculi latibula jacent diversorum Pontificum, Imperatorum, Regum, Cardinalium, Principum, aliarumque Personarum illustrium Numismata: & Romaniorum Pontificum quidem, *Julii II.* figuris Vaticana descripta restauratio. *Pii IV.* extructi portus centum cellis, ad urbis munitionem, monumentum. *Sixti V.* Navicula Petri.

Gregorii XIII. varia, quarum prima ejusdem effigiem ex una parte gestat, cum hac inscriptione: *Collegium omnium Nationum Societatis JESU extruxit*: alterum latus hoc habet: *Sacerdos magnus in vita sua suffulxit domum, & corroboravit templum, in diebus ipsius emanaverunt putei aquarum*. Alia ejusdem cum sua effigie laterum cum hac inscriptione: *Seminans de benedictionibus, de benedictionibus & metet: in a ltera facie hæc legitur inscriptio. Greg. XIII P. M. Collegium Soc. JESU omnium nationum seminarium pro sua in Christianam Religionem, & ordinem illum pietate à fundamentis extruxit & dotavit, anno salutis c I o I o LXXXII. Pontificatus sui X.* Aliud ejusdem ex uno laterum effigiem cum inscriptione: *Collegium Soc. J E S U omnium nationum gratia fundatum de religione & literis optimè meritum, alterum latus Moysen & duces populi Israel armatos effigiat. In alio ejusdem Pontificis effigiem gestante legitur: Societas JESU generale Collegium extruxit & dotavit: altera facie fidei & bonarum artium schemata figurante legis, Bonas artes alit & veræ Religioni subjicit Gregorius.*

A Clemente Octavo Annus Jubilæi.

A Paulo Quinto duo, quorum unum erectionem columnæ ante Liberianam Basilicam, alterum facelli in ea-

dem Liberiana Eccl. Pontificalia Maje- *Pars III.*
state extructæ memoriam symbolizat.

A *Gregorio XV.* Numisma ob apotheosin seu canonizationem quinque Sanctorum venerabile.

Urbani VIII. merita & avitam gloriam ob centesimum à Soc. J E S U erectione religiose celebratam cum hac inscriptione: *Munificentia Antonii Barberini, S. R. E. Cardin. Camer. Societatis JESU anno centesimo piè celebrato. Cl. I o c XXXIX. V. Calend. Oct.*

Innocentii X. memoria in Numismate propter restorationem Romani Capitolii viget hocce in *Museo*.

Alexandri VII. restorationem templorum Ariciæ, Pacis atque Panthei, in Aricia, Athenei Romani absolutam fabricam præter Amphitheatri ante Vaticanum erectionem; & Cathedræ S. Petri translatione in eodem Vaticano Hoplodochium centum cellis à fundamentis erectum, atque ejusdem Civitatis munimenta ampliata continent.

Austriacæ Imperialis familiae hic visitur clara tessera in Numismate in quo non minus Sanctos quam Augustissimos Cæsares *Ferdinand. I. II. & III.* coram Sanctissimo nomine JESU genuflexos conspicis cum hac epigraphe clara, *In nomine JESU omne genu flectatur præsentium & posterorum Austriacorum. Augustum Augustissimæ Austriacorum monimentum, rarum Cæsareæ beneficentiae in Societatis JESU familiam argumentum excusum anno 1624. quo victis & triumphatis feliciter hostibus D. D. Ignatio & Francisco Xavero Viena extructæ fuerunt Ecclesiæ.*

Galliarum Regis *Ludovici XIII.* & hinc extat memoria tessera in Numismate, in quo ex una facie S. Ludovici effigies cum hoc effato, *Pro Scepbris aras dat tellus: Deus Astra.* ex altera vero visitur frontispicium Ecclesiæ Societ. JESU *Parisii* fuscitatæ cum inscriptione: *Ludovicus XIII. D. G. Galliarum,*

G

Franco-

Cap. I. Francorum & Navarræ Rex fundavit anno 1627.

Leopoldi serenissimi Austriae Archiducis pietate & mansuetudine clari, nec non sinceræ Religionis cultoris h̄ic extat tessera, dum in Numismate aureo quo ejus effigies & nomen radiat, ex alia verò facierum crucis signum quod lauri ramus frænum pendulum, quæ & mysticum seu hieroglyphicum Crucis symbolum notant, pedem autem Crucis ferūs leo & mitis agnus stipant cum hac inscriptione : Timore Domini.

Succedunt tres Eminentissimi Cardinalis Ludovici Ludovisi, in quarum vera S. Ignatii effigies venerabilis est, cum hac inscriptione : ut sapiens Architectus fundamentum posuit quod est Jesus Christus : altera facies : Ludovicus Cardinalis Ludovisi S. R. E. Vicecancellarius Ignatio cui Greg. XV. P.O.M. Patronus Sanctorum cultum decrevit, colendo templo extruxit, anno M DC XXVI.

Alia Ecclesiæ frontispicium effigiat, cum hac circumscriptione. Ludovicus Cardin. Ludovisi fundavit :

altera facies effigiem ejus ad vivum Pars III. mentitur cum hac epigrapha : *fragilem arenam jacimus ut domum fundemus eternam.*

Extat & memoria Eminentissimi Cardinalis Alexandri Farnesii Ecclesiæ & Domus professæ Romæ Munificissimi fundatoris.

Guilielmi Bavariae Ducis & Renatae uxoris effigies cum hac Epigrapha : Bene fac domine bonis & rectis corde : Psal. CXXIV. altera facies sic conscripta, Guilielmus V. D. G. Comes Palatinus Rheni, utriusque Bavariæ dux, & Renata Lothar. ejus conjux hoc Societ. JESU templ. atque colleg. pro sua pietate in Catholicam Religionem & Ord. illum piè à fundamentis extruxit & dotavit anno sal. hum. M. D. LXXXV. Monachii.

Præterea plurima amuleta & Cabalistica sigilla, magica & superstitiosa Numismata, quorum dilucidatio & ridicula vanitas partim in Oedipo, maximè verò in Arithmologia descripta, explicata & refutata legitur. Videtur & hic confusus variorum antiquorum accervus Numismatum.

C A P U T II.

De Musicis Instrumentis.

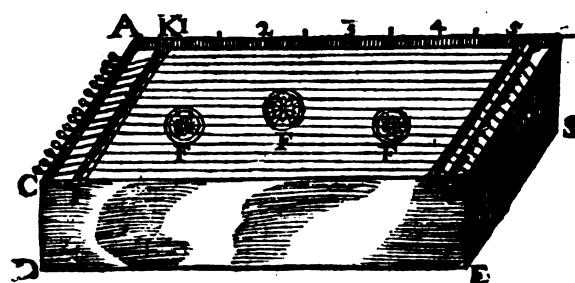
Cap. II. A Ntequam de Musicis instrumentis agam: omittere nequeo quod condigno calamo sat celebrare non possum. Musicæ illud magnum Musurgiæ opus, quod alterius partus ingenii esse non poterat, quam viri qui humanarum scientiarum perfectionem & pansophiam adeptus adhuc, inaudita hucusque musicæ arcaña detexit. Quis nisi ille Musicam è numeris Algebraicis evolutam: mirificis quibusdam regulis ita constrinxit, ut quisquis etiam prorsus Musicæ imperitus dato verborum textu quaslibet Melothesias tali artificio componere queat; ut errare non possit. Loquor

de cistula Musurgica, quam sapientissimus inventor toto libro VIII Artis Magnæ Musurgiæ sive consoni & dissoni à fundamentis docet, describit, & dilucidat, methodo adeo facili, ut inumeros habeat artis hujus discipulos in hunc usque diem. Hanc non solum complures Principes sed & Alex. VII. Pont. & Ferdinand. III. Cæsar in praxim deduxit, eo successu ut quas composuerat melothesias publico applausu, ille Romæ, hic Viennæ experimenti causa decantandas jusserit.

Plura præterea instrumentorum genera in hoc Musæo asservantur; maximè verò talia, quæ per neglectum jam fere

Cap. II. fere oblita erant, ut sunt, Plectra, Musetæ, Psalteria, Litui, Cornamusæ, quæ tamen hodie partim voraci temporis injuria perierunt; partim ob loci angustiam aliò translata, distracta, & neglecta sunt. Supersunt duo solum, organum scilicet, quod Cylindro automato ex regulis Musurgiæ animatum se ipso advenis alludit eosque festivo excipit plausu, refertum diver-

farum volucrum, utpote, cuculi, lu- *Pars III.*
sciniarum, anatum cantu, nec non cymbalorum strepitu & sonoro clangore stridulum, denique postquam omnis concentus conticuit, è medio organi vertice per aërem dyscolus globulus aliquantis per volitat; qui paulatim subsidens se intra organi sui receptaculum recipit, jucundum visu spectaculum.

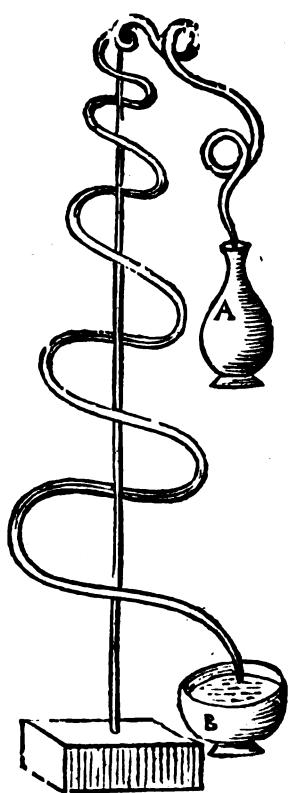

Supereft instrumentum Æolium quod sine ullo humano contactu, solo fortioris venti impulsu chordas radentis, adeo vagum soni genus efficit, ut nescio quibus modis sola naturæ industria auditores ita mirificè abripiat, ut mox campanarum clangorem è longinquo se percipere autem, mox videantur ex sufflatu organi tibias sonantes audire. Dubios mox relinquit auditores an experti cujusdam Citharrœdi ludentis jocos sonoros percipient. Ex *Authore* hæc construendi præscribitur ratio lib. IX. de *Magia Phonotactica Machinamento X.* & in *Phonurgia fusius descripta*. Ex ligno Tiliæ resonantissimo, quibus fidicina instrumenta confici solent, instrumentum conficiatur quinque palmos longum, latum duos, profundum unum; hoc instrumentum 15 chordis æqualibus ex animalium intestinis, vel etiam

pluribus paucioribusque instruas, modum concordantiaz docet esse debere, non per tertias, aut secundas, sed debent accordari ut omnes chordæ in unisono, aut per octavas unisonæ, aut omnes in uno tono concordes sint. Modus porro applicationis talis sit, ut ubi ventus spirare maximè solet, per strictissimam rimam valvularum aut portarum cogatur transire, cui rimæ retroponatur instrumentum, ut necessario ventus chordas radere queat. *Author* absque ulteriori dispendio fenestras aperit, atque valvis fenestræ semipalmari spatio apertis, queis Æolium instrumentum insertum adeo insolitum harmoniaz genus exhibet solius venti impetu, ut nemo, nisi arcani conscius, unde sonus ille harmoniacus exoriatur, ne conjecturâ quidem consequi possit. De quo vide *Musurgiam X. lib.* & *Phonurgiam ultimo editam*.

De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psychroscopiis.

Thermoscopium instrumentum est quo Philosophi motum aëris quoad qualitates seu gradus caloris & frigoris, seu etiam humidi & siccii sensui oculorum dignoscibilem reddere conantur, & varii varia adferunt. Primo hujus artis inventores

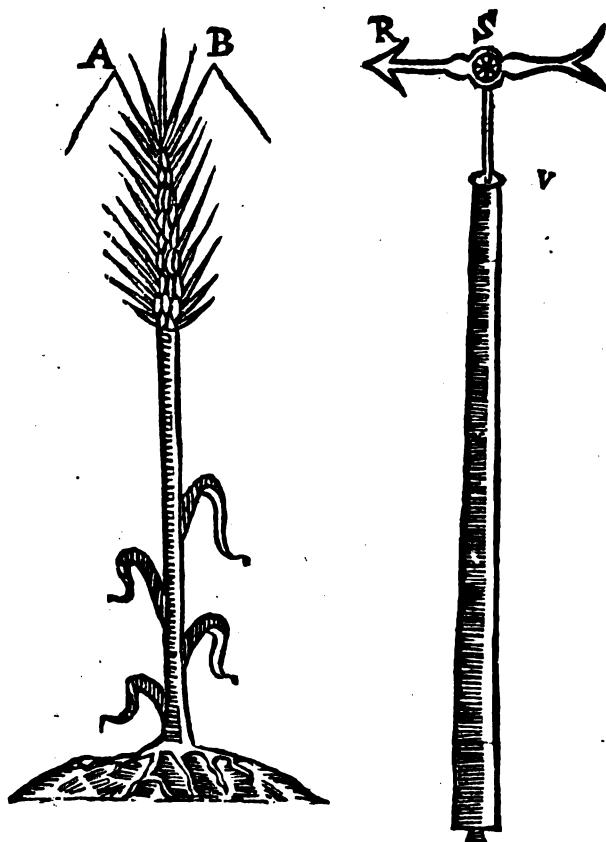
Philosophi vas vitreum longioris colli parabant, quod repletum alteri phialæ aquâ repletæ inverso ore indebant, quo siebat globus vitreus qui ex superiori parte erat vacuus aqua in canali ex aëris in globi contenti rarefactione, vel condensatione mox deprimeretur calore, vel frigore attolleretur, hujus formæ passim visuntur varia ubique, sed valde imperfecta; primo ex eo, quod gradus caloris & frigoris nulla certa ratione dimetiantur, sed totum canalem distribuunt in æqualia spacia non attendentes an in hieme summâ ad supremum gradum pertingere possit, aut non. Ut itaque perfecta praxis habeatur, primo experiare velim,

quousque aqua ascendere aut descendere possit, quod melius non præstabis, quam si, quousque in maximo frigore attollatur, aut in maxima æstate deprimitur aqua in canali, observaris, tum signatis extremitatis punctis intermedia spacia (si canalis ubique sit æqualis crassitiei) in 4 æqualia spacia divide principaliter, nam licet 4. aut octo assignentur primarum qualitatum gradus, hi tamen eum ob diversarum exhalationum ex mutatione agentis extrinseci veluti causas alterationi maxime obnoxias uti dixi studiosè observabis, tunc subdivide horum quatuor graduum quemlibet bifariam; signo tamen tali, ut notabilis sit graduum differentia, harum insuper partium quamlibet si proportionem quantitatis discretæ seu successivè immutare velis in 3. & habes decades minutorum, aut 6. & habes quinarium numerum minutorum, si verò proportionem quantitatis continuæ sequi tibi consultius visum fuerit, imagineris tibi quemlibet 4. graduum spacium palmare explere; ergo quodlibet in 12 uncias harum quamlibet in 5 minuta subdividendo habebis complementum 60 minutorum, quamcunque elegeris harum quantitatem, bene feceris. Disce hinc quam prudenter veteres sapientes ultimas dignoscibiles differentias quantitatis tum continuæ, tum discretæ determinaverint. Qualitatem liquoris quod attinet, quo magis defacatus fuerit uti quinta essentia *Vini*, eo perfectius evadit thermometrum. Dixi si canalis æqualis sit; cum plerumque soleant canales inæqualis crassitiei errori esse obnoxii. Nam ubi tubus fuerit amplior, etiam plus spaciæ aut temporis seu intensionis graduum indicandæ insumit, quam

Cap. III. quam si in tota sua longitudine æqualis esset. Verùm de hisce pluribus actum vide à P. Kircherio in *Arte Magnetica*, cæterisque operibus.

De Instrumento humidi & sicci gradum notante.

Tertiomodo Psychometrica fiunt, quibus gradus humidi & sicci, sensibiliter visui redduntur agnoscibiles, quorum variæ species excogita-

tæ, paucæ tamen in usum reductæ. Horum ratio sumitur ex ambiente aëre, aut humido aut sicco, qui quorundam corporum superficiem radens, eos suæ qualitatis communicatione afficit. Corpora autem huic impressioni magis congrua sunt stipula avenacea & similia. Inter artificiata verò omnis generis chordæ sive ex fibris plantarum quorundam excerptæ & contortæ, aut etiam (quæ & maximæ sunt activitatis) ex animalium intestinis contortæ fides. Hujusmodi instrumenta quæ humidi & sicci gradus terminant, hîc tria conspiciuntur, quorum primum in superficiem gradibus suis distincta ave-

nacea stipula veluti indice quodam, *Pars III.* tenui fulcro leviter insistens, in qui-

buscunque locis constituto vase gradus humidi & sicci pro varietate temporis demonstrat. Alterum intra Crystallini globi graduatam circumferentiam indice stipula ex quacunque materia, ex chorda fidicina, quæ contorta, vel constringendo, vel dilatando siccum & humidum, pendula, una secum indicem trahit. Tertium in Nauticæ pyxidis formam, planam scilicet superficiem in 60 primaria minutorum spacia dextrorsum & sinistrorsum divisa, intra fixi circuli indice mobili gradus sicci & humidi demonstrat, cuius figuram vide in *Arte Magnetica Kircheri*.

His Instrumentis intra naturæ arcanæ natis succedunt alia mechanica permixta, quæ scilicet iisdem innituntur principiis, extrinsecus pulcro decorata. Atque ex hisce videtur unum in quo motu rarefactionis aut condensationis ex metu vacui sublata aut depressa aqua, quæ in exteriori canali continetur cum desuper levigato corpore innatante, per annexam chordam, quæ circa Cylindrum convoluta, suberis levissimi innantis super aquam pondere in exteriori

G 3

circulo

*Instru-
mentum
perpetuo
motum ra-
refactio-
niæ, &c.*

Cap. III. circulo per axim indice instructam vel horas, vel humidum & siccum demonstrat, ex quibusdam puteis, qui ad diversa anni tempora aqua plus, minusve repletur, fieri potest thermometrum quod continuo motu quatuor anni tempora distinguat, quinimo ad cer-

ta interdistincta spacia (si executor *Pars III.* mechanicus accuratus fuerit) sono campanulæ graduum aut anni mutatum tempus sonoro strepitu accidisse commoneat, sicque in sphæra vitrea caloris & frigoris gradus distinguuntur, de quibus vide *Kircherum.*

C A P U T I V.

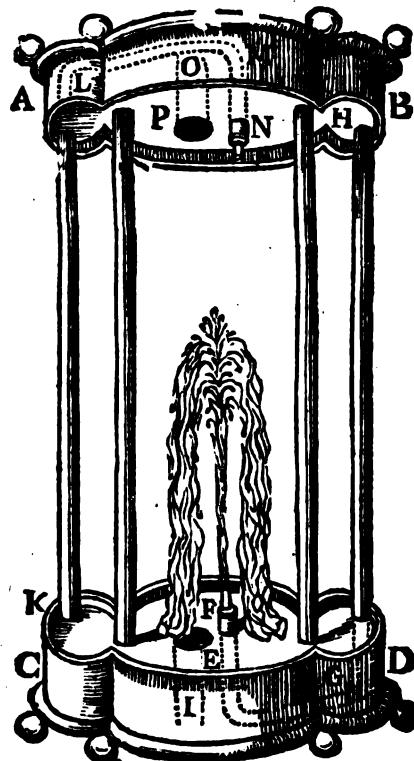
De Horologiis.

Cap. IV. **A**D quinque species reduci posunt Horologia, vel enim primò sunt Clepsydræ. Secundò Sciaterica seu Solaria. Tertiò Hydraulica. Quartò Sympathica: & demum Mechanica. Singulorum horum aliquot in *Kircheriano Museo* inde passim distributa cernuntur.

Clepsydræ sunt instrumenta, quibus temporis continuatio in æqualia & arbitraria spacia dividitur per æqualem

poris spacio defluat. In horum fabrica requiruntur duo vitrea vasa, quæ ligneo aut metallino septo conservantur, æ qualitas arenæ aut aquæ, proportionatum foramen, & juxta quantitas: qualitas arenæ illa optima est, quæ siccioris & gravioris ponderis est; aqua vero sit defæcatissima. Ex quibus una machina videtur, quæ non solùm horas demonstrat, sed & insuper in altam fontis asperginem erumpit.

Solaria seu *Sciaterica* sunt horologia quæ ope umbræ, aut solaris radii horarum æqualia spatia determinant, quorum construendorum methodum & rationem *toto tomo in Arte Lucis & Umbræ* adeo fusè, doctè, & perspicaciter tractavit suo more *Author*, ut omnes, quotquot hac de re scripsérunt usque ad hæc nostra saecula antecellarat, facilitate, prolixitate, & variata applicatione, nec solùm horas determinare docuit, verùm totius primi mobilis doctrinam diversimodè ex umbræ fugacis indicio infallibiliter determinare docuit, nec hæc solùm in horizontalibus planis aut verticalibus retis, sed in quibusvis irregularibus, obliquis & inclinatis superficiebus, tripli radio, recto, reflexo, & refracto, tum horas tum reliqua ad motum Solis, & effectus demonstrare docuit, de quibus vide opus *Artis Magnæ Lucis & Umbræ*. Horum magna copia in dicto *Museo* ostenditur.

portionem aquæ aut arenæ, quæ continuo per proportionata horis metiendis spatia & per foramina labitur, ut aqua depleta instrumento revoluto, denuo per tempus æquale priori tem-

De

Cap. IV.

*De Horologiis Musæi.**Horologi-
um pendu-
lo indicans
horæ.*

AD descriptionem Horologiorum quæ *Musæum* adornant, redeo, habet itaque primo loco pendulum horodiæticum, qui per speculi diaphanum spatiū horas monstrat, subitus verò pendulū extremitate affixo genio, seu Angelo agmen ludentium puerulorum in theatro catoptrico intus ad ornato repræsentat.

*Horolo-
gium ana-
campti-
cum.*

Adest secundo loco refractum Horologium quod horas usque ad duodecimam in grande speculum tam dextrè refringit, ut nusquam compareant numeri, sed horas in grande speculum reflexas, juxta temporis horarii constitutionem ostendit.

*Horologium rotale Musicam sonans.**Horolo-
gium, quod
præmiso
hymno ho-
ras sonat.*

Tertiō loco adest Horologium & multi laboris & industria conspicuum, quod præter horas quas describit, prævium, antequam sonet, canticum, *Salve Regina*, per octodecim differentium notarum campanulas, & loco mediarum horarum hymnum, *Ave maris stella*, suavissima ac exacta melodia auribus præludit.

*Horologi-
um Astro-
nomicum.*

Quarto loco extat Horologium aliud, quod verè *Theatrum mundi* ac temporis vocari potest. Horologium quippe est simplicissimum quoad partis intrinsecæ compositionem, sed universalissimum in applicatione, in hoc præterquam quod prima & secunda minuta horaria in suis privatis circulis describat, etiam universi terraquei globi, cœlestiumque sphærarum motum scitissimè, præterea horarum Italicarum, Astronomicarum, & antiquarum concursum toto anno exactissimè demonstrat, quot videlicet minutis quotidie crescat, aut decrescat dies, quodnam quotidie sit punctum meridianum in horis Italicas, quæ sint pun-

cta ortiva, & occidua, in horis Astro-*Pars III.* nomicis, quis sit arcus semidiurnus, quibus partibus mundi, quo tempore momento sit meridies, quibus ortus, quibus occasus. Sic quoque in cœlesti Sphæra Zodiaci signa perlustrando ingressum & progressum, ac egressum Solis ab uno tropico ad alterum fidelissimè & absque omni errore indicat. Est itaque Horologium istud astrolabium in figuram parallelogrammam reductum, atque in Cartam Geographicam in quibus circuli coelestes ad parallelas lineas reducti totius sphæræ & globi terrestris symmetriam situmque exhibeat. Index porro qui has vices subit non circulari progressu movetur, sed per lineam rectam, quæ est hasta quam manu tenet figura *Saturni* quadrigæ insidentis, est itaque indicis loco auro fulgens & conspicua quadriga, quæ ad motum Horologii insensibiliter per lineam rectam ab ortu in occasum procedendo 24 differentes meridianos perlustrans omnes enarratos effectus, scitè describit; cuius Horologii accuratam descriptionem ac demonstrationem privatim luci dabo.

Omitto hic *Aquatica Horologia*, ut pote quæ ad suam classem potiori jure spectant: solùm addo, quod nobilissimum hoc *Musæum* novo Horologii additamento brevi ditabitur. Est in *Lampas horodiætica.* procinctu lampas, scilicet horometra, quæ absque omni alio superadjuncto tam diu, quam oleo fota durat, lychnoque accenso horas describat; cuius certitudinem praxis experientia jam edocuit, quæ & publicæ luci destinata merito hujus celebris *Musæi* mirandis raritatibus conferti sacro igne ut elucescat Deo dante consecrabitur. Quicunque curiosiora hujus generis desiderat, is adeat *l. x. Artis Magnæ Luccis & Umbrae*, partem primam, per multa capitula.

CA-

De Mobili perpetuo apparente.

Motus entium Physicorum effetum & passio est, & ab *Aristotele* definitur actus entis in potentia prout in potentia, ab universa Philosophorum schola recepta. Dividitur in instantaneum, & successivum; violentum & naturale: his praepositis de possibiliitate dabilis motus perpetui inquiritur, in quo tot jam saeculis plurima Philosophorum, Mathematicorumque ingenia desudarunt, & dum operam oleumque perdidere vana spe delusi, se naturae principia non intelligere, etiam inviti fateri coacti sunt.

Dico itaque nullum in rerum natura mobile, purum, artificiale reperi, quod natura sua perpetuo durare possit. Et primò quidem, omne esse physicum naturaliter ad sui perfectiōnem tendit, ut, velut in suo fine seu centro, quiescat, ergo potentia motiva non nisi in ordine ad quietem, & per consequens à termino *qui directè perpetuitati contrariatur*, declinat. Secundò, motus est vel naturalis, vel violentus: si primum, non erit Mechanicus; si secundum, ab extrinseco orietur, ergo erit actio contriorum. Hæc actio si mobili æqualis est, quies orietur; vel si major, aut instantaneè, aut successivè agit: si instantaneè, qua ratione perpetuo durabit? si successivè, quænam est hæc perpetuo motiva virtus? Tertiò, motus naturalis differt à violento, eo quod à principiis contrariis orientur, quis ergo hanc principiorum contrarietatem pacifica quiete uniet, ut motus perennitatem acquirat? Quartò, omnes scholæ conveniunt nihil agere in se ipsum, qualiter ergo movens perpetuo agitabitur, si non à principio intrinseco moveatur,

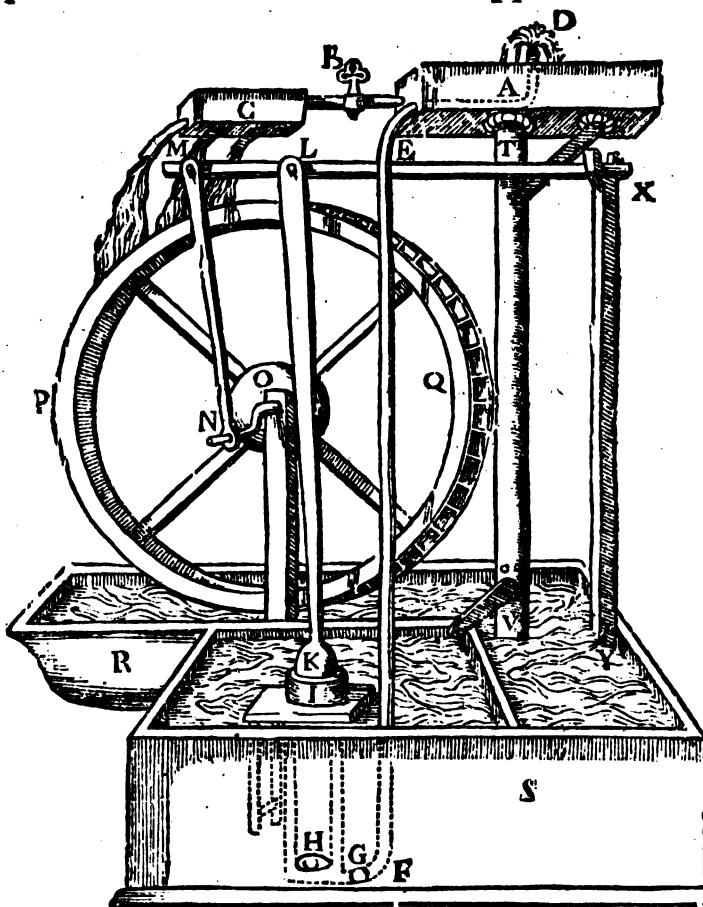
& qualiter motum urgere poterit, & non in se ipsum agere. Acquiescamus itaque & concedamus, naturam ab arte excoli posse, non superari: concedamus ergo soli naturæ rationem perpetuo mobilem, si tamen salvo & tutto sacræ scripturæ sensu perpetuas credere possumus res naturales. Motus perpetui differentia experimenta in suo Musæo exhibebit Kircherus, quibus motum perpetuum non tam asseverat, sed reprobat. Nec credit quispam ullum duraturum semper motum in puris Mechanicis principiis dari posse, si non ad aliquod movens naturale configiat. Unde dico nullum naturæ ope mechanicum motum abstrahendo à consumptibili materia conditio ne perpetuari posse.

Quare ad experimenta Musæi consideranda progredior, & primò Hydrostatico experimento demonstrabo, quam contumax naturæ genius nobilissimis ingenii hactenus restiterit, omniumque operam eluserit, seseque tantum obfirmârit, ut nullo conatu, nullis precibus, nulla Machina ad perpetuandum motum flecti possit. Unde Author his verbis primum experimentum describit. Esto vas R S aqua plenum, in eoque plantata rota P Q haustris suis instructa, & circa axem O volubilis, erigantur è vasis fundo, aut lateribus binæ trabes T V & X Y. supra trabem T V statuatur aliud vas D C discriminatum tubulo & epistomio B. tribusque aut pluribus canaliculis prope C instrumentum, è quibus aqua supra hausta attolli possit. Trabbi vero X Y innectatur trabecula seu hasta transversa M X tali artificio, ut X circa axiculum velut circa polum elevari possit facile ac deprimi, adhæc

præ-

Cap. V. præparetur antlia, quæ *tromba* vulgò dicitur, in cuius vase inferiori S. fiat modiolus seu mortariolum suo in fundo habens platismatum H. quod aperiri & claudi versus inferiorem modioli partem possit, fundus tamen modioli hujus non debet contingere fundum vasis S. fiat deinde pistillum L K. extremitate sua L annexum transversæ hastæ M X. ita tamen ut circa claviculum L revolvi sine violentia possit; pistillum verò K exactè impleat capacitem modioli, oleoque perungatur, ut facile sursum, deorsum infra ipsum modiolum moveri possit. Ex fundo modioli G derivet canalis I E A ex forma quam figura monstrat, habens apud I platismatum, quod versus interiorem

partem aperit, tandem incurvetur axis *Pars III.* O N. rotæ ut vides, & extremitati inferratur hasta N M. quæ circa axiculum in M volvi possit facillime; his itaque paratis nihil reliquum est, quam ut vasi A infundatur aqua, & aperto epistomio B in subiectam rotam defluat; impleta enim sensim hausta rotam non difficulter circumagent, hæc verò subfixam sibi circa axem hastam sursum, deorsum attollendo, aut deprimendo aquam in subjecto vase exhaustet beneficio pistilli, perque canalem seu tubulum in vas superius impellet. Sed magnus Apollo erit, qui tantundem aquæ, quantum descendit, ascendere efficiet, ego tamen hydrostatico huic machinamento hoc appendo. *Nemo melius iſthoc.*

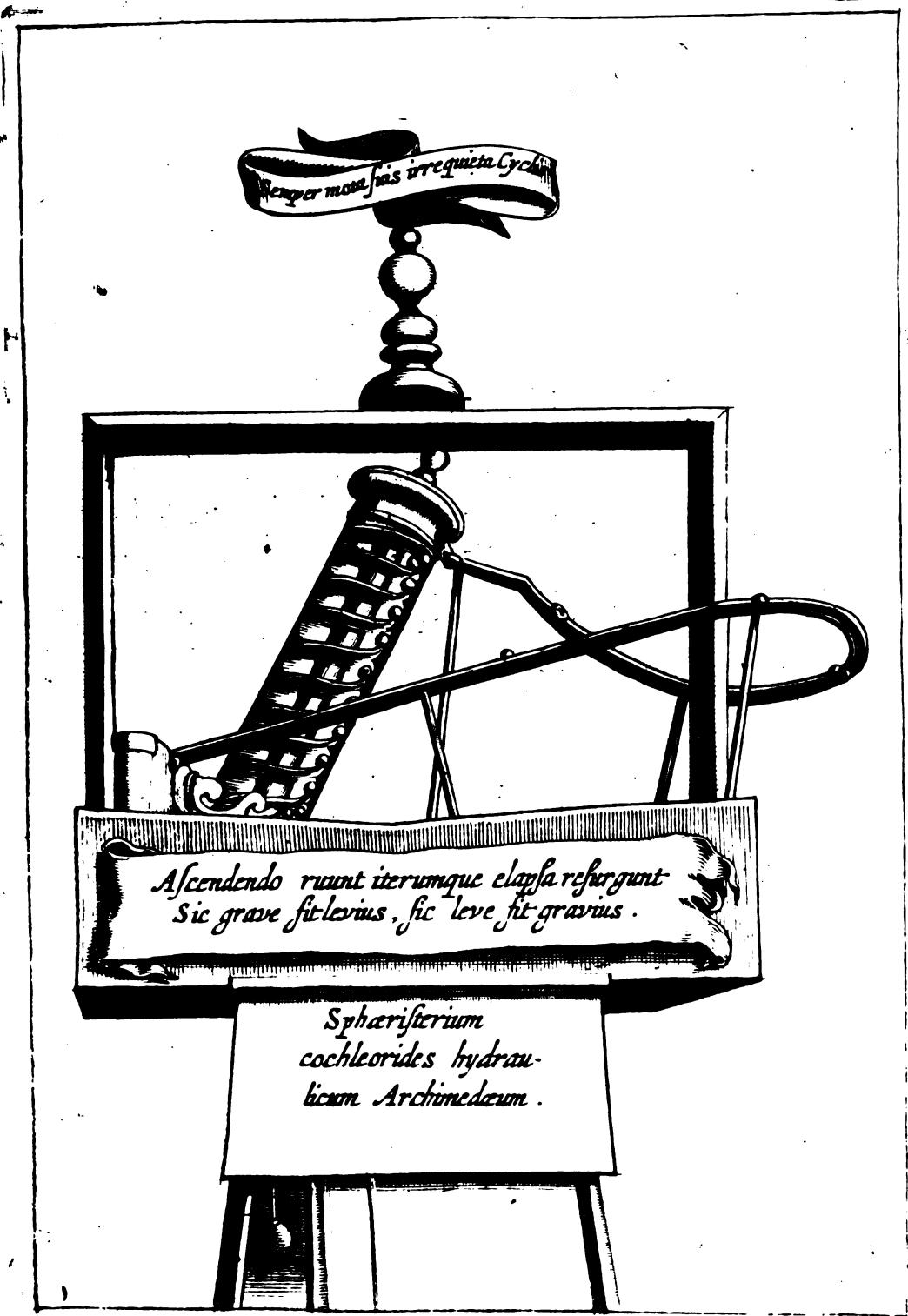

Secundo loco occurrit cochlea Archimedea qua relicto elemento fluido, loco ejus substituti sunt tot metallini globi, quot convolutionis Spiræ in totius cochleæ altitudine sunt; hujus ope continuò unus globulorum per extrinseca circum cochleam convolutam semitam vagus labitur donec præcipitato fluxu in cochleæ tenaculam impingendo eam denuò exoneret, ac per in-

tegram circulationem convolvat; qua convolutione peracta denuò novus globulus excurrit, prior verò se in cochleæ spiram infimam recipit, unde per novas convolutiones descendendo ascendet, atque sic continua alteratione novi globuli excurrendo jucundum visu præbent spectaculum, verum hujus machinæ operatio nisi in praxi videatur, difficulter intelligitur.

H

CA-

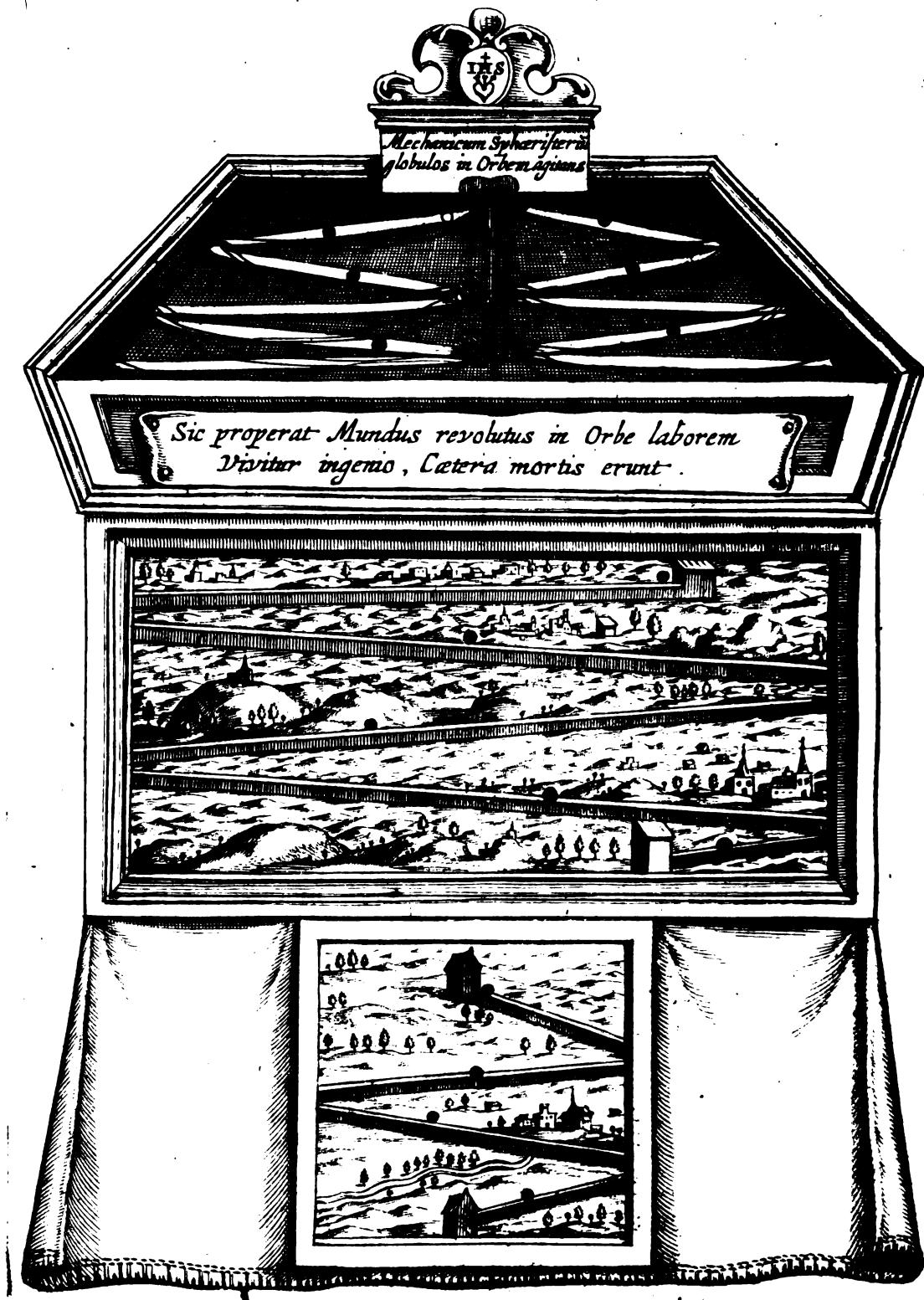
C A P U T VI.

De Lusu Globulorum.

Cap.VI. Substituto tertio loco machinam tripartitam, cuius lusus, quem globulis efficit, ob occultum motus principium etiam peritissimos quovis Mathematicos, in sui admirationem rapit. Occupat hæc tripartita machina integræ fenestræ spatiū, cuius ima pars in forma cubica tripalmare spatiū complet, intus verò vacua pars ra-

tionem motus continuat, plana porro ejus frons eleganter in Optica porrectione sylvas, flumina, montes, valles, colles, hortos, & id genus ingeniosi penicilli argumenta refert, in summitatis medio vertice quæ limbum spectat, & ostiolum à quo continuatus trames extra verticale planum modice (scilicet ad globulorum diametrum)

C. VII. metrum) prominet ad imum usque
plani per oppositos hinc inde alter-
natim flexus per declives excavato-
rum canarium semitas descendit , &
alio inseguente prior reascendit & Pars III.
hoc quam diu pondere in motu a-
gitantur. Utriusque figuram hic ap-
pendam duximus.

Occurrit his in nulla ignobilior alia
machina rotatilis , quæ super conca-
vum tubum Helicem contortum fir-
miter annexum gestat , ex cuius me-
dio globus sursum latus sinuoso flexu-
per helicis spiras circumcurrentes se in-
tro tubi latibulum recipit , unde nova

rotarum convolutione denuo sursum
latus priorem semitam docto motu
percurrit , donec sublatus globus tota
machina immota manens otiose feria-
tur , usque dum iterum expositum he-
licis semitis globum subsequatur , de-
lapsumque globum officiose attollat.

H 2

Addo

Cap. VI. Addo h̄ic machinam divinatōriam qua ad progressum unius statuē in linea recta ad diversa interdistincta spatia cœlestium planetarum characteres arbitrarios stare jussa stat , & duo Genii seu Angeli cerei vitreo circumsepti globo suis fulcris pari motu se in sphæræ centro contorquentes cum suis indicibus quos ceu lancem in manu gestant , ad cognomina signa in sphærarum circumferentia inscripta , se quoque sistunt , etiam si unus

Machina
Vaticina-
trix.

ab altero per decem palmos distet , u-*Pars III.* terque autem à magica statua per palmos quinque. Hac ratione tota Astro-nomia divinatoria includi potest , cum tanta industria , ut curiosus hominis actus & passiones morales , puta vir-tutes , & vitia , inclinationes , aver-siones , odia &c. tibi palam exponat legenda , quæ , et si non nisi suspecta artes apud imperitos arguat , id tamen simplici artificio , & infallibili perficitur.

C A P U T VII.

De Oraculo Delphico.

C. VII. **M**aximum artis Machinamen-tum meritò in ultimos missus *oraculum Delphi-cum.* distulimus. Habet *Kircherus* tubum in ergasterio cubiculi sui ita dis-positionum , ut janitores eum ad portam vocaturi non onus subeant remotum ejus cubiculum adire , sed in porta , qua in hortum domesticum aditus dabatur in libero aëre existentes , ac ordinaria voce clamantes eum pro exigentia negotii vocare solebant , quorum omnium verba non secus ac si in cubiculo præsen-tes essent , percipiebat , eodemque te-nore responsum per dictum tubum da-bat , nec quicquam in horto altius dici poterat quod is in cubiculo suo exi-stens non audiret , in remotissima quo-que spatia per tubum , quæcunque vo-lebat , significabat. Hunc itaque tu-bum postea in *Musæum* transtulit , & statuē tali arte inseruit , ut statua qua-si vitam spirans ore aperto , motisque hinc inde oculis loqui videretur ; huic statuē nomen dedit , *Oraculum Del-phicum* , nam quemadmodum veteres Sacerdotes *Ægyptiorum Græcorumque* per hujusmodi tubos ori Idolorum in-sertos ingenioso dolo , Oraculum con-fulentes decipiebant , & homines super-stitiosos ad opimas oblationes facien-das sollicitare solebant , simpliciores

verò animi , veluti divina voce moniti , id quod jubebatur , magno utique Sa-cerdotum emolumento præstabant ; ut hanc fallaciam detegeret *Kircherus* , si-milem statuam fieri curavit , eo , quo descripsi , situ & forma. Erat hic tubus ad 30 pedes à statua diffitus. Quid-quit igitur *Titius* v. g. ori statuē con-ceptis verbis immurmurārat , id *Sem-pronius* opposito statuē orificio tubi aure applicata assistens , ad ea , quæ audiebat , quacunque lingua applica-to ore respondebat , quæ res spectato-rum animos adeo attonitos tenebat , ut nescio cuius magicæ artis incantamen-to adscriberent , eo quod captum hu-manum longè excedebat , siquidem ex ore statuē prodeuntia verba audie-bantur quidem , sed unde provenirent , nescii , sollicito animo quærebant , num quispiam retro statuam absconditus lo-queretur , neque à sinistra hac suspi-cione liberari potuerunt , nisi tunc , cum iis artificium aperiretur. Descripta habetur hæc machina loquens in *Phonurgia* , quæ noviter prodit in lu-cem occasione Tubi quo ad complura milliaria reciproco corresponsu curiosi loqui possunt : quam quidem inventio-nem nonnulli falsò sibi adscribunt , sed in dictæ *Phonurgiae* opere compluribus argu-

C. VII. argumentis multiplici virorum doctorum testimonio de arrogatæ sibi inventionis falsitate convincuntur.

Habes h̄ic, benigne lector, quod quidem orbis, studiorumque rerumque novarum avidi, jam dudum exoptarunt opusculum, quod licet è duriori profluxerit penna aut obscurius dictum scriptumque ab Executore mechanico tentatum fuerit, æqui bonique tamen consulas velim, malui enim id germano more, fideli, sincero & candido stilo eruditio orbi conscribere,

quàm verborum ambagibus aut obfuscari, aut blando stilo & adulatorio id exornare. Neque enim mearum vi-
rium est, nec tentare ausim meritis Kircheri adeò toto orbi noti quidpiam (cùm incapacitatem ingenuè fatear) addere; sed solummodo nota mundo ejus erga me merita in hoc manifestanda duxi, quibus ne totaliter ingratus sim, inclytè te obtestari velim, lector benevole, in hoc conatu non tam meum laborem quàm Kircheri merita intuearis.

CAPUT VIII. ELENCHUS LIBRORUM

P. ATHANASIO KIRCHERO, E SOCIETATE JESU

Hucusque editorum, aut, favente Deo, imposterum edendorum.

Quibus nota † apposita, significat

Illa vel amplius non reperiri; vel, quamvis parata, nondum tamen impressa esse.

C. VIII. † 1. *M*agnetia sive Conclusiones

experimentales de effectibus Magnetis, edita Her-
bipoli: Anno 1630. in 4.

† 2. *Gnomonica Catoptrica*, sive Horologiographia reflexa, quâ per specula totius primi Mobilis doctrina, horarumque ductus in interioribus Domuum parietibus delineati, radio reflexo demonstrantur. Avenione anno 1634. in 4.

† 3. *Specula Melitensis Encyclica*, hoc est, Syntagma novum Instrumentorum Physico-Mathematicorum. Messanae anno 1638. in 8.

† 4. *Prodromus Coptus*, in quo tum linguae Coptæ, sive Ægyptiacæ, quondam Pharaonicæ origo, ætas, vicissitudo, inclinatio, tum

hieroglyphicæ literaturæ instauratio, nova methodo exhibetur. Romæ anno 1636.

5. *Ars Magnetica*, quâ Magnetis natura, ejusque in omnibus usus explicatur, ac præterea è viribus Magneticarum Motionum in Elementis, Lapidibus, Plantis, Animalibusque elucescentium, plurima nova hucusque per varia experimenta recludentur. Romæ primò, in 4. dein Coloniæ. Ultimò iterum Romæ pluribus aucta anno 1654. in folio.

6. *Lingua Ægyptiaca restituta*, quâ Lidiomatis primævi Ægyptiorum Pharaonici vetustate temporum penè collapsi, ex abstrusis Arabum monumentis instaura-

H 3 tio

- C. VIII. tio continet. *Romæ anno 1643.*
in 4.
7. *Ars Magna Lucis & Umbræ*, in duos Tomos divisa, quâ Lucis, & Umbræ in Universa Natura vires effectusque, nova reconditorum speciminum exhibitione, ad varios rerum usus panduntur. *Romæ anno 1646.* in folio, quæ nunc multiplici novarum inventionum augmento denuo prodiit à Joanne Fanffonio à Waesberge. *Amstelodami anno 1671.* in folio.
8. *Musurgia, sive Ars Magna Consoni, & Dissoni*, qua Musicæ Theoricæ, qua Practicæ scientia traditur: Consonique & Dissoni vires effectusque mirabiles in Natura, in omni penè facultate demonstrantur. Opus in duos Tomos divisum. *Romæ anno 1650.* in folio.
9. *Obeliscus Pamphilius* in foro Agonali (vulgò Piazza Navona) erectus: in quo Veterum Theologia hieroglyphicis involuta symbolis detecta è tenebris in lucem asseritur. *Romæ anno 1650.* in folio.
- Oedipus Ægyptiacus*. in quatuor Tomos divisus, quorum
10. *Primus* dicitur *Templum Iſiacum*, quo ad originis, progressus, durationis, Ægyptiacæ sapientiæ, ac Hieroglyphicæ institutionis notitiam portæ reserantur. *Romæ 1652.* in folio.
11. *Secundi Pars prima*, dicitur *Gymnarium Ægyptiacum*, quo veterum Hebræorum, cæterorumque Orientalium recondita sapientia, temporum injuria perdata, per contextum sacrarum sculturum demonstrata instauratur. *Romæ 1653.* in folio.
12. *Secundi Pars secunda*, Variarum Artium veteribus Ægyptiis usita-

- tarum Classes continet, & sunt *Pars III.* Arithmeticæ, Geometria, Musica, Astrologia, Mechanica, Alchimia, Magia, Theologia Ægyptiaca, unâ cum hieroglyphicis exhibita. *ibid.*
13. *Tertius* dicitur *Theatrum Hieroglyphicum*, & continet Obeliscorum, cæterorumque Hieroglyphicorum monumentorum, quæ tūm Romæ, tūm in Ægypto, ac celebrioribus Europæ Mūsæis adhuc supersunt, interpretationem. *Romæ 1654.* in folio.
- + 14. *Iter Extaticum Cœleste*, sive Mundi Opificium, quo Cœli siderumque tam errantium, quam fixorum natura, vires, proprietates, compositio, & structura sub ficti raptus integumento ad veritatem exponitur. *Romæ anno 1656.* in 4. Postea à P. Gaspare Schotto variis commentationibus illustratum, prostat Norimbergæ.
- + 15. *Iter Extaticum Terrestre*, sive Geocosmi Opificium, quo Terrestris Globi structura, arcanarumque in ea partium constitutio, figura ad veritatem composito exponitur. *Romæ 1654.* in 4.
- + 16. *Scrutinium Physico-Medicum*, sive de Peste, quo ejusdem origo, causæ, signa, prognostica, & insolentes malignantis Naturæ effectus, & appropriata remedia demonstrantur. *Romæ 1658.* in 4. & *Lipſiae* recusum sub forma 18.
- + 17. *Diatribæ de Crucibus Neapolitanis*, quæ ibidem, tum supra vestes hominum, tum potissimum supra Lini supellectilem, paulò post ultimum Vesuvii incendium comparuerunt. *Romæ 1661.* in 8.
- + 18. *Polygraphia*, sive Artificium linquarum, quo cum omnibus totius

- C.VIII.
- tius Mundi Populis , & linguis , unusquisque , licet non alia, quam materna lingua instrutus , correspondere posse demonstratur, cum multis aliis ad Steganographiam Trithemianam pertinentibus arcanis. *Rome anno 1663.* in folio.
19. *Mundus Subterraneus*, in quo universæ Naturæ Majestas , & divitiae , summa rerum varietate, exponitur , abditorumque effectuum causæ in totius Naturæ ambitu elucescentes duobus Tomis demonstrantur *Amstelodami 1664.* in folio. & denuo multa auctior 1678. ex Officina *Janssonio-Waesbergiana*.
21. *Historia Eustachio-Mariana*, qua Vita , Genealogia , & Locus Conversionis S. Eustachii, nec non Ecclesiæ jam in Urbe, quam in eodem Conversionis loco, Deiparæ, & S. Eustachii à Constantino Magno dedicatæ origo describitur. *Rome 1665.* in 4.
22. *Arithmologia* sive de occultis Numerorum mysteriis, quâ origo, antiquitas , & fabrica Numerorum exponitur , eorumque abditæ proprietates demonstrantur , & fontes superstitionum hoc tempore currentium aperiuntur , & acriter confutantur. *Rome 1665.* in 4.
23. *CHINA* monumentis quâ sacris, quâ prophanis, illustrata, in qua de admirandis Artis & Naturæ in triplici ejus regno spectaculis, aliarumque rerum memorabilium , tum de China, tum de Tartaria , vicinaque India enarrationibus fusè agitur. Opus ob incognitarum hucusque rerum novitatem, rarum, & curiosum. *Amstelodami 1666.* in folio , lingua Latina , Gallica 1667. & Belgica 1667. editum.
24. *Obelisci Ägyptiaci* præterito anno Pars III. intra rudera Templi Minervæ effossi Interpretatio hieroglyphica , nova methodo tradita. *Rome 1666.* in folio. & *Obeliscus Alexandrinus* dicitur.
25. *Magneticum naturæ Regnum*, sive de triplici magnete , in 4. *Rome 1666.* reculum *Amstelod.* in 12.
26. *Ars Combinatoria* , sive *Ars magna sciendi* , qua Ars Lulliana restituitur , & ad omnes Artes , & scientias facili methodo addiscendas,nec non de quocumque argumento proposito , discurrendi porta aperitur. *Amstelodami II. Tomi in folio anno 1670.*
27. *Latium Priscum*, quo ejus origo, situs , natura , urbes, montes, lacus, monumenta veterum æquo cum præcedenti passu curiosè describuntur. *Amstelodami in folio anno 1671.*
28. *Archetypon Politicum* ex numismate extractum , & dicitur , *Splendor domus Joannæ* , quæ est una ex perillustribus , & antiquissimis Hispaniæ familiis. *Ibid. anno 1672.* in 4.
29. *Arca Noë* , qua architectura, & fabrica Arcæ exponitur in 3. libros distincta , & res ante Diluvium, in Diluvio , & post Diluvium peractas curiosis quæstionibus exponit. *Amstelodami 1673.* in fol.
30. *Turris Babel* , opus in quatuor libros digestum , quo structura Turris , necnon aliæ prodigiarum fabricarum monumenta exponuntur. *Amstelodami sub prælo in folio.*
31. *Phonurgia Nova*, qua per prodigiosos sonorum effectus, & proprietas , nec non per machinas sono animatas , reciproco correspondunt , de quacunque re occulta, manifesta, tum inter domesticos parietes, tum foris in dissitis

C. VIII.

tis regionum locis, sermocinatio institui potest. *Campidonæ 1673.* in folio.

32. *Musæi Collegii Romani à P. Athanas. Kircheri instituti, descriptio exactissima per Georgium de Sepibus Valestium Mathematicum, & Authoris in machinis conficiendis, executorem peracta. Amstelodami ex Officina Janffonio-Waesbergiana, anno 1678.*
33. *Organum Mathematicum ad disciplinas mathematicas facili methodo addiscendas, in usum Principum primò adinventum, & deinde à P. Gaspare Scotto integro Tomo eruditè descriptum, & demonstratum. Norimbergæ apud Enteros. 1670.*
34. *Pantometrum Kircherianum ad usum Principum primò ab Authore inventum, & à P. Gaspare Scotto, integro Tomo explicatum, & demonstratum.*

35. *Sphynx Mystagoga, sive Diatribe de Mumia hieroglyphicata ex Ægypto in Galliam non ita pridem translata, hieroglyphicorum, quibus inscribitur, symbolorum interpretationem continet. Amstelodami apud Joannem Janffonium à Waesberge, anno 1674.*

Opera jam prælo parata sequuntur.

36. *Turris Babel Tomus II. & III. Atlas polyglossus intitulatus, sive Confusio linguarum, in ordinem redacta, quo omnium linguarum atque idiomatum totius Orbis Terrarum disparatissima genera, & species ad 72 linguas novo ausu atque methodo, multorum annorum studio eo labore collecta, orbi literario expnuntur.*
37. *Physiologia Kircheriana multiplici innumerabilium experimentorum varietate comprobata,*

quam ex vastis Ath. Kircheri Pars III. operibus summa fide, & studio collectam in unum Tomum contraxit Joannes Stephanus Kestlerus Alfata.

- + 38. *Ars Analogica, quæ de quovis proposito themate, per rerum naturalium analogismos, sive symbolicos conceptus, tum expeditè scribendi, tum amplè dicensi materia subministratur. Amstelodami in folio.*

- + 39. *Iter Hetruscum, quo Hetruriæ tum priscæ, tum tempore Reip. Rom. tum posteræ, origo, situs, natura, politica, catastrophæ, monumenta sacra, profana, nec non naturæ admiranda, triplici ratiocinio, politico, physico, geographico describuntur, & explanantur. Amstelodami in fol.*

- + 40. *Geometria practica combinata, in usum Principum elaborata.*

- + 41. *Ars Veterum Ægyptiorum hieroglyphica, quæ Sacerdotum priscorum in Obeliscorum, statuarum, aliorumque monumentorum hieroglyphicis symbolis disponendis, ordinandis, & singula cum singulis combinandis, ratio, modus, & methodus, à nemine, quod sciam, hucusque tentato artificio verè, & genuinè exponitur, & Hieroglyphica sapientia tandem restituta jure dici potest.*

- + 42. *Abhenaali, sive Avicennæ Tomus II. qui & Canon dicitur, de medicamentis simplicium, mineralium, plantarum, fructuum, gummium, animaliumque ad Medicorum instantes deprecationes, ex Hebraica, & Arabica lingua ab Authore in Latinam translatus, una cum plantarum figuris. Multa alia mente conservantur, quæ si Deus vitam dederit, luci parabuntur.*

Nota

C.VIII.

Nota ad Lectorem.

Quicumque corpus integrum horum Operum hactenus impressorum desideraverit, is ea à Joanne Janssonio à Waesberge & Filiis Amstelodami librorum Kircherianorum impressoribus, & Bibliopolis, ad unum omnia obtinere poterit. Laus Deo, & Virg. Matri.

Post Elenchum Librorum jam exhibitorum.

I. **C**ontinentur præterea in *Museo Kircheriano* Epistolarum 12 Tomi in Folio à 40 Annis ad eum datarum annuatim collecti, quos non solum Pontifices, Imperatores, Cardinales & Principes Imperii, sed & literati Philosophi, Mathematici, Physiologi ex toto orbe ad eum variis linguis, tum honoris causa, tum veluti ad oraculum, de difficillimarum quæstionum ex omni scientia propositarum solutione exaratas miserunt, quas uti plures non contemnendum Thesaurum aestimaverunt rerum in eo contentarum, ita quoque saltem majoris momenti Epistolæ luci ut darentur, institerunt: attamen pro solita *Auctoris* modestia nihil ab eo hucusque obtinere potuerunt.

II. Tenentur postea in occluso quodam reconditorio rara quædam opera manu scripta, ex *China*, *India*, & *Regno Mogor*, ad eum tanquam depositarium transmissa, quæ uti sunt raritatis argumentorum conferta, ita quoque operum dictorum Patres, eorumdem Auctores, sperant futurum, ut noster *Auctor* pro sua ad omnibus servendum promptitudine ea ut publici Juris fiant, procurare ne gravetur, idque quam obnixissimis precibus, ne labores eorum penitus interirent, ab eo contenderunt.

Librorum summa hæc est.

Opus ingens universalem *Sinarum* Politico-moralem scientiam continens, in quo de ritibus & moribus *Sinarum*, de varietate sectarum, de Philosophia Naturali, de artibus uti & de lingua Sinensi, & de mira literarum ex 64 lineis varie transpositis combinatarum inventione; de Musica, earundemque instrumentis; de Geographia, de Montibus, Maribus, Fluviis & Urbibus; de Theologicis argumentis, similibusque inter eos controversiis agitur.

De Chronographia Imperatorum *Sinenium*, ab Anno 275 post diluvium usque ad annum Christi 1666 continuata.

De vita *Confutii maximi Sinenium* III. Philosophi ejusque Discipuli *Memci*, eorumque morali Doctrina, Christianæ non absimili. Quod opus primò contextum fuit ex priscis omnium *Sinenium* scriptorum monumentis, à P. Prospero Intercetta Siculo collaborantibus ex Soc. nostrâ Doctissimis & Rerum *Sinenium* peritia excultissimis P. Rugimont, & P. de Conplet Belgis, & P. Andrea Herdrick Austriaco.

Ex *Mogor Regno*, quod *Indostan* vocant, dono P. Henrici Roth Missionarii Mogoritani opera de moribus & ritibus *Brachmanum* quorum linguae est peritissimus, & sunt 1. exactissimum Opus totius Grammaticæ Brachmanicæ, cuius & Rudimenta is primus *Europæ* communicavit.

2. Opus eximum & subtile Apophthegmatum cujusdam *Brachmani* Philosophi, *Bafext* nomine circa errorrem illum generalem quo dicunt ipsam materiam primam, & omnia creata esse idem cum *Deo*, opus sane uti subtilissimum, ita quoque gentili intellectu superiorius, atque hæc ipse P. Roth Romam ex *Mogoris Regno* advena propriis manus

I

C. VIII. nibus P. Kircher, si occasio se obtulerit imprimenda consignavit.

Deinde ex *America Australi* deposita spectantur apud eum duo nobilissima opera à P. Valentino Estansel Mora-vo, olim *Kircheri Roma* in re literaria socii, quorum prius est *Mercurius Brasilius*, id est de mirabilibus *Brasilie*, quod describuntur primò ritus, & constitutiones naturales Regionis, deinde hominum mores & vita, postea animalia quadrupeda, volatilia, natatilia, insecta, quibus subjungit vegetabilia, arbores, herbas, flores, fructus, & tandem de mineralibus, omniumque jam dictorum virtutibus, & proprietatibus eleganti & polito stylo agit. Opus verè curiosum & dignum consideratione, præsertim cùm is omnium inspecto & observato fuerit.

Est opusculum phænomenorum solis, quo siderum, circa polum Australem apparentium nobis incognitorum, uti & de Cometarum præterla-

psis annis in *Brasilia* apparentium, motu, duratione, interitu, scitè admodum scripsit, quorum omnium ipse primus ex Astronomis sub *Zona Torrida* observator fuit & plurima singularia continent *Europæ Astronomis ignota*.

Continetur & hic Opusculum P. Nicolai Mascardi Itali olim *Kircheri Romæ* in Mathematicis discipuli ex Regno Chile ad eum datum in quo Regiones circa *Fretum Magellanicum*, à se noviter detectas, dignas scitu, & à nemine hucusque traditas describit. Deinde miram proprietatem montium, quos *Andes* vocat, queis sub Cœlo altiores esse non putat, quos *Cordillera Hispani* vocant; de *Zona Torrida* utriusque Oceani *Zud* & *Nord* Insularumque adjacentium, quæ *Quilha* dicuntur, stupenda enarrat.

Atque hæc sunt quæ *Museo* subjun-
genda censui; *Franffonia - Waesbergiana*
Prælo, si placuerit, reservata.

Laus DEO & B. V. MARIE.

GEORGIUS de SEPIBUS Valeius,
Auctoris in *Museo* Mathematicus, Me-
chanicus & indignatus discipulus.

I N -

INDEX RERUM.

Numerus paginæ index est, literæ *a* & *b* columnnam primam
& secundam indicant.

A.		
	<i>Bbas superbus.</i>	32. a.
	<i>Acetabulum.</i>	22. a.
	<i>Adamantes Boëmici.</i>	42. a.
	<i>Adami Schall effigies.</i>	7. b.
	<i>Adonis simulachrum.</i>	8. a.
	<i>Æs ex Antimonio.</i> 42. a. <i>ex Cinnabrio temperatum.</i> 41. b. <i>factitium ex alumine & cupreo liquore.</i> ibid.	
	<i>Agathes Senensis, Orientalis, Siciliensis, Boëmicus, Belgicus, Ellipticus.</i> 42. b.	
	<i>Agrippina filia M. Agrippæ, uxor Germanici.</i>	8. b.
	<i>Alcis cornua & ungulae.</i>	29. a. b.
	<i>Alcoranus Arabicus, quo usus Soliman Turcarum Imp.</i>	10. b.
	<i>Alexandri VII. Pontif. effigies.</i> 6. b. <i>numisma.</i>	49. b.
	<i>Alexandri Farnesii Card. numisma.</i>	50. b.
	<i>Amethystus.</i>	42. b.
	<i>Amida Japonensium idolum.</i>	7. b.
	<i>Amphora.</i>	22. a. b.
	<i>Animal exoticum mephiti exanimans.</i>	31. b.
	<i>Animalia Indica & Mexicana.</i>	3. b.
	<i>Antimonium crudum.</i>	42. a.
	<i>Antonii Caracallæ Imp. statua.</i>	8. b.
	<i>Aqua sapientiæ.</i>	46. a.
	<i>Aquila imperialis hydraulicæ.</i>	3. a.
	<i>Ara magnetica.</i>	20. a. 39. b.
	<i>Arbor metallorum.</i>	46. a.
	<i>Architæ columba libero volatu horas indicans.</i>	3. a. 19. b.
	<i>Argentum capillare.</i>	41. b.
	<i>Argilla.</i>	26. b. 27. a.
	<i>Armadillus Ericius loricatus.</i> 27. a. <i>Mexicanus.</i>	ibid.
	<i>Ars Colibistica.</i>	22. a.
	<i>Astrites.</i>	26. a. b.
	<i>Astrolabia.</i>	4. a. 17. a.
	<i>Atramentarium ex quinque marmoris speciebus elaboratum.</i>	42. b.
	<i>Atramentum Sinicum.</i>	35. a.
	<i>Augusti Principis Luneburgensis & Brunsvicensis effigies.</i>	7. a. b.
B.		
	<i>Aurea marcasita.</i>	42. a.
	<i>Aurum pallidum prout in venis reperitur.</i>	41. b. •
C.		
	<i>Bacchi simulachrum.</i>	8. a.
	<i>Balænæ branchia.</i>	23. b.
	<i>Barantolæ Regis effigies.</i>	7. a.
	<i>Bernini sculptoriæ artis specimen.</i>	1. b.
	<i>Bibliothecum Authoris.</i>	1. a.
	<i>Buccinæ.</i>	28. b.
	<i>Buſta Salvatoris & B.V. Matris.</i>	7. a.
	<i>Catoptrica.</i> 36. a. <i>Alexandri VII. Pont. exhibito.</i>	37. b.
	<i>Cauda Syrenis.</i>	23. b.
	<i>Chalcedonii.</i> 42. b. <i>glauci tabellula.</i> ibid.	
	<i>Chamæleon aqueus.</i>	46. b.
	<i>Chinenſium idola</i> 4. b. <i>cochlearia.</i> 34. b.	
	<i>Christinæ Alexandræ effigies.</i>	7. a.
	<i>Christophori Clavii effigies.</i>	7. b.
	<i>Clava fortis Americana.</i>	34. b.
	<i>Clementis VIII. PP. numisma.</i> 49. a. — <i>IX. PP. effigies.</i>	6. b.
	<i>Clepsydræ.</i>	54. a.
	<i>Cobaltum.</i>	41. b.
	<i>Cochlea Archimedea.</i>	57. a.
	<i>Cochlea pentadactyla.</i>	28. b.
	<i>Cochlearia Chinensiūm.</i>	34. b.
	<i>Conchylia marina.</i>	27. b. 28. a.
	<i>Confutius.</i>	• 7. b.
	<i>Congius.</i>	22. a. b.
	<i>Conicum speculum.</i>	38. b.
	<i>Corallus:</i>	45. a.
	<i>Cornamusæ.</i>	51. a.
	<i>Corvus purpureus Brasiliæ.</i>	33. b.
	<i>Craticula Dureri.</i> 17. b. <i>Kircheri.</i> ibid.	
	<i>Cribrum versatile.</i>	4. b.
	<i>Crocodili duo.</i>	24.
	<i>Crocodili lachrymæ in proverbio dictæ.</i>	
		24. b.
	<i>Crystalla montana.</i>	42. a.
	<i>Crystallinæ sphæræ daæ tonitruantes.</i> 40. a.	

I N D E X R E R U M.

<i>Cucurbita Mexicana, ex eis vasa.</i>	34. a.	G.
<i>Culeus.</i>	22. a.	<i>Geniorum turba choreas agens.</i> 3. a.
<i>Cultri Sinensium.</i>	35. a.	<i>Geographicæ tabulæ prægrandes quatuor.</i> 6. a.
<i>Cupido horarius.</i>	37. b.	
<i>Cupidinis simulachrum.</i>	8. a.	<i>Gigantum offa putatitia.</i> 33. b.
<i>Cyathus.</i>	22. a.	<i>Globi duo abortivi.</i> 35. b.
<i>Cylinder crystallinus.</i>	14. a.	<i>Globi duo prægrandes, & alii duo minores,</i> <i>unus Cœlestis, alter Terrestris.</i> 16. b.
<i>Cyma magnete animata.</i>	18. b.	<i>Globi cœlestes & terrestres.</i> 3. b.
D.		<i>Globorum solidorum motus varii.</i> 4. b.
<i>Diadema Regis Sinarum.</i>	34. b.	<i>Globus crystallinus in aquis Salvatoris re-</i> <i>surrectionem representans.</i> 3. b.
<i>Dianæ marmorea statua.</i>	8. a.	<i>Globulorum lufus.</i> 58.
<i>Diogenes Cynicus.</i>	8. b.	<i>Guilielmi Ducis Bavariæ & Renatæ</i> <i>uxoris numisma.</i> 50. b.
<i>Dioptrica Christi effigies, &c.</i>	39. a.	<i>Guldenleeuw effigies.</i> 7. a.
<i>Divinatoria machina seu statua.</i>	4. a.	<i>Granati Boëmici una cum vena.</i> 42. a.
	19. a.	<i>Granati Corsicensis frustum.</i> 42. b.
<i>Drachma.</i>	60. a.	<i>Granatus ruber.</i> ibid.
<i>Durlacensium principum & marchionum</i> <i>Badensium duorum effigies.</i>	7. b.	<i>Gregorii XIII. Pont. numisma.</i> 49. a.
E.		— <i>XV. Pont. numisma.</i> 49. b.
<i>Echometra.</i>	17. b.	H.
<i>Edmundi celebris Galliarum concionato-</i> <i>ris effigies.</i>	7. b.	<i>Helice duæ spirales.</i> 2. b.
<i>Electri spectacula.</i>	43. a. & seqq.	<i>Hemina.</i> 8.
<i>Elenchus librorum Athanasi Kirche-</i> <i>ri.</i>	61. & seqq.	<i>Henrici IV. Gall. Regis effigies.</i> 8. b.
<i>Epistolarum Kircherianarum Tomi XII.</i>	65. a.	<i>Herculis statua.</i> 8. b.
<i>Ex crescentia mineralis in formam amethy-</i> <i>storum.</i>	41. b.	<i>Hippopotamus.</i> 30. a, b. 31. a, b.
<i>Experimentum hydrargyrostaticum.</i>	47. a, b.	<i>Hirundo marina.</i> 4. b. 23. a. <i>eius ala.</i>
F.		34. a.
<i>Ferdinandi I. II. III. Impp. numismata.</i>		<i>Historia de Lusitano in medio Crocodili &</i> <i>Tigridis.</i> 24. b. 25. a, b. <i>de sponsa à</i> <i>Crocodilo devorata.</i> 25. a, b. 26. a.
<i>49. b. II. & III. Impp. effigies.</i>	6. b.	<i>Holometra.</i> 17. b.
<i>Ferdinandi Alberti Ducis Braunsvincen-</i> <i>sis & Luneburgensis effigies.</i>	7. b.	<i>Holsatiæ trium principum effigies.</i> 7. b.
<i>Ferdinandi de Medices effigies.</i>	7. a.	<i>Homerus Poëta.</i> 8. b.
<i>Figuræ Camææ.</i>	43. a.	<i>Horologia.</i> 54. <i>Sciaterica seu solaria.</i> 54.
<i>Flos ferri.</i>	42. a.	<i>a, b. Hydraulicæ.</i> 54. a. <i>Sympathica.</i> ib.
<i>Fons genium aquæ insidentem circumagens.</i>	3. a.	<i>Mechanica.</i> ibid. <i>Aquatica.</i> 55. b.
<i>Fons Isidem sustinens.</i>	ibid.	<i>Horologia Aquatica.</i> 55. b.
<i>Fonticulus sphæram Atlanteam circum-</i> <i>gens.</i>	2. b.	<i>Horologium anacampticum.</i> 55. a.
<i>Fungi impetrati.</i>	33. b.	<i>Horologium Astronomicum.</i> ibid.
<i>Framea Turcica.</i> 7. 8. <i>Japonica.</i>	34. a.	<i>Horologium hydraulicum.</i> 3. a. 54. a.
		<i>Horologium mirificum.</i> 19. a.
		<i>Horologium pendulo indicans horas.</i> 55. a.
		<i>Horologium rotale musicam sonans.</i> ibid.
		<i>Horoscopia solaria.</i> 3. b. 54. a.
		I. Ja-

INDEX RERUM.

I.

- Japonica framea.* 34. a. quā interempti Je-
suitæ quidam. 34. b.
Icones congiorum, vasorum antiquorum, ur-
narum, ponderum & mensurarum. 4. a.
Idola Chinensium. 4. b.
Iguana Americæ Mexicana. 28. b. 29. a.
Illyricanum orationum volumen. 10. b.
Impetrata. 4. a.
Innocentii X. effigies PP. 6. b. numi-
sma. 49. b.
Instrumenta Mathematica. 16. & seqq.
Geometrica. 17. b. Scenographica. ibid.
Musica. 50. & seqq.
Joannis Friderici Com. de Valenstein,
&c. effigies. 7. b.
Josephi Anchietæ effigies. 7. b.
Isis multimammia. 8. a.
Julii II. PP. numisma. 49. a.
Jupiter Ammonius. 8. a.

L.

- Lampas horodiætica.* 55. b.
Lampades antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Larvarum marmorearum descriptio. 5. a,
b. 6. a. b.
Leonardi Lessii effigies. 7. b.
Leopoldi I. Imp. effigies. 6. b.
Leopoldi Archiducis Austriæ effigies.
7. a. numisma. 50. a.
Lignum impetratum. 42. a.
Ligna facta ponderosiora & fundum aquæ
petentia. 33. b.
Ligula 22. a.
Lithantrax. 42. b.
Litui. 51. a.
Lucerna magica Kircheri inventum.
39. a. b. 40. a.
Lucerna mirifica Solis splendorem exhibens.
40. a.
Lucernæ antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Lucinæ marmorea statua. 8. a.
Ludovici XIII. Galliæ Regis numisma.
49. b.
— XIV. Galliæ Regis effigies. 7. a.
— Ludovisi Card. numisma.
50. a.

- Luminaria perpetua.* 15. b. eorum impossi-
bilitas. 16. b.
Lynx Mexicana. 31. a, b.

M.

- Machina hydrostatico-magnetica.* 2. b. ma-
gnetico-hydraulica. ibid. vaticinatrix
seu divinatoria. 4. a. 19. a. 60. a.
Machinae hydraulicæ. 3. a.
Magnes. 18. a, b. *Aëlius.* 4. b. 32. a.
Mandioca panis Brasiliæ. 34. b.
Manucodiata avis Paradisi. 33. a.
Marcafita 41. b. *præparata ex Cadmia, seu*
Cobalto & Arsenico. 42. a. aurea. ibid.
aureæ vena. ibid.
Marcus Tullius Cicero. 8. b.
Margaritæ Austriacæ effigies. 7. a.
Marmor Mexicanum. 34. a.
Marmoris candido-rubei frustum. 42. a.
viridis. ibid.
Marmorea glauco-viridis tabella. ibid.
Mensa cum effigie Salvatoris picta à Gui-
doreneo. 1. b.
Mercurius philosophorum. 46. a.
Meridianam lineam inveniendi praxis nova.
19. a.
Messalina. 8. b.
Metallica planta. 45. b.
Metallum argenteum. 41. b. cupri. 42. a.
Microscopia. 40. b. 52.
Minera Cadmia. 41. b. stanni. ibid.
Mineræ æris coloris argentei. 42. a.
Mineræ argentei coloris massa. 41. b.
Minerale æris argentei coloris. ibid. ar-
gento & plumbo temperatum. ibid. atri
coloris. ibid.
Minerale nigrum argento pollens. ibid.
Minerale auro prægnans. ibid.
Minerva Dea. 8. a.
Mobile perpetuum apparet. 56. arti-
ficiale in rerum natura non datur.
ibid.
Motus perpetuus hydraulicus. 4. b.
Moysis statua figurina. 8. b.
MSa opera ex China, India & Regno
Mogor allata. 65, 66.
Mures Moscovitici. 29. b.
Murices. 28. a.
Mufetæ

I N D E X R E R U M.

<i>Musætæ.</i>	51. a.	P.
<i>Musurgiæ opus Kircheri.</i>	50. a.	
N.		
<i>Navaztmachel effigies.</i>	7. a.	
<i>Nepal Regis effigies.</i>	7. a.	
<i>Nephriticum poculum.</i>	34. a.	
<i>Neptuni simulacrum.</i>	8. a.	
<i>Novacula Sinensium.</i>	35. a.	
<i>Numismata. 48. & seqq. XII Cæ- rum. 48. b. 49. a. Romanorum Pontificum. 41. a, b. Austriacorum Impp. Galliæ Regis. 49. b. Cardina- lium. 50. a. Ducis Bavariæ. 50. b. ma- gica & superstitionis, &c.</i>	ibid.	
O.		
<i>Obelisci quatuor majores, duo minores. 2. b. Obelisci Ägyptiorum. 10. a. &c. eorum etymologia. 10. b. Romæ tredecim su- perstites ex Ägypto delati. 11. a. Obeliscus Alexandrinus. 11. a. 12. a, b. — Christinæ Alexandræ. 12. b. — Clementis IX. PP. 11. a. — Flaminius. 11. a, b. — Lateranensis seu Rameffæus. ib. — Mahutæus. 11. a. 12. a. — S. Mariæ Majoris. 11. a. — Medicæus. 11. a. 12. a. — Minervæ. 11. a. — Pamphilius seu Rameffæus. 11. a. — 12. a. — Rameffæus. 11. a, b. 12. a. — Vaticanus. 11. a.</i>		
<i>Officina rerum peregrinarum. 3. b. fru- ctuum mundi subterranei, &c.</i>	ibid.	
<i>Onager.</i>	29. a.	
<i>Optica.</i>	35. a, b. 36. a.	
<i>Oraculum Delphicum.</i>	4. a. 60.	
<i>Ovatum primum cum inscriptione Chalda- ca & Arabica. 4. a, b. secundum cum in- scriptione Syriaca & Ägyptiaca. 4. b. 5. a. tertium cum inscriptione Hebraica & Samaritana. 5. a. quartum cum in- scriptione Græca & Latina. 5. a, b. quintum cum inscriptione Persica, Sy- riaca & Äthiopica.</i>	5. b.	
P.		
<i>Pagodes famosissimum Sinensium idolum.</i>	7. b.	
<i>Palladis simulachrum.</i>	8. a.	
<i>Pantometrum.</i>	17. b.	
<i>Papiliones marini.</i>	28. b.	
<i>Parallelogrammum relatum.</i>	17. b.	
<i>Pauli V. Pont. numisma.</i>	49. a.	
<i>Perspectivæ, picturæque plurimæ.</i>	6. a, b.	
<i>Phiala aqua vitriolata naturali plena.</i>	14. b.	
<i>Philippi IV. Hisp. Regis effigies.</i>	7. a.	
<i>Phœnix rediviva.</i>	45. a.	
<i>Physa.</i>	23. a.	
<i>Physeter.</i>	24. a.	
<i>Pica Brasiliæ.</i>	32. a.	
<i>Pii IV. PP. numisma.</i>	49. a.	
<i>Pilæ Äolæ.</i>	4. b.	
<i>Pinæ.</i>	28. b.	
<i>Planisphaeria.</i>	4. a. 17. a.	
<i>Plectra.</i>	51. a.	
<i>Plumbum purum.</i>	41. b.	
<i>Poculum nephriticum. 34. a. stanneum hy- draulicum.</i>	14. b.	
<i>Porcellana vase Chinæ in forma idolo- rum.</i>	34. a.	
<i>Porphyrites.</i>	42. b.	
<i>Prismata crystallina.</i>	40. b.	
<i>Prospectiva architectonica. 3. a. catoptrica.</i>	37. a.	
<i>Protens Catoptricus. 38. a. metallorum.</i>	46. a.	
<i>Psalteria.</i>	51. a.	
<i>Psychroscopia.</i>	52. 53. a.	
<i>Pueri duo marmorei, opus Bernini.</i>	8. b.	
<i>Pulpitum versatile continens numismata XII Romanorum Impp. 1. a, b. 48. b.</i>		
	49. a.	
<i>Purpuræ.</i>	28. a.	
<i>Pyxides graduatæ cum dioptris.</i>	17. b.	
Q.		
<i>Quadrata Geometrica.</i>	17. b.	
<i>Quadrans Catoptricus.</i>	36. a.	
<i>Quadrantal.</i>	22. a.	
<i>Quadrantes.</i>	4. a. 17. a, b.	
<i>Quaracies.</i>	33. b.	
<i>Quartarius.</i>	22. a.	
R. Radius		

INDEX RERUM.

R.

<i>Radius Astronomicus.</i>	17. b.
<i>Raja.</i>	26. b. 27. a.
<i>Ramphastus.</i>	32. a.
<i>Rhinocerotis cornua.</i> 30. a. <i>Rhinoceros avis.</i>	32. a.
<i>Rota Catoptrica.</i>	17. b.
S.	
<i>Salvatoris effigies.</i>	1. b. 6. a.
<i>Scrupulus.</i>	22. a.
<i>Scutum & framea Turcis erupta.</i>	7. a.
<i>Selenites.</i>	42. a.
<i>Semicinctum Anthropophagorum liensium.</i>	Braſi-
<i>Semificus.</i>	35. a.
<i>Seneca Philosophus.</i>	48. b.
<i>Sextarius.</i>	8. b.
<i>Sibylla Tiburtina.</i>	22. a.
<i>Sicli Hebræorum.</i>	8. b.
<i>Sileni simulachrum.</i>	48. a.
<i>Simiæ sceletum.</i>	8. a.
<i>Sinai montis inscriptio.</i>	29. b.
<i>Sinensis dictionaria.</i>	9. a.
<i>Sinensium, aliarumque nationum ignoratum scripta, tabellæ, characteres & delineationes.</i>	10. b.
<i>Sinicae inscriptiones deastrorum Sinicorum.</i>	8. a.
<i>Sinici monumenti inscriptio.</i>	10. a.
<i>Sixti V. PP. numisma.</i>	9. b.
<i>Smaragdi.</i>	49. a.
<i>Smicroscopia.</i>	42. a.
<i>Socrates Atheniensis philosophus.</i>	40. b. 52.
<i>Sorices Moscovitici.</i>	8. b.
<i>Speculum ustorium.</i>	29. b.
<i>Specula cylindracea plicatilia duo.</i>	3. b.
<i>Sphæræ armillares.</i>	38. b.
<i>Sphæræ vitreæ marmore solidiores.</i>	16. b.
<i>Statera Sinensium.</i> 34. b. <i>Veterum Chinensis.</i>	23. a.
<i>Statua vaticinatrix seu divinatoria.</i>	ibid.
<i>Struthionis ova.</i>	4. a.
<i>Succinum omnia attrahit, etiam ocymum.</i>	19. a. 60. a.
<i>Succini spectacula.</i>	34. a.
<i>Sulphur ex plumbo excoccum.</i>	44. a. b.
<i>Sympathicæ materiæ species.</i>	43. a. & seqq.

T.

<i>Tabula 72 diversis characteribus nomen DEI exprimens.</i>	10. b.
<i>Tabulæ due deargentatae, Sinicis characteribus inscriptis.</i>	14. a.
<i>Talci materia.</i>	7. a.
<i>Tantali poculum.</i>	33. b.
<i>Tartariæ regum effigies.</i>	40. b.
<i>Teccala lapis & ex eo vasa.</i>	26. b.
<i>Telescopia.</i>	37. b.
<i>Testudo marina.</i>	Octogonale.
<i>Theatrum catoptricum.</i> 3. a. 36. b.	37. b.
<i>Thermometra seu</i>	Brasilien-
<i>Thermoscopia.</i>	sium.
<i>Tonitru mechanicum.</i>	35. a.
<i>Topazii.</i>	28. a.
<i>Torpedo marina.</i>	40. b.
<i>Torques Anthropophagorum</i>	ibid.
<i>Trochi Nilotici.</i>	19. a.
<i>Tubus Opticus.</i>	X.
<i>Turbines ὄφελος.</i> 28. a.	20. 21.
<i>Vas ventricosum in quo aqua hermeticè si-</i>	anonymi.
<i>gillata non corrumpitur.</i>	22. a.
<i>Vasa lacrymatoria.</i>	6. b.
<i>Vasorum fictiliū descriptio.</i>	ibid.
<i>Vaticinatrix machina seu Statua.</i> 4. a.	23. a.
<i>Vectis perpetua.</i>	49. b.
<i>Vena & flos ferri.</i>	31. a.
<i>Vena aureæ marcasitæ.</i>	Digitized by Google
<i>Vitreæ orbitæ.</i>	IN-
<i>Urna.</i>	8. b.
<i>Urnae Ægyptiæ.</i>	24. a.
<i>Urbani VIII. PP. effigies.</i> 6. b.	Z.
<i>Urnæ marinae.</i>	2. a.
<i>Xiphiæ rostra duo.</i>	8. b.

X.
Z.
IN-

I N D E X
F I G U R A R U M,

I N

M U S A E O K I R C H E R I A N O
suis locis inserendarum.

E	Ffigies Autoris post Præfationem.	
E	Inscriptio Monumenti Sinici	Pag. 9
	Obeliscus Flaminius	ii
	— Rameſſæus ſive Láteranensis	ibid.
	— Pamphilius	12
	— Mediceus	ibid.
	— Veranus ſive Barberinus.	ibid.
	— Saluſtius modo Ludovifius.	ibid.
	— Constantinopolitanus.	ibid.
	— Mahuteus	ibid.
	— Aegyptiacus	ibid.
	— Chigius	ibid.
	Arpanentia Anoptica, ſive Iconismus 32.	37
	Iconismus 33	38
	— 31	40
	Horologium Hydraulicum	ibid.
	— — — — in exteriori Indice.	ibid.
	— Multiplex	ibid.

